Colecţia „Ficţiune fără frontiere" este coordonată de Gheorghe Crăciun.
Editor: Călin Vlasie
Redactor: Mirela Petcu Tehnoredactor: Florin Paraschiv Coperta colecţiei: Andrei Mănescu Prepress: Viorel Mihart
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României PfiREZ ZUNIGA, ERNESTO
Ciubotele de şapte leghe şi alte moduri de a muri / Ernesto Perez Ziiniga; pref.: Andreea Vlădescu; trad.: Coman Lupu. -Bucureşti: Paralela 45, 2004
ISBN 973-697-209-7
I. Andreea Vlădescu (pref.)
II. Lupu, Coman (trad.)
821.134.2-31=135.1
Ernesto Perez Ziiniga
Las botas de siete leguas y otras maneras de morir
Copyright © Ernesto Perez Ziiniga, 2002 Copyright © Suma de Letras, S.L., 2002 Copyright © Editura Paralela 45, 2004
Toate drepturile asupra acestei ediţii aparţin Editurii Paralela 45 Piteşti Bucureşti

ERNESTO PEREZ ZUNIGA
Ciubotele de şapte leghe si alte moduri de a muri

Traducere de Coman LUPU Prefaţă de Andreea VLĂDESCU
PARALELA
EDITURA

Prefaţă

Fără să trădeze vitalitatea estetică a generaţiei sale sau pragmatismul stăpânirii unei - *evident* temeinice - culturi beletristice, Emesto Perez Zufiiga* oferă cititorului începutului de veac o tulburătoare reîntâlnire.
Proza sa scurtă, cuceritoare prin concentrare şi densitate, este o permanentă trimitere polemică la mari scriitori interbelici din secolul trecut, preocupaţi deopotrivă de problemele creaţiei şi ale creatorului şi de alegorizarea dilemelor fundamentale ale condiţiei umane, atemporale şi aspaţiale. Astfel, în schiţele/tabletele sale transpar ecouri din Hermann Hesse, Andre Gide, Maurice Blan-chot sau Marguerite Yourcenar, uşor pigmentate cu o (imperceptibilă) savoare tematică şi de tonalitate, din mai puţin cunoscutul Rafael Perez Estrada.
Integrabile, pentru amatorii de etichetări, în categoria prozei scurte cu poantă finală - care ar reduce raportările de mai sus doar la extremele Yourcenar şi Perez Estrada -, schiţele lui Emesto Perez Ziiniga menţin nealterate trăsăturile emblematice ale scriiturii actuale: disponibilitatea ludică şi umorul.
Jocul lui Perez Zufiiga şi-a pierdut însă voioşia şi discursivitatea (de)construcţiilor sfârşitului de veac XX. El este o reîntoarcere la gravitatea, la emoţia autentică şi la substanţialitatea „copilăriei"
* S-a născut la Madrid în 1971. Licenţiat în filologie spaniolă la Universitatea din Granada. A publicat *Los cuartos menguantes / încăperile ce se micşorează* (1997), *Cuentos delharen / Povestiri ăn barem* (1998, în colaborare cu Alfonso Salazar), *Ella cena de dia* / *Ha cinează devreme* (2000), *Las botas de siete leguasy otras maneras de morir I Ciubotele de şapte leghe şi alte moduri de a muri* (2002).

mature a scriitorului, „înţelepţii" de accentul pus pe reflecţie şi pe „miez" filozofic.
Sobru şi stăpânit, umorul autorului este permanent ferit de stridenţele comicului, prelingându-se în lacrima şi în amarul reflecţiei de substanţă. Aceste două coordonate, ludicul „trist" şi umorul nuanţat, niciodată negru şi întotdeauna bine strunit, reprezintă, în opinia noastră, şi principalele elemente de (co)relaţie între piesele rafinat stilizate şi încastrate în această lucrare-puzzle (de teme, de prisme de reflectare a lor şi asupra lor, de dileme şi soluţii negate chiar în momentul enunţării).
Aparenta libertate - de selecţie, de formulare, de asociere a tematicii şi a reprezentării ei estetice - constituie poate cel mai puternic element de atracţie a cărţii, care este o... poveste a poveştilor şi o invitaţie la regăsirea substanţei originare a oricărei istorii sensul cu valoare general(izant) simbolică.
Cu riscul de a „ataca", prin reducţie, complexitatea de sugestii subtextuale, în această culegere de proză scurtă am identifica două mari sfere tematice: reflecţii estetice şi dezbateri etice pe diverse teme, ilustrative pentru condiţia umană sau pentru reacţiile şi soluţiile inedite ale contemporanului anonim, în situaţia-limită. Indiferent de problematică, prozele scurte din acest volum ilustrează de fapt o unică supratemă: viaţa ca „diversitate a modurilor de a muri." încălţaţi cu „ciubotele" iluziilor privind trecerea prin viaţă, eroii lui Perez Zuniga parcurg cele câteva (7?!) leghe ale oricărui drum omenesc prin sferele circumscrise indisociabil de iubire şi de ură, de speranţă şi de deznădejde, de extaz şi de disperare, la capătul cărora se află spaima de clipa nesfârşită a alunecării în moarte. In viziunea tânărului scriitor spaniol, viaţa este pusă sub semnul ircpresibil al tragicului, fiind de fapt o cronică a morţii, întruchipată din sfârşitul continuu al afectelor, al relaţiilor, al indivizilor. In acest context, singura realitate posibilă este moartea, care (con)duce spre sine existentul, iar singura certitudine şi ieşire - inaccesibilă omului comun - este arta. De aceea, considerăm că în volumul lui Perez Zuniga între *Ars Morandi, Poveste cu fantome* şi 0 *poveste obişnuită* sau *Două mere* este o legătură de esenţă, dincolo de tematica, factura şi tipul distinct de simbolistică.
în maxima lor concentrare, *Ars Morandi* şi *Poveste cu fantome* ne apar ca două replici în timp şi, ca densitate a ideilor, dincolo de

timp, la reprezentarea estetică (a lui O. Wildc din *Portretul lui Dorian Graf)* şi la cea filozofică (a lui Platon, a relaţiei dintre artă şi realitate/existent). In *Ars Morandi,* tâlcul istoriei lui Perez Zufiiga pare a fi acela că, treptat, arta îşi ucide propriul canon (estetic) în numele adevărului. Fictiv în planul contingentului, acesta îşi cere justa reprezentare, proclamând triumful vieţii estetice (eterne) asupra existenţei şi a degradării efemerului uman: „Se întoarce şi se uită la podea. E curată, nici un ciob. Priveşte din nou tabloul. în el sunt cioburile unei sticle albastre căzute pe jos."
Lectură alegorizantă modernă a teoriei platoniciene, *Poveste cu fantome* ilustrează tocmai ideea obiectivării în timp prin creaţie a subiectivităţii realului: „Da sau nu sunt reali munţii, satul, podul. AtuncLîncepe să-i ducă cu pensula pe pânză, încolţit de impresia unei amintiri deja pierdute, ca şi el însuşi, de altfel, în timp."
A doua serie de schiţe, în tonalitatea replicii la mituri/reprezentări consacrate *(Sebastian, Două mere, Rebele călătoare, Cealaltă poruncă, Ciubotele de şapte leghe, Vieţile noastre sunt ca nişte râuri)* sau mitizând istorii proprii *{Cinci, Tandreţe echivocă, 0 poveste obişnuită, Motivaţiile trădătorului, Hazard, Râul, ItfideB* şi toate celelalte din volum), iposta-ziazâ substratul tragic al existentului. Apropiindu-se de esenţa originară, antică, a tragicului, scriitorul spaniol o neagă în cheie modernă, prin excluderea subordonării umanului faţă de divin. în schiţele sale, tragicul îşi trage sevele din ireversibilitatea drumului spre sfârşitul acceptat *{Cinci, 0 poveste obişnuită, Paşi ca aceia, Ultima*

amanetare, Condamnarea), asumat *{Sebastian, Două mere)* sau impus violent *{Carne, Motivaţiile trădătorului, Hazard, Vieţik noastre sunt ca nişte râuri, Jurnal postum, Ciubotele de şapte leghe).*
Pornind de la acest substrat filozofic, Ernesto Perez Zuniga reuşeşte performanţa de a *nu* se converti într-un moralist, fie el şi modern. Propunându-şi programatic obiectivarea, el nu mai este scenaristul şi în nici un caz regizorul secvenţelor proiectate în faţa cititorului, ci mai curând obiectivul camerei de filmat, care le înregistrează. Această poziţie îi permite viziunea caleidoscopică asupra omeniei şi a ticăloşiei, care - laolaltă - definesc umanul, surprinderea fluxului afectelor şi a dinamicii lor şi, mai ales, înregistrarea fasci(n)a(n)tă a diversităţii formelor marii treceri. Pe de altă parte, obiectivarea autorului anulează implicit moralismul, prin refuzul soluţiilor, în favoarea simplei enunţări de probleme. Astfel, în
Sebastian, de exemplu, ilustrând imposibilitatea echilibrului real între civilizaţie şi natură în lumea contemporană, autorul aduce în discuţie triumful tragic al liberului arbitru asupra omului, întrebân-du-se dacă el este expresia unui eşec al soluţiilor sau o soluţie a eşecurilor.
Uşor atinsă de unda simbolismului romantic - negat pe măsură ce istoria îşi înfiripă sensul -, *0 poveste obişnuită* alegorizează tragicul fără leac al trecerii, asumate de către eu şi de către existenţă. Dilema textului ar fi dacă trecerea este un mobil sau o cauză a existenţei înseşi: „Bărbatul se usucă. Un alt copil se apropie să bea."
Ca şi naraţiunea *Hazard, Cinci* surprinde, cu un umor sardonic, veşnica speranţă şi veşnica iluzie omenească a posibilităţii de a proiecta şi de a vrea ceva în/de la viaţă. Ele iluf trează triumful tragic al timpului (vârstă sau clipă) asupra eului, punând problema limitelor fizice ale umanului.
Schiţele legate de fluxul afectelor refuză evocarea în favoarea surprinderii tragicei lor involuţii/convertiri în sentimentul contrar. Astfel, virtuala monografie posibilă a iubirii (fraterne, filiale, senzuale, conjugale) se converteşte în breviarul - nu lipsit de umor negru - al aceloraşi relaţii, dar marcate de *ura* dizolvantă *(Două mere, Infidelii)* sau de indiferenţa nimicitoare *(Râul)* şi de senzualitatea vinovată *(Cealaltă porunca),* camuflată sub masca aparenţelor salvate *(Ultima amanetare).*
Singura notă discordantă a acestui ciclu tematic pare a fi reprezentată de scrierea *Robele călătoare.* Prin proporţii şi prin tipul de discurs, aceasta pare a avea în cadrul ciclului un statut aparte. Trădând renunţarea la concentrarea specifică povestirii şi asociind două planuri ale perspectivei, ea anunţă disponibilităţile estetice ale autorului pentru proza (mai) amplă şi conturează mişcarea în spaţiul banal ca soluţie la evitarea epicului de tip evenimenţial, asociabil romanescului, dar şi a unui anumit tradiţionalism, pe care Perez Zuniga îl respinge constant. Nu mai puţin spectaculoase, mai ales ca scriitură - în ambele cazuri, de factură cinematografică -, sunt povestirile *Două mere* şi *Motivaţiile trădătorului.* Tematic complementare şi, în acelaşi timp, contrastante cu seria trecută de noi în revistă, cele două schiţe ilustrează ticăloşia în stare pură. Dacă, în mod firesc, punerea în
[8]
dezbatere a omenescului îi permite autorului nuanţarea (şi prin discurs) şi deschiderea spre alternative, prezentarea ticăloşiei îi impune reliefarea ei prin/ca absurd. Faţa murdară a omenescului, aflată în spatele relaţiei sociale *{Motivaţiile trădătorului)* sau de sânge *(Două mere),* este surprinsă prin absenţa absurdă a cauzalităţii (reale!), cât şi prin convertirea/dizolvarea tragică prin gratuitate a afectului în răutate criminală. Construind un scenariu propriu, în contururile unui registru stilistic şi de acţiune verosimil sau confirmabil în realitate, în *Motivaţiile trădătorului* Ernesto Perez Zuniga este acul balanţei ce cântăreşte două forme de violenţă plasate pe talerele sale: violenţa de dincoace de strâmtoare, europeană, nu mai putin abjectă, şi cea de dincolo, musulmană, tot atât de insidioasă. Umbra oricărei consideraţii etnice este astfel îndepărtată din text. Arabul contrabandist (cu vise de bunăstare) şi spaniolul (delator) evocă aceeaşi substanţă, semnificativă pentru întrebarea de subtext: dar binele? Aceeaşi întrebare este adâncită de scriitor în *Două mere.* Asociind în cheie proprie două mituri biblice, autorul se/ne întreabă spre ce cunoaştere otrăvită şi la ce fratricide cotidiene îl pot îndemna frustrările vieţii modeme pe un Cain (arab) din zilele noastre.
Ca problematică, omenia frustrată şi ticăloşia asumată converg în acest ciclu - doar aparent neomogen, deci - spre tema reflecţiei asupra „modurilor de a muri" în societatea modernă. în buna tradiţie a experienţei (post)moderniste, în perspectiva omului comun, Perez Zuniga evocă moartea ca expresie a relaţiei cu cotidianul. Astfel, moartea prin uzură fizică sau morală este sfârşitul acceptat *(Opoveste obişnuită)* şi înscris în legile firii *(Râul).* Dimpotrivă, moartea violentă este o ruptură: din automatismul relaţiilor cotidiene *(Came),* din virtualitatea devenirii fiinţei *(Hazard),* din confortul propriului spaţiu fizic şi social *(Paşi ca aceia)* sau de speranţă, ultima avuţie a celui căruia i se refuză astfel recuperarea propriei norma-lităţi, răpită de destin *(Vieţile noastre sunt ca nişte râuri).* Pentru „profitorii" care creditează împlinirea unor visuri sau se irosesc în trăirea clipei, moartea este un mod sardonic de reglare a ultimelor conturi *(Ultima amanetare)* sau de înregistrare a debitului final *(Jurnalpostum).* Văzută printr-un racursi asupra existenţei şi de dincolo de ea, moartea poate fi clarificarea supremă *(Raport despre un desert).*
Inventariind semnificaţiile trecerii în nefiinţă ca „moduri de a muri", Perez Zuniga caută de fapt, în povestirile sale, sensurile existenţei, trădată de fiecare dintre eroii săi prin „modurile" culpabile de a trăi. Fără să sancţioneze, refuzându-şi deci din nou moralismul (explicit), tânărul scriitor spaniol propune o imagine - cinică în realismul ei - a vieţii ca minciună, înşelătorie, sperjur, crimă. Critica sa nu se mai limitează - aşa cum o făcea bătrâna tradiţie realistă - la sancţionarea prin scris a indivizilor/ categoriilor (psihosociale condamnabile, ci demască întreaga specie, lăsându-i pe cititori să descopere obiectul şi datele densului său rechizitoriu.
Realismul simbolic al lui Emesto Perez Zuniga realizează această substanţială modificare de viziune prin poziţia auctorială şi prin perspectivele asupra lumii investigate. El elimină sau neutralizează omniscienţa prin (reactualizarea unor modalităţi estetice confirmate în timp. Astfel, recursul la „document", mijloc clasic de reliefare a atmosferei, de caracterizare sau de concluzionare, la Ernesto Perez Zuniga nu clarifică mesajul textului. Procedeul, ca document credi-tabil, poate constitui însăşi substanţa scriiturii, fiind o convenţie de structură *(Motivaţiile trădătorului)* sau deschide povestirea către sugestiile subtextuale, de factură simbolică *{Raport despre un deşert)* ori spre absurd, în cazul finalului prin insert *(Uâima amanetare).*
La Perez Zuniga, perspectiva naratorului nu este niciodată reductibilă la funcţiile „vocii" povestitorului. Ea introduce numeroase nuanţări metatextuale, care dau contextului o coloratură diversă: autoironică („Acestei istorii îi place să rătăcească [...] A suportat diferite glasuri [...], este inconsistentă." - *Ciubotele de şapte leghe);* parodică („Dar până nu apeşi pe trăgaci, n-o să credem nimic, fiindcă am văzut atâtea filme cu sfârşit surprinzător [...] Noi plecăm. Am văzut destul." - *Două mere);* voit obiectivă, neutră, de estompare a omniscienţei („...cine poate şti cu exactitate, cine să afle adevărul, cine să ştie unde se ascunde legătura dintre fapte. Au fost văzuţi..." - *Robele călătoare)* etc.
Prezentarea evenimenţialului prin prisma reflectorului nonani-mat conturează dinamismul propriu percepţiei sincrone cu acţiunea *(Carne)* sau creează cititorului un anumit orizont de aşteptare, contrariat prin poanta finală *(Radele călătoare).* Vocea naratorului creditabil, implicat (ca erou), în formula monologului confesiv, dobândeşte la Ernesto Perez Zuniga forţă evocatoare *(Tandreţe echivocă)* şi completată doar de naratorul omniscient, sugestivitate simbolică *(Râu/).* Totodată, vocea naratorului-erou, creditabilă, conferă
[10]
saltului în fantastic firescul, autenticitatea faptului virtual posibil („Mă miră că am murit. Mi se pare ciudat că încă te mai iubesc" -*Jurnal postum.* „Nu mai ţin minte data morţii mele. Doar locul şi celelalte" — *Condamnarea)* sau permite investigarea psihologicului, a reacţiei şi a emoţiei trăite „pe viu" („Cred că toţi l-am dispreţuit preţ de o secundă, când a apărut, şi că majoritatea prelungeşte încă acea secundă" - *Motivaţiile trădătorului).*
Tot un document psihologic, marcat de suspansul clipei limită, realizează Ernesto Perez Zuniga şi prin asocierea complexă a perspectivelor: martori cu narator *(Robele călătoare),* narator şi personaj *(Cealaltăporuncă),* naratori şi receptori („Probabil că s-a auzit în tot cartierul, se gândeşte Rashid. Şi aşa şi este. Noi, care nici măcar nu locuim în cartier, am auzit împuşcătura. [...] Noi plecăm" - *Două mere).* în extrema

concentrare a prozei scurte, aceste asociaţii, care trădează siguranţa tehnicii scriitoriceşti a tânărului autor, reliefează caracterul cinematografic al scriiturii. înregistrând acţiuni simultane, cadrele se alătură sugestiv *flash-back-VLt&ot* şi schimbărilor de planuri „filmice" din fiecare secvenţă epică. Totodată, aceste asocieri/schimbări de perspectivă realizează trecerile specifice autorului de la lăuntric spre lumea exterioară, decupată în concordanţă sau în antiteză cu personajul.
Dezvoltând o asemenea viziune, volumul nu este o proză perso-nagială, în sensul confortabil, consacrat, ci mai curând una de subiecţi/ agenţi ai unor resorturi interioare, ce declanşează mişcarea epică.
In unele schiţe, Ernesto Perez Zuniga nu individualizează euri, ci ipostaze simbolice ale omenescului, care trimit la generalizarea expresionistă, evitând însă rigiditatea măştii. Fie că au, fie că nu au nume, protagoniştii dobândesc în scrierea lui Perez Zuniga semnificaţii generice, salvate de stridenţa schematizărilor expresioniste sau de cele ale anonimizării, ale reducerii la mecanismul postmo-dern al marionetei. Pictorul *(Ars Morandi, Poveste cu fantome)* sau bătrânul (O *poveste obişnuită, Cina)* nu sunt nici simple simboluri ale câte unei idei-forţă, nici păpuşile manevrate de surprizele existenţei. Prin tehnica detaliului revelator, ei devin — la scriitorul spaniol — reprezentări vii nu ale unei umanităţi abstracte, ci faţete ale complexităţii omenescului concret. în marile aglomeraţii urbane, individul este apăsat şi, în cele din urmă, biruit de ceea ce ar fi trebuit să-i fie protector.
[11]
Măruntă şi anonimă, existenţa eului generic este marcată de repere spirituale (un vis, luminoasa împlinire prin cei tineri, tentaţia, speranţa - *Cinci, Cealaltă poruncă, Vieţile noastre sunt ca nişte râuri)* şi de limite fizice/interioare. Conflictul dintre acestea transformă umanul într-un câmp de bătaie. Dacă, de exemplu, în *Cinci,* tragedia - acutizată prin concentrarea la două secvenţe - pune accentul pe cadrul fizic, cu care în final se contopeşte omul, în O *poveste obişnuită* scriitorul se focalizează asupra spiritului căutător al sensului vieţii umane în existent. Acuitatea şi termenii căutării, tipul de analogii individualizează o conştiinţă contemporană: „dulcea, teribila, clara, puternica, flexibila mişcare a universului în molecule de H2O [...]. Trec o mie de litri pe secundă... Trec şaizeci de mii de litri pe minut. Trec trei sute şaizeci de mii de litri pe oră."
In povestirile lui Perez Zuniga, actanţii prozelor de suspans dau viaţă clipei, care îi trăieşte *{Cealaltă poruncă, Motivaţiile trădătorului)* şi, de cele mai multe ori, îi ucide *(Sebastian, Cinci, Tandreţe echivocă, Carne).* Ei sunt surprinşi în plină mişcare a vieţii, într-o lume care nu cunoaşte puncte fixe. Nominalizaţi, eroi ca Nano, Rashid, doamna Clara, Sahid Amar, filipinezul Arsenio (pe)trec viaţa ca microcosmuri psihologice autonome într-un univers fizic, plin de semnale (într-o formă sau alta) agresante.
Respingând sistematic impurităţile problematicii şi ale tipologiilor consacrate, pe care realismul social/psihologic tradiţional le-ar putea strecura în scriitura sa, autorul reduce relaţia dintre eu şi lume la termenii fundamentali: eu şi celălalt, rareori ceilalţi. Revenind estetic mult în timp, dincolo de existenţialism, de lecţia căruia pe alocuri proza sa încă se mai resimte, Perez Zuniga se întoarce din nou spre esenţa tragicului originar: imposibilitatea concilierii eului cu lumea. Prizonier al propriei modernităţi, cu forţe şi cu preocupări limitate, eul nu-şi mai ispăşeşte exemplaritatea, ci dimpotrivă, nimicnicia. Lipsite de aspiraţii, personajele lui Ernesto Perez Zuniga convertesc măreţia tragică a *hybris-\A\ii* antic în nu mai puţin tragica prăbuşire în exces, iar de aici - în violenţă pură. Eul purtat de Perez Zuniga printr-o serie de situatii-limită inedite este antieroic nu prin opoziţia sau replica la vreun model anume, ci prin cantonarea într-un spaţiu-timp paralel cu orice sistem de valori.
Tragicul ce învăluie acest tip de antierou nu provine din superioritatea morală în absolut în conflict cu limitările/convenţiile vreunei
[12]
societăţi. El derivă din patetica absenţă a oricărei norme. Antierou prin amoralitate, protagonistul lui Ernesto Perez Zuniga nu are însă nimic din spiritul de frondă sau din protestul amoralistului gidian. Ca „om fără însuşiri", de la Robcrt Musil la Perez Zuniga, personajul nu şi-a pierdut atributele, nu este fiinţa atonă din creaţia scriitorului austriac, ci individul care şi-a pierdut reperele morale, afective, sociale, fiind purtat de „clipa" trăită intens, fie spre sfârşitul inexorabil, fie spre o continuare dubioasă a rutinei — temporar — întrerupte.
Pentru personajele scriitorului spaniol, „modurile de a muri" nu se referă numai la moarte, ci în principal la formele de sfârşit din viaţa însăşi. In cele mai multe dintre povestiri, personajele îşi trăiesc patetic morţile: ale iubirii *(Condamnarea, Cu mâinile pe sine, jurnal postum),* ale prieteniei *(Tandreţe echivocă),* ale încrederii *(Motivaţiile trădătorului, Cealaltă pruncă, Raport despre un desert),* ale speranţei *(Vieţile noastre sunt ca nişte râuri),* ale fidelităţii *(Infidelii).* în toate aceste naraţiuni, eul - mai mult sau mai puţin individualizat prin date concrete, în asocierile de secvenţe - este fixat în prim-plan de obiectivul „plimbat" de autor cu mişcări retrospective sau desfăşurate sincron cu povestirea, pentru a-i sugera dinamica interioară.
Povestirile axate pe tensiunea morţii — apropiate *(Cinci, Râul),* asumate *(Sebastian, Două mere),* accidentale *(Hazard, Vieţile noastre sunt ca nişte râuri, Paşi ca aceia, Se rugau cu glas tare)* sau culpabile *(Ciubotele de şapte leghe, Carne)* - decupează, tot la modul cinematografic, cadre existenţiale. în ele, atenţia se focalizează pe acţiunea semnificativă pentru dinamica interioară. Spre deosebire de seria anterioară, aici acţiunea nu este un simptom, ci corolarul mişcării sufleteşti. Aceasta explică şi densitatea tensiunii şi suspansul susţinut de dialog cu formulele literare de frontieră: de tip poliţist *(Carne* este raportabilă la clasicul *Martor mut* al Agathei Christie; *Două mere* are puncte de tangenţă cu scrierile „serie noire"), cu uşoare sugestii ale discursului fantastic-psihologic *(Poveste cu fantome* şi *Scurtătura* trimit la atmosfera hitchcockiană) sau S.F.-ul cu unde de umor sardonic *(Jurnal postum, 'Raport despre un deşert).*
Acţiunea desfăşurată într-un asemenea context şi înfăptuită de actantul cu un statut aparte nu mai este şirul de evenimente, cu gradaţia şi cu strânsa motivaţie tradiţională şi nici expresia fragmentării excesive a realului (promovată de noul roman sau de experi-mentalismul sfârşitului de veac XX).
[13]
Excluzând facticitatea, proza liric-simbolică din volum *(Ars Moranâ, Poveste cu fantome, 0 poveste obişnuită, Hazard)* mizează pe o reprezentare de tip plastic. Cadrajul acestor stampe policrome cufundă cititorul în reflecţie *(Ars Moranâ, Poveste cu fantome)* sau schiţează repere - suspect de concrete - pentru o aşteptare epică... ulterior frustrată. Jocul formelor figurează contrastul forţelor (fizice şi estetice) în conflict *(Ars Moranâ, Poveste cu fantome),* în timp ce deschiderea spre spaţiul simbolic *(Hazard)* şi dispunerea mişcării şi a eurilor în subiectul alegoric converg spre structurarea semnificaţiei.
Axată pe mişcare şi pe surprinderea vie a reacţiei, acţiunea are - în povestirile de suspans/de trăire - unitatea şi coerenţa secvenţelor cinematografice. Reconstituit din secvenţe dinamice, tragismul clipei sau patetismul trăirii se dezvoltă în faţa cititorului prin succesiunea rapidă a mişcării. Naraţiunea prin înlănţuire, în *Cinci, Came, Cealaltă poruncă,* se organizează pe juxtapunerea acţiunilor sacadate, lipsite de orice comentariu. Dacă în *Cinci* accentul se pune pe mişcarea exterioară, surprinsă prin plan-detaliu şi punctată de reflexele ei în conştiinţă, *Carne* şi *Cealaltă poruncă* înregistrează dinamica interioară prin mobilitatea de prim-plan a protagoniştilor. Aceeaşi dinamică interioară face obiectul *f/ash-back-ualor* în *Motivaţiile trădătorului, Rebele călătoare* sau *Râul,* proze în care relaţiile dintre personaje şi portretele protagoniştilor se reconstituie din reflectarea lor, subiectivă, în conştiinţa naratorului-erou.
Reprezentativă pentru seria „policier" a ciclului, *Două mere* este din întreg volumul povestirea-model pentru tehnica filmică de concentrare a acţiunii prin asocierea perspectivelor. Sugestia alegorică se structurează aici pe alternanţele dintre planul-detaliu şi pla-nul-ansamblu. Trecerile de la panoramic şi plan apropiat (pentru Abdul) la planul-detaliu (al lui Rashid) focalizează şi reliefează contrastul simbolic. Creând două câmpuri interferate, pentru a sugera mişcarea sincronă, autorul evocă opoziţia dintre întunecat (saturnian) - sordid, apăsător, culpabil, spaţiu al crimei - şi luminos (apolinic) - curat, liber-nostalgic, uşor maculat de presimţiri, ca spaţiu exterior (părăsit). Transferarea înainte şi înapoi în planurile apropiate înregistrează patetismul secvenţei cadru a întâlnirii şi dinamica interioară a personajelor. Prim-planul concentrează tensiunea apăsătoare a deciziei finale. Reluarea în *relenti* a căderii mărului

[14]
ce anticipează căderea celui de al doilea trup conturează clar legitimele întrebări ale cititorului. Rashid este şarpele care dăruieşte şi îşi rezervă sieşi mărul cunoaşterii otrăvite a morţii sau cele două mere sunt fraţii, a căror vârstă nu atinge pragul maturităţii? Sau poate că, verzi, mărul raţiunii (nepârguite prin iertare) şi cel al afectului, necopt ca sentiment împărtăşit, sunt merele păcatului originar? Sau?...
Deschiderea acţiunii spre interpretări diverse - definitorie pentru întregul volum - este incitantă mai ales în cazul bucăţii *Cele fapte leghe.* Percepută de autorul însuşi ca un fel de postfaţă a ciclului, ea este punctul de convergenţă al firelor epicului simbolic al cărţii şi un fel de breviar al acumulărilor tehnice anterioare. în această cea mai amplă piesă, unde concentrarea prozei scurte se dizolvă în unitatea tematică — anunţată în prologul simbolic — se schiţează disponibilităţile autorului pentru (micro)roman. Asociind jocurile de lumini cu *slow-motion-wn* şi *fhsh-back-un,* autorul urmăreşte aici moartea ca sfârşit a tot ceea ce înseamnă fragil în existent: inocenţa pură a fiinţei (1); iubirea de-o vară (3); speranţa înşelată (4); pasiunea, condamnată la efemerul clipei (5). Plasarea acţiunii în cadrul mobil îi oferă scriitorului ocazia unor *travelRng-\xn* (relativ) ample, prin memoria şi prin trecutul personajelor (de la fundalul amintirilor, până la trecutul recent, uşor anterior povestirii). Perspectiva în plonjeu din povestirile anterioare, care micşorau contururile facti-citităţii, pentru a reliefa - mai ales prin poanta finală - miza simbolică, este aici înlocuită cu contraplonjeul, prin care contururile raportului dintre real şi simbolic se mişcă într-o sugestivă supraim-presiune. Aceasta anulează sensul oricărei interpretări: „Poate că explicaţia se află numai în faptele comise, nu contează mobilul, nu are importanţă dacă crima este comisă din dragoste sau din slăbiciunea presantă a dorinţei."
Posibilă cheie de lectură (nu numai estetică!) a întregului ciclu, această observaţie a unuia dintre naratorii eroi atrage oricum atenţia asupra preocupării autorului pentru atmosferă, pentru ambianţa „faptelor comise" şi relevanţa acesteia.
De aparentă trimitere la experienţa interbelică sau a primului deceniu postbelic din secolul trecut este relaţia specifică dintre personaje şi cadru ca expresie pentru real(itate). Optând pentru realismul psihologic, Ernesto Perez Zuniga nu creează un mediu
[15]
pentru a-şi integra personajul, ci (reconstruieşte realitatea exterioară, obiectivă, pornind de la cea interioară, ca reflex al acesteia sau în contrast cu ea. Dimensiunea socială, politică/ideologică sunt anulate în favoarea individualizării unui spaţiu-stare referenţial pentru eu. Acesta poate fi „realul" fictiv al reprezentării estetice *(Ars Morană, Poveste cu fantome),* spaţiul recluziunii *(Şebastiari)* sau al evadărilor din cotidian *(Tandreţe echivocă, Cealaltă poruncă, Infidelii* etc), realul hipertrofiat de situaţia limită *(Carne, Cina),* spaţiul-timp al crimei *(Două mere),* culminând cu aspaţialitatea acronologică a etern-pământescului *(Poveste obişnuită, Hazard)* sau cu localizările aleatoriu-concrete *{(Ciubotele de şapte leghe).*
Tridimensionalitatea şi densitatea vieţii în freamătul ei sunt conferite acestor spaţii epice prin eliminarea oricărei sugestii de butaforie sau de peisaj pictural. Cadrul este viu prin prezenţa personajelor şi prin acţiunea acestora, trăiesc şi funcţionează simbolic numai obiectele şi detaliile revelatorii. Asumându-şi rolul unei întregi echipe de producţie cinematografică, autorul le dispune în planuri riguroase şi calculând unghiurile de percepţie favorabile sugestiilor vizate, le însufleţeşte prin lumini, umbre, culoare şi sunete reprezentative. Meandrele scriiturii împletesc apa, lumina şi tăcerea în atmosfera specifică vibraţiei vieţii din fiecare povestire.
Abstractul trăirii, acuitatea rememorărilor, intensitatea tragismului clipei sunt „materializate" în scriitura lui Ernesto Perez Zuniga printr-o rafinată şi, uneori, detaliată concentrare asupra fluxului de lumină, în diverse momente-„stare" şi a şuvoiului de apă, în secvenţele de evenimenţial dezlănţuit. La scriitorul spaniol însă apa nu este niciodată un element spaţial sau un reper al localizării, după cum nici lumina nu este un indice acromatic al temporalităţii. Asociin-du-le atributele, prin luminozitatea apei în mişcare şi prin curgerea şuvoaielor de lumină, Ernesto Perez Zuniga îşi deschide textul spre o diversitate de sugestii ce ne-ar conduce spre ideea unei percepţii plastice a „realului" surprins „pe viu." Am putea vorbi astfel de un anume impresionism al evocării trăirii şi a trăitului la Perez Zuniga, de un fel de replică/echidistanţă faţă de sugestia proustiană sau faţă de deschiderea simbolică woolfiană, cu care acestea vin totuşi în contact. Scriitura neagă însă oricare dintre aceste influenţe, în principal prin culoarea specifică a lirismului.
Provenit în bună măsură din această atmosferă (alături de tematică şi de tonalitate), lirismul lui Perez Zuniga nu are nici
[16]
contextualitatea ansamblului proustian, nu este nici de factură simbolică, aşa cum se întâmplă la Yirginia Woolf. Asociate, apa şi lumina sunt valorificate sugestiv în opera scriitorului spaniol.
Niciodată neutră, lumina sugerează liniştea („o lumină *albăstruie* destul de plăcută" - *Tandreţe ednvocâ),* echilibrul („se perindau chipuri *luminate";* o lumină blândă - *Tandreţe echivocă).* Asociată penumbrei, ea evocă zbaterile din conştiinţă („persiene *de nelinişte" - Cu manile pe sine),* presentimentele sumbre („norii grei, cenuşii şi negri, se dublau în oglinda lichidă" - *Robele călătoare,* „o pâdă densă de ranchiună şi de dispută plana..." - *Infidelii,* „penumbra ridica siluetele clădirilor spre cerul fără stele" - *Vieţile noastre sunt ca nişte râuri).* Distinctă de întuneric, dematerializând realul, absenţa luminii aneantizează existentul, fiind o prefigurare a morţii („Conştiinţa lui Ignacio trecu printr-un pasaj fără lumină timp de o miime de secundă, care a durat mii de ore, şi s-a trezit doar după ce s-au scurs acestea, ca să afle că era mai bine să nu deschidă ochii" -*Paşii aceia).* Aproape inexistent în scriitura lui FJnesto Perez Zuniga, întunericul (con)figurează lăuntricul măcinat de contradicţii („Era o moleculă familială cu probleme privind relaţiile dintre componenţii ei: *pe întuneric,* fiecare dintre atomii ei suferea de singurătate" — *Se rugau cu glas tare).* Complementară liniştii, ca lipsă de zgomot, absenţa luminii sugerează înfăptuirea trecerii, pierderea enigmaticei zvâcniri, vizuale şi sonore, a palpitării vieţii („.. .până la parter, care era complet cufundat *în întuneric,* lipsit de lumină şi de zgomote" -*Cinci).* Irizând, lumina sugerează apele mişcărilor sufleteşti, niciodată monocrome la Ernesto Perez Zuniga, chiar dacă evocă aceeaşi stare: nostalgia („un rămas bun de *jeratic* pe orizontul liniştit" -*Sebastiarr,* „Soarele era în amurg, lăsând în univers şi pe siluetele copacilor *un cântec de culori misterioase" - Cu mâinile pe sine),* speranţa *(„limpezimea azurie* a unei zile de duminică" - *Două mere),* regretul *(, focul albastru* al după-amiezii" - *Infidelii).* Echivalate pe deplin în registrul oniric („apă domoală şi o lumină blândă" - *Râul),* apa şi lumina circumscriu deplinul echilibru, utopic în real.
Importanţa conferită liniştii este subliniată chiar prin moto. Moto-ul sugerează clar intenţia autorului de a surprinde omenescul prin ceea ce *este* în clipa de trăire, şi nu prin duplicitatea rostirii sau prin ipocrizia faptei. In povestirile lui Ernesto Perez Zuniga tăcerea îndeplineşte funcţii simbolice complexe.
[17]
Tăcerea ca linişte, ca absenţă a zgomotului, sugerează perfectul echilibru, fragil, atacabil: „liniştea *dulce,* care învăluia lucrurile"; „liniştea peisajului" — *Sebastian.* Liniştea ca (între)rupere a sonorităţii este malefică, rău prevestitoare, marcă a iremediabilului: „un cutremur de linişte" - *Cinci.* Fragmentată, tăcerea evocă marile seisme sufleteşti, secătuirea morală, criza cronicizată: „stăteau de vorbă cu economie de cuvinte" - *Vieţile noastre sunt ca nişte râuri.* „Glasurile" tăcerii subliniază în existent volutele emoţiei. Ele sunt, la nivel cosmic, premonitorii: „Penumbra ridica siluetele clădirilor spre cerul fără stele, de unde armata de nori dăduse un răgaz oraşului, poate cu intenţia să se audă limpede ceea ce trebuiau să spună despre liniştea care se instalase după ce se oprise ploaia. E cazul să insistăm asupra acestui lucru, asupra uluitoarei linişti care se plimba ca un coşmar pe străzi şi pe albia seacă a râului, asupra uimitoarei linişti care învăluise cutia frigorifică de sub pod, unde dormeau cei doi oameni" — *Vieţile noastre sunt ca nişte umbn.* In planul relaţiilor interumane, tăcerea marchează acuitatea momentului de criză: „Ei muşcă *in tăcere,* fiecare din mărul lui." - *Două mere.* Ea demască aparenţa confortului tihnit: „în casă, cufundată în linişte, era o căldură plăcută" - *Se rugau cu glas tare.* Marea Tăcere anulează zgomotele vieţii: „A ieşit din încăpere, iar sunetul a încetat, dar nu numai cel de la uşă, ci toate sunetele" — *Se rugau cu glas tare.*
în ansamblul cărţii, tăcerea sugerează diversitatea şi labilitatea, evocând tabloul viu al infinităţii de naturi şi de situaţii proprii omenescului însuşi. Prin urmare, scriitorul spaniol reuşeşte performanţa să ne vorbească prin textul său cromatic şi sonor, dând cuvintelor savoarea şi

sugestia niciodată secătuită de tâlcuri, proprie vizuali-tăţii picturii/filmului.
Scriitură policromă, cu inflexiunile dinamicii cinematografice, volumul *Ciubotele de şapte leghe si alte moduri de a muri* recomandă un autor epidermic. Cu un registru stilistic inedit, el propune o problematică mereu actuală, în ciuda (stră)vechimii ei. Opera oferă astfel mereu neterminatul tablou al dilemelor, al trădărilor şi al înfrângerilor noastre, adică al infinitelor „moduri de a muri".
Andreea \"LĂDESCU
Părinţilor mei, modul meu de a fi
[18]
„Ştiţi ce înseamnă liniştea? Este omul însuşi, din plin!" João Guimarães Roşa, *Gran Serton: Veredas*

Ars Morandi

O natură moartă este oare un autoportret? A fost cândva un pictor care a dovedit acest lucru. Nu ştim nimic despre viaţa lui zilnică, în afară de faptul că şi-a impus o singurătate de neclintit, o solitudine care a durat mereu, dacă presupunem că este corect înţelesul acestui adverb. Când era tânăr, a pictat sticle stilizate, pe care le ilumina cu culori strălucitoare. Parcă ar fi fost nişte catedrale gotice zărite de departe. Aidoma sticlelor, liniile prelungi învăluiau un posibil profil de înger. Pe măsură ce îmbătrânea, a pictat sticlele tot mai boante şi pitice, înghe-suindu-le una într-alta, fără a lăsa vreun spaţiu între ele. Uneori mai adăuga câteva păhărele şi cutii de nedesfăcut. Culorile au ajuns să fie din ce în ce mai şterse. Să ne imaginăm un pahar de sticlă albastră iluminat de un soare pe care îl acoperă imediat norii. Să ne închipuim că în cele din urmă ajunge să zacă pe fundul unui râu.
într-o bună zi, după ce-şi pregăteşte pânza, pictorul rămâne surprins descoperind că face profilul unui chip. Lucrează până la căderea serii şi, o dată terminat tabloul, simte nevoia de a-1 distruge. Ca şi cum s-ar fi aflat în faţa unei oglinzi, îl irită oboseala exprimată de acele trăsături, liniile triste care înconjurau ochii. Atunci a auzit în spatele său zgomotul inconfundabil de sticlă ce se sparge în mii de fărâme. El crede că, din raţiuni necunoscute, a
[23]
căzut de pe rafturi vreuna dintre sticlele adunate de-a lungul acelui fragil mereu, ca să-i servească drept model, întregul proces a durat o secundă. Se întoarce şi se uită la podea. E curată, nici un ciob. Priveşte din nou tabloul. In el sunt cioburile unei sticle albastre căzute pe jos.

Sebastian

Acum un an, într-o vineri după-amiaza din luna martie, am condus maşina şapte kilometri de la poarta casei mele, am mai bâjbâit un kilometru pe un drum nepietruit şi am parcat-o pe o mică esplanadă, lângă o salcie. Ceva mai jos, un pârâu despărţea turma de vite de împrejmuirea unde erau oiştile câinilor. înalt, subţire, zâmbitor, îmbrăcat modest şi cu gesturi naturale, Sebastian urca pe cărare. Ne-am prezentat. Mi-a arătat instalaţiile de la Sălciş şi stilul său paşnic de a-şi îngriji câinii. Sub impresia provocată de privirea lui luminoasă, ne-am plimbat până la hotarul pământurilor lui: două coline, una acoperită de sălcii, iar cealaltă de pietre, separate de pârâu. Acolo trăia el.
Am urcat pe cea de a doua colină şi ne-am aşezat pe o stâncă pentru a privi apusul. Temperatura, coloritul magic al orizontului, liniştea dulce care învăluia lucrurile, făceau ca plăcerea unei asemenea clipe să se contopească cu iluzia unei plenitudini interioare. Atunci am avut impertinenţa de a-1 întreba despre credinţa lui într-un creator al acelei minuni. Sebastian s-a uitat la mine cu jumătate de chip acoperit de umbră, iar cu cealaltă jumătate cufun-dată în mercurul auriu al amurgului.
— Natura este ordonată, mi-a zis el. Dar bântuie pe aici cel care încurcă ziua cu noaptea. Cel care pariază pe noi. De parcă am fi monede, nu egali Şi o face pe sume ridicole.
[25]
Nu aveam nimic de comentat, iar Sebastian a respectat liniştea peisajului câteva clipe. Apoi a întrebat:
— Cum mai e oraşul?
— Oh, ştii doar, n-oi fi uitat încă. - Eu n-aveam chef de vorbă, dar i-am zis sobru: — Centrele comerciale sunt catedralele de azi. Ticsite de credincioşi. Toţi îşi iau ostia. Cum se anunţă produsele, se şi împărtăşesc. Apoi circulaţia... Traficul strică noaptea, iar ziua chinuie asfaltul. Noaptea - cu felinare electrice. Eşti ca lumea aici, ai ales bine.
— Ţi s-a ordonat, aşa-i?
Ne-am uitat unul la altul. Soarele s-a dat bătut. I-am întins flaconul cu cele două faimoase capsule. Una este pentru a evita durerea.
— Aş fi putut...
— Da, l-am întrerupt eu, ridicându-mă în picioare şi scuturându-mi pantalonii. Toţi au această ocazie.
L-am lăsat acolo, stând pe stâncă şi privind un ră-mas-bun de jăratic pe orizontul liniştit. Am coborât de pe colină. Când m-am apropiat de maşină, toţi câinii s-au pornit să latre.

Cinci

Nu e sigur. întotdeauna e cineva pe aici. Când o clădire e nelocuită, se spune că nimeni nu ascultă. Ceea ce este sigur este că, atunci când nimeni nu ascultă pe nimeni, clădirea este nelocuită.
Pac, pac, pac, pac, pac. Acesta era zgomotul care venea de sus, în casa liftului, până la parter, care era complet cufundat în întuneric, lipsit de lumină şi de zgomote, cu excepţia acelor lovituri surde şi metalice, pac, pac, pac, pac, pac, pe care nu le auzea nimeni. Orice mână ar fi simţit răceala fierului din grilajul care demarca un spaţiu

prea mare pentru cablurile neliniştite şi umede ale ascensorului. Orice ochi s-ar fi străduit să zărească, printre pişcăturile frigului, o lumină neclară, care se strecura anevoie de la vreo fereastră de la etajele de sus, fără să ajungă nicăieri. Pac, pac, pac, pac, pac. Dar nu erau pe acolo mâini, nici ochi. împinse de vibraţiile pe care le produceau loviturile în grilaj, nişte picături se târau pe barele de fier. Când au ajuns jos, au continuat să alunece pe drumul care ducea spre ieşire, străbătând şănţuleţele formate de plăcile de gresie la îmbinare. Pac, pac, pac, pac, pac.
N-au reuşit să scape. Chiar în clipa în care ultima picătură era întâmpinată jos cu o reţinută lăcomie, uşa s-a deschis şi au pătruns în clădire lungul şir al luminii de pe
[27]
stradă şi pe urmă silueta unui bărbat. Pac, pac, pac, pac, pac. în cadrul siluetei se conturau o pălărie şi un pardesiu lung. Sub pălărie se frământa tot ceea ce nu fusese răpus pe chipul acela. Sub pardesiu, o piele de bătrân se lăsa ceva mai mult decât de obicei, sub povara noilor clipe. Pac, pac, pac, pac, pac.
Bătrânul auzi loviturile, închise uşa şi se apropie de întrerupător. Cercul de plastic fu apăsat de trei sau de patru ori. Nu funcţiona. Merse cu braţele întinse, bâjbâind prin întuneric până la butonul de la lift. „Nici ăsta nu merge." Pac, pac, pac, pac, pac. „Nu-mi mai trebuie decât cinci ani. E destul." La asta se gândea.
Medicul tocmai îi diagnosticase boala care avea să-1 doboare într-un termen nemărturisit. Pac, pac, pac, pac, pac. „Cinci ani ar fi de ajuns, numai cinci. E vreme destulă, e destul pentru Elena." începuse să urce treptele ajutându-se de balustrada de lemn, care, văzută de sus, dădea impresia unei spirale. însă nimeni nu privea de sus. Pac, pae, pac, pac, pac. Urca anevoie, ţinându-se cu putere de balustradă. Lumina nu funcţiona la nici un etaj. El locuia la cinci. Pac, pac, pac, pac, pac. „Măcar cinci ani, ca Elena să se poată descurca singură." Pac, pac, pac, pac, pac. Treptele de marmură îi magnetizau trupul. La fiecare pas se lupta ca să se desprindă de ele. De la fereastra de la etajul trei au căzut bale de melc, lăsându-i urme pe faţă. „Da, sigur sunt cinci pac, pac, pac, pac, pac." Preţ de câteva minute, loviturile s-au unit cu torentul care năvălise în venele din capul lui, bătăi care erau cinci bărbaţi târâţi spre dig. Pac, pac, pac, pac, pac.
Mai rămâneau două etaje de urcat. Gâfâind, s-a oprit pe palier şi s-a uitat în jos, ta drumul străbătut. I se înceţoşase vederea. Era ca şi cum ar fi lăsat în urmă dâre din fire de păianjen. într-adevăr, se ţinea după el un păianjen.
[28]
Pac, pac, pac, pac, pac. „Peste cinci ani, ea se va putea descurca singură. Iar eu voi trăi până atunci. Să vedem dacă voi trăi." Un zâmbet îi străbate chipul, ca o adiere de vânt care stinge o lumânare. Zâmbetul se şterse, iar el era acum la patru. începu să urce spre ultimul etaj, când oboseala, care se lichefia pe pielea lui, iar apoi se evapora, îi căzu năprasnic în spate, solidificată, ca un glonţ. Impactul îl făcu să se poticnească, se lovi de balustradă, iar pălăria lui, convertită în pasăre, a zburat în gol. Pac, pac, pac, pac, pac.
Chiar atunci, o data recuperat echilibrul, înţelese că acele lovituri erau o disperată chemare de ajutor. Pac, pac, pac, pac, pac. înainte era de ajuns să fie atent ca să scape din labirintul pe unde bântuia un singur gând. Acum, evadate din minte, gândurile se auzeau atât de puternic, de-i răsuna capul, ca şi cum strigătele veneau dinlăuntrul lui şi erau atât de pătrunzătoare, încât încercau să-i străpungă pielea; veneau aşa de apăsător, că au reuşit să-1 pună în genunchi, ca să nu se mai poată urni din loc. „Ca să ajung, cinci ani, cinci ani ca sa ajung. Pac, pac, pac, pac, pac." Şi cu toate că ţinta devenise confuză şi îndepărtată, nu-i mai rămânea de străbătut decât o mică porţiune din scară.
A trebuit să-şi folosească mâinile ca să se târască treaptă de treaptă. Pac, pac, pac, pac, pac, cinci. Pac, pac, pac, pac, pac, patru. Pac, pac, pac, pac, pac, trei. Pac, pac, pac, pac, pac, doi. Pac, pac, pac, pac, pac, unu, unu.
Un cutremur de linişte: loviturile au încetat brusc. Cu un efort însufleţit de nelinişte ajunse la rampa de la etajul cinci, luminată de o ferestruică cenuşie. De jos, într-o ultimă clipă de luciditate, bătrânul zări liftul şi îşi dădu seama că cineva rămăsese prins înăuntru când s-a întrerupt lumina. Şi văzu imediat, cu îngrijorare, că din spatele
[29]
geamului dreptunghiular al uşii de la ascensor îl priveau, scăldaţi într-o alchimie de mirare şi de groază, ochii Elenei. Ridică mâna, întinzând degetele cu toată puterea care îi mai rămăsese, ca să se înţeleagă bine numărul prin care dorea să comunice cifra deşartei lui speranţe. Mâna îi căzu jos şi şterse pragul care îl separa de moarte. Pac, pac, pac, pac, pac. Pac, pac, pac, pac, pac. Elena reîncepuse să lovească, acum şi mai repede, în geamul de la lift. Bătăile, dese, îşi luau imediat zborul. Se opreau o clipă în faţa cadavrului, scuturându-1 cu o nemărginită durere, şi apoi îşi dădeau drumul de sus, pe scări, până la parter, care continua să fie în beznă, lipsit de lumină, lipsit de zgomote, doar acele lovituri seci şi metalice, pac, pac, pac, pac, pac, pe care nimeni nu le auzea.

Tandreţe echivocă

Pentru Ignado, Marian fi Rămân

Nu are rost să spun de unde veneam. Nici să mai adaug ceva deosebit. Prin urmare, povestea mea trebuie să se termine aici. Totuşi, îmi lipseşte curajul. Doar scriind mi se justifică laşitatea, numai să nu încep a-mi relata istoria ca un adevărat imbecil. Că aşa sunt de ani de zile. Dar nici asta nu are importanţă. Trebuia să dispar şi eu ca toţi ceilalţi. Numai că ei chiar meritau să mai dureze.
în august 1977, eu aveam 25 de ani şi tocmai ieşeam dintr-o staţie de metrou în Piaţa Spaniei. Se înnoptase deja,

iar clădirile confereau realităţii o plăpândă strălucire. Lumea venea de nicăieri, îndreptându-se spre oriunde. Asta a fost prima mea impresie, oricât de searbădă şi de ieftină ar fi ea. In fine, ceea ce vreau să spun este că m-am dus la prima cabină de telefon care răspândea o lumină albăstruie, destul de plăcută, şi care mi-a înghiţit cu eficienţă monedele, una după alta. Comportarea unui telefon este de obicei o oglindă fidelă a societăţii. Cel puţin a societăţilor unde există telefon. Miguel mi-a explicat unde locuieşte. Pentru mine ar fi ceva jenant să spun ce fel de prietenie mă lega de el de — pe atunci - vreo zece ani de zile, exact diferenţa de vârstă cu care el era mai mare decât mine. De aceea nici nu o voi face. Miguel era (şi mai este încă) un bun ziarist, de la care eu mă aşteptam la o pilă care să-mi îmbunătăţească starea mizerabilă şi să
[31]
mă pună şi pe mine pe picioare. Cu acest obiectiv neclar în minte, am urcat scările clădirii centenare unde sta şi la al cărei ultim etaj se afla apartamentul lui, mirosind a ceai, a rom şi a ziare noi. Miguel pregătise pentru acea seară o cină delicioasă şi o întâlnire; a fost ceva ca un sipet de culoare închisă, în care se retrăseseră destinele noastre până atunci. Cer scuze pentru metaforă. Am o slăbiciune pentru ele. Sigur vor mai veni şi altele. Să fie clar.
Când am terminat de mâncat, am coborât în stradă, unde ne aşteptau doi prieteni de-ai lui Miguel într-o maşină, staţionată, fireşte, pe obişnuitele şiruri duble de parcare. Aşa s-a exprimat el. Pentru mine a fost ceva nou, năucitor, acel Mercedes negru, cu ferestre fumurii.
Maşina şi-a desfăcut aripile, iar din ea au ţâşnit două păsări aparţinând unor specii diferite. Miguel mi i-a prezentat sub numele de Jesus şi Alejandro.
Jesiis era şoferul, şaizeci de kilograme care conduceau o tonă de toată frumuseţea. El era partea vie a maşinii lui. în afară de o piele foarte palidă, bine conservată, şi nişte ochi mici, albaştri, totul era negru la el: părul rar şi lung, costumul de protocol, cizmele şi cei cincizeci de ani trăiţi. Pictor bun, autor al unor cântece mai aparte şi o voce eficientă pentru anunţurile publicitare.
Alejandro purta orice culoare. Corp rotofei, râs sincer, faţă de copil într-o piele îmbătrânită, expert în ţigări cu haşiş. Scria scenarii pentru televiziune — cu succes Într-un an, cu eşec în ceilalţi.
Ca să nu mă simt vinovat, cred că se cuvine să creionez ceva mai bine profilul estompat al lui Miguel. Am spus deja că pe atunci avea treizeci şi cinci de ani şi că este un bun ziarist Din cele scrise, se înţelege că stăpânea arta de a găti. îşi alegea îmbrăcămintea inspirat de călătoriile sale în ţările orientale. Pe un umăr se legăna un
[32]
duh mucalit; pe celălalt, un *guaatmayo,* un fel de papagal, invizibil.
în ceea ce mă priveşte, nu merită osteneala să mă descriu.
Ne-am urcat toţi patru în maşina cu care aveam să atingem câţiva kilometri de paradis, străbătând, iar şi iar, străzile ticsite, dar cumplit de singuratice ale oraşului. Bineînţeles, pentru voiajul meu în căutare de lucru nu se întrevedea nici o posibilitate în viitor.
Dar iată ce obişnuiam să facem:
Ne întâlneam pe la 12 noaptea. Ne urcam în Mercedes şi colindam cartierele. Traversam oraşul în linie dreaptă, apoi în unghi drept, treceam prin intersecţii şi trasam circumferinţe ale hazardului. Un chip rămânea în urmă, un altul se ivea imediat în faţă; profilul unei persoane, conturul unei clădiri.
Glume, mărturisiri, râsete din orice. Totul era facil. Parcam maşina cea mai lungă din oraş în orice ungher în care încăpea şi ne îndreptam spre o piaţă frecventată de tineri beţi, de imigranţi şi de vreun prostănac rătăcit pe acolo. Mai erau şi cerşetori, pentru că la Madrid cerşetorii sunt peste tot, în căutare de un pui de somn pe o bancă, înghesuiţi în cartoane care nu-i apără de lume şi, cu atât mai puţin, de frig.
Iar dacă între ei rămânea loc liber, ne aşezam şi noi. Dar atunci nu mai aveam chef de râs. Ce ciudaţi erau arborii când vedeam cum ramurile lor tremurau cu putere în aerul unui timp şi al unui loc care nu erau ale lor, care erau proprietatea tuturor celor care stăteam pe piatra şlefuită a unei pieţe, aşteptând evenimente proaspete, ce apoi, cu trecerea anilor, devin un nimic, ceva asemănător cu cineva care face diverse obiecte dintr-o materie care se topeşte pe urmă puţin câte puţin, convertindu-se Într-un
[33]
lichid murdar, înghiţit de pământ, de pereţi şi de acoperişuri, sub care locuiesc schimburi din aceeaşi substanţă, carne de smalţ.
Prin piaţă se perindau chipuri luminate, cu briliante în ochi, piepturi şi funduri de femei, al căror păr lăsa în aer un flacon de parfum ce dispărea îndată ce noi le doream. Alejandro sau Miguel erau cei care se încumetau să le arunce o vorbă dulce sau o invitaţie. Dacă ieşea bine, ne duceam cu ele într-un club de noapte, iar în acea noapte nu mai dormeam în casa noastră. Dar deseori îşi vedeau de drum, lăsând în urma lor dâre de cioburi. Atunci ne întorceam la maşina noastră. Motorul murmura un aer de libertate şi fericirea revenea printre noi.
înaintam uşurel pe străduţele pe unde clocoteau numele luminoase ale barurilor, violet, portocaliu, albastru, roşu, perdelele aurii şi murdare în care se proiectau luminile străzii, asfalt cenuşiu, poşircă, paşi de trecători, a, b, c, băieţi şi fete, cucoane şi zaruri rostogolindu-se pe trotuar, ai dat şase, pupături pe gură, ai dat unu, vomă, e rândul tău, un individ apare în fugă cu un portofel străin umflân-du-i poalele cămăşii de nu ştiu ce culoare. In urmă se aud strigătele cuiva.
Toţi se uitau la noi. Mai bine zis, se uitau cu gura căscată la acea maşină enormă şi neagră, cu ferestrele întune-

cate, care aluneca printre ei de parcă avea propria ei viaţă, ca şi cum nimeni n-ar fi fost la volan, aşa cum se vede o balenă spărgând în linişte valurile într-o imagine, o imagine în care nu se vede nimic altceva decât apă. Apăsam pe butoane, iar geamurile maşinii coborau şi feţele noastre se iveau imediat, astfel că o luminiţă de invidie se aprindea în pupilele unui cuplu de îndrăgostiţi, care renunţau la îmbrăţişări şi exclamau: Uite, ăştia sunt din escadronul morţii! Noi izbucneam iar în râs, fără a recunoaşte că de
[34]
fapt chiar aşa era, dar cu sentimentul nemărturisit că, la urma urmei, toţi făceam parte din el.
Gran Via era ultimul nostru popas, Marele Canion cu clădiri înalte, pe care o străbăteam înainte de a ne întoarce acasă.
Nu ştiu cum o fi astăzi. Bănuiesc că o fi şi mai rău. Pe atunci, Gran Via era canionul pe unde curgea bogatul fluviu al disperaţilor. Disperaţii. Trebuie să ai tupeu ca să le zici aşa, iar nouă ne plăcea enorm să categorisim lumea. O apucă pe străzi cumplite, dar renunţă în ultima clipă, ferm hotărâţi să dea colţul, orice ar fi. Nu ştiu ce-aţi face voi, dar eu, bineînţeles, n-aş face aşa ceva.
Ne opream acolo doar pentru o clipă, pentru a cumpăra sandvişuri cu pui şi spaghete calde, pe care o chinezoaică de patruzeci de ani ni le păstra într-o cratiţă protejată de o pungă de plastic. De obicei, Alejandro era cel care se ducea până la colţul străzii unde se adăpostea ea, tinându-şi braţele strâns încrucişate, ca să se mai încălzească. Nu trebuia să-i zicem să se ducă el. Alejandro se ducea pentru că aşa îşi saluta şi vechii prieteni, foşti tineri care decăzuseră, ajungând să-şi târască viaţa pe străzi rău famate, pe unde bântuiau în căutare de bani şi de droguri, droguri şi bani. Zăbovea mai ales cu Jorge, un tip brunet şi foarte slab, cu o faţă de om speriat, care fusese prietenul lui de suflet şi căruia îi dădea mereu câte lovele putea, dar pe care îl şi muştruluia zdravăn. Alejandro revenea la maşină întors pe dos. Parcă nu mai era el. Era Tristeţea însăşi.
Insă ceilalţi se străduiau să nu intre şi ea în maşină, ca să nu facă pete albăstrui pe bancheta din piele neagră, o piele trăsnet. Atunci unul dintre noi propunea să ne continuăm noaptea la Casa de Campo, unul dintre locurile noastre favorite, unde maşinile se parchează pe sub pini
[35]
tăcuţi, de unde răsar invitaţiile târfelor aproape goale, cu ciorapi lycra prin care se întrevăd chipul lui Columb pe o bancnotă de cinci mii de pesete şi promisiunea de calmare a trupului.
Cele mai bune prietene ale noastre erau Jenny, o senegaleză năucitoare, şi Yolanda, care păstra pe buze căldura ţării de unde venea, Republica Dominicană. Luau loc pe bancheta din spate a Mercedesului şi ne spuneau ce-au câştigat peste noapte, cât le mai trebuia ca să-şi plătească datoria faţă de matroana care le adusese în Spania şi ne vorbeau de frigul din Madrid şi de visurile pe care le aveau pe frigul ăla, în vreme ce se puneau pe treabă şi începeau să ne mângâie printre râsete, ţigări şi o mică sticlă cu rom. Uneori rămâneam toţi înăuntru şi fiecare lua parte la rit cu strategia sa. Alteori, câte unul dintre noi o lua pe Jenny sau pe Yolanda şi dispărea pe după copaci. Ceea ce nu era bine văzut era ca vreunul dintre noi să rămână cu ele în maşină, în timp ce toţi ceilalţi urmau să aştepte afară.
Nostimă tâmpenie! Când aurora căpăta pe unghiile de la degetele ei trandafirii culoarea verde a pinilor, ne întorceam şi noi acasă, obosiţi şi tăcuţi. Pe Jesiis îl inspira dimineaţa. Atunci conducea maşina pe drumuri de vis, tot fredonând încetişor un cântec pe care am ajuns să-1 învăţăm toţi:
Iubito,
Lângă tine să stau as vrea în a nopţii dulce be%nă. Neagră si blândă e noaptea şi nesfârşit e drumul pe străzile neluminate unde nimeni nu doarme
[36]
dar unde nimeni nu-si deschide ochii când ne vede trecând.
Când ne vede trecând. Dar toate astea au luat sfârşit.
Alejandro a fost trimis pe lumea cealaltă într-o noapte de septembrie şi s-a întâmplat după cum urmează: am oprit maşina pe Gran Via. El s-a dus să cumpere sandvişurile. S-a întâlnit din nou cu Jorge, care era însoţit de un tip scund, cu ochii mici şi cu buzele strâns lipite, pe care a doua zi a trebuit să-1 identificăm în fişierul politiei. Cei doi narcomani erau într-o asemenea criză, că de-abia mai vedeau. Lui Alejandro al nostru, pâinea lui Dumnezeu, nu ştiu ce i-a venit, dar i-a tras lui Jorge o săpuneală mai zdravănă decât se cuvenea, pentru un drogat care era pe altă lume. însoţitorul a intervenit imediat, îmbrâncindu-1 pe Alejandro. Acesta i-a răspuns, dar cum celălalt era un sfrijit, a căzut pe jos. Atunci s-a ridicat, a scos un pistol şi 1-a descărcat în trupul care nu mai avea să fie al prietenului nostru şi care, aflat între ţipetele lui Jorge şi uluiala noastră, başca neputinţa de a interveni din cauza distanţei, se împotrivea să cadă, deschizându-şi larg ochii, ca de lună plină.
După aceea, o viaţă pe care n-o mai controlam a pus stăpânire pe noi. Bineînţeles că am continuat să ieşim. Era forma noastră de a ne prinde cu ghearele de fumul insuportabilei absenţe a lui Alejandro. Cel care o suporta cel mai greu era Miguel. Erau prieteni din adolescenţă. De aceea m-a lăsat pe mine în casa lui, iar el s-a dus la Bilbao, unde i s-a oferit un post mai prost plătit decât cel din Madrid. II răsplătea în schimb faptul că avea acolo o iubită cu care s-a şi căsătorit acum câţiva ani. M-a invitat la nuntă. A fost pentru ultima oară când l-am mai văzut.
[37]
Dar Jesiis n-a fost la nuntă. El a răbdat cum a putut, alături de mine. Intr-o noapte, când eram destul de beţi, am

vrut să ne consolăm şi ne-am dus la Casa de Campo. Nu mai trecuserăm pe acolo de când fuseserăm toţi patru împreună. Am parcat maşina sub pini. Jenny şi Yolanda nu mai erau acolo. Matroana le dusese la Barcelona, după cum ne-au spus două dintre ele. Aşa că ne-am culcat cu ele. Ţin minte că eu am terminat primul şi m-am întors la maşină. Nu mult după aceea s-a întors şi Jesus. Am băut apoi din sticla noastră de rom. Pe urmă am fumat câte două ţigări cu marijuana, fără să scoatem o vorbă. Jesus mi-a zis să-1 las singur o clipă, că trebuia să facă ceva. Ce anume? l-am întrebat eu. Şi ce te priveşte pe tine? a zis el, ţipând la mine. Am ieşit din maşină bombănind şi imediat am auzit motorul bâzâind uşor. De-abia am avut timp să-1 înjur de mamă că m-a lăsat baltă acolo.
L-am văzut cum accelerează pe strada pustie şi dreaptă, până la o curbă pe care, sunt sigur de asta, n-a vrut s-o ia, iar maşina s-a îndreptat spre copaci. A ars jumătate din lizieră, iar incendiul a apărut şi în ziare. Miguel, fiind vorba de meseria lui, a aflat totul.
Eu m-am înapoiat în oraşul de unde venisem, făcând cale întoarsă aproximativ pe acelaşi traseu.
Astăzi am împlinit 33 de ani, am terminat de scris asta şi nu ştiu ce voi face mâine.

Carne

Iar şarpele se încolăceşte şi şuieră; reflectate pe solzi, stelele feroce din ochii săi se uită ţintă la câinele care luptă cu teamă şi cu ciudă, înaintează spre spirala de came şi apoi se retrage, până ce, deodată, se opreşte ca paralizat, de parcă l-ar fi pişcat cine ştie ce gânganie din bezna nopţii, şi apoi o rupe la fugă, traversând grădina, până pe terasă, în faţa uşii de cristal, în vreme ce reptila îşi desfăşoară inelele pe drumul acoperit de frunze, domolind reflexul universului pe pielea sa, pentru că, în sfârşit, câinele e departe acum, iar labele lui alunecă pe cristalul de la uşă cu atâta disperare, încât străpunge cântul greierilor pe bolta cerească şi taie respiraţia păianjenilor de pe pânzele bătute de briză pe faleză, pentru că el, prizonier pe terasă, vede cum Străinul, cu a cărui prezenţă nu s-a împăcat deloc în acea zi, Străinul, a cărui apariţie a făcut-o pe Stăpâna lui să-1 închidă în grădină, se năpusteşte în salon şi formează un număr de telefon, iar degetele i se strâng în pumn, în vreme ce vorbeşte pe un ton nervos, iar cealaltă mână îi tremură când pune telefonul in furcă, şi atunci acea mână închide uşa de la salon, care duce spre restul casei, şi o deschide pe cea de la terasă, ca el să nu spargă cristalul, şi atunci câinele se năpusteşte înăuntru lătrând, dar fără să-şi poată continua drumul, deşi ghearele lui insistă, lăsând în scândură urme ca de
[39]
cuţit, motiv pentru care Străinul îl apucă de zgardă, profitând de obsesia lui oarbă, şi-1 aruncă spre sofa, folosind cele două secunde în care a căzut câinele ca să iasă pe uşa de la salon şi să o închidă la loc şi, în fine, ajungând pe podea, câinele se întoarce la uşa de lemn şi râcâie şi latră, iar lătratul devine glas strident când presimte că dincolo, în baie, e un trup care e scos din apă; iar mai apoi simte că paşii Străinului sunt mai iuţi ca niciodată, că se îndreaptă spre dormitor, unde arcurile de la pat acum scârţâie; îşi dă seama că Străinul se năpusteşte spre bucătărie şi deschide un sertar şi se întoarce în dormitor, iar acolo răsună zgomotul făcut de o pânză sfâşiată care piuie când ajunge la un nod şi apoi la altul şi tot aerul vâjâie; când simte mirosul de sânge şi se ridică pe labele dinapoi, râcâind cu demenţă în uşa de la salon, motiv suficient ca Străinul să iasă repede din dormitor, trăgând uşa după el, şi s-o deschidă pe cea pe care câinele este pe punctul de a o dărâma, clipă în care acesta se strecoară, în ciuda ordinului, inutil, al Străinului, şi ajungând în faţa dormitorului blocat, mângâie uşa cu laba dreaptă, ciulindu-şi urechea, ca să prindă o dâră din respiraţia pe ducă a Stăpânei, din glasul Stăpânei lui, din râsul Stăpânei, măcar pentru o clipă, pentru că iar a fost prins de zgardă şi aruncat spre hol şi nu apucase încă să cadă, că Străinul şi reuşise să-1 izoleze din nou, să-1 păcălească încă o dată, şi atunci cade şi se loveşte de podea, se ridică şi înaintează uşurel spre uşa închisă a dormitorului, se întinde în faţa ei, atent la tristeţea din cuvintele Străinului, care se aud dinăuntru, la picăturile care curg din ele, rugăminte şi tânguire, de parcă frazele lui ar fi fost nişte ţevi din care picură neîncetat sânge, până ce, ca prin vis, în depărtare, câinele aude o sirenă care străpunge aerul umed care vine dinspre râu şi pătrunde prin aripile şi prin ochii lipsiţi de vedere ai liliecilor şi prin stomacul
[40]
ţânţarilor şi prin fierul felinarelor de pe stradă, prin dalele de pe trotuar şi prin zidurile caselor, prin metalul maşi-nilor parcate, sirena se apropie mai repede decât roţile care macină pietrişul şi se rostogolesc peste lumea care răscoleşte liniştea şi scârţâie când iau curbele străduţelor, sirena se învolburează urlând pe deasupra clădirilor, iar câinele se ridică, pentru că ştie că Străinul avea să iasă din dormitor dintr-o clipă într-alta, cum se şi întâmplă de fapt, fără a putea evita ca el să se strecoare, în sfârşit, în încăpere şi să se apropie de Stăpâna sa, care zace sub cearşafurile pătate de sânge, şi să-i lingă faţa şi apoi sângele, urmărind totodată ambulanţa care frânează lângă poartă, şi atunci mârâie şi aude cum se deschide uşa de la intrare, care rămâne neapărată în faţa celor care vin după Stăpâna lui, mişcare la care el reacţionează ocrotind dormitorul, iar părul i se ridică la apariţia intruşilor şi începe a lătra şi-şi arată colţii şi o porneşte spre ei şi apoi dă înapoi, cum făcea şi în faţa şarpelui; iar glasul Străinului răcneşte la el, în timp ce înaintează ca să-1 prindă iar de zgardă, şi vede mâna aproape şi muşcă şi latră din nou, iar colţii i se umplu de spumă şi vede că Străinul iese din cameră şi că nici unul dintre oameni nu se încumetă să intre, şi aude clapa de la cuptorul din bucătărie şi uită să mai latre, în vreme ce limba lui secretă salivă şi începe a mirosi zeama cărnii şi forma cărnii şi culoarea cărnii chiar înainte ca Străinul să se ivească în dormitor cu un filet de vacă în mâna muşcată, Străinul, care acum i-o întinde cu o teamă care şi ea miroase, iar

câinele priveşte înapoi şi simte parfumul ciudat al sângelui şi chipul straniu al Stăpânei, ciudăţenie care îl face să latre din nou, dar fără convingere, în pofida furiei, iar Străinul îi întinde filetul spre bot; mirosul îl înăbuşă şi lătratul se subţiază până i se înfundă în gâdej: acum a pornit-o pe drumul cărnii, luându-se după paşii
[41]
Străinului şi ieşind printre picioarele intruşilor, fără să-i bage în seamă, şi o rupe la fugă după parabola pe care o trasează filetul prin aerul din salon, aude uşa închizân-du-se în urma lui şi deschide gura şi înghite carnea care coboară pe gât cu repeziciunea propriului lui sânge şi îşi ascultă bătăile inimii şi linge resturile de pe jos şi dă fuga iar la uşă încercând s-o dărâme cu labele, dar nu poate şi ştie că nu ştie dacă poate sau nu, iar glasul Străinului întreabă şi-i răspunde vocea unuia dintre intruşi, iar paşii oamenilor sunt grăbiţi când ies din dormitor, şi el ştie că o iau cu ei şi se aude poarta dinspre stradă, pe unde pleacă Stăpâna lui, iar mai apoi o uşă metalică se aude închizându-se de două ori, ca nişte ferestre bătute de vânt, şi motorul porneşte şi accelerează pe asfalt şi atunci sirena sparge timpanele aerului şi câinele aude lătratul câinilor care se alătură unei străvechi dureri, din vale şi de la gunoişte şi de la biserici, şi aude pentru prima oară în gâtlejul lui un urlet din care ţâşnesc cele mai negre gângănii ale nopţii, ale căror aripi se cutremură în zborul pe deasupra fiecărui crâmpei de existenţă şi cad, învinse, fără milă.

Cealaltă poruncă

Doamna Clara stătea pe o bancă de lemn, ţinând în mâini o carte de rugăciuni deschisă. Flăcările care intrau prin vitralii îi luminau o parte din faţă şi se reflectau strălucitoare pe lanţul de aur ce se întindea pe pielea încadrată de decolteul unei bluze albe, peste care cădeau, în partea umerilor, buclele părului ei negru. Părintele Samuel încerca să aranjeze în rafturile bibliotecii nişte cărţi pe care le luase de pe noptieră: *Hagiografia exhaustivă a lui]. P., Drum* şi un volum în care fuseseră legate toate enciclicele, dar era nervos şi distrat. Cu coada ochiului, aranja buzele, gâtul şi pielea din jurul lănţişorului doamnei Clara. Iar ea, ştiindu-se dorită, zâmbea, îi căuta privirea şi se prefăcea cufundată în lectura sfintei cărţi. Părintele Samuel se hotărî să se apropie, uşurel, cu mâinile la spate, însă în loc de ceea ce se aştepta doamna Clara să facă, trecu mai departe prin spatele băncii, şi deschise dulapul care se afla de cealaltă latură a vechii sacristii. Fără a-şi ridica privirea, doamna Clara îl auzi cum cotrobăie într-un sertar, apoi cum îl închide, se întoarce şi lasă ceva sub banca unde era aşezată. Simţi atunci, inedită pentru viaţa sa, o respiraţie aproape de păru-i negru, mai întâi într-o parte, apoi în cealaltă, fără a se hotărî să treacă la atac. A văzut cum acele mâini palide şi lungi îi smulg cartea de rugăciuni din mâini şi o aruncă cât colo, apoi o prind de încheieturi, le mângâie şi urcă pe braţ în sus, ca
[43]
pe urmă să coboare pe coaste. Simte cum părintele Samuel se apropie de pielea crispată de pe gâtul ei, care a primit sărutul la fel cum se stinge o piele care arde. Sărutul s-a convertit într-o muşcătură uşoară, într-un paravan moale dintr-o limbă mai puţin îndrăzneaţă, într-o s&ntă treime de mângâieri umede — muşcătură, atingere, sărut — care călătoreau de la gât la lobul urechii, de la lob la ceafă, fără nici o grabă să ajungă la destinaţie, desfătându-se la fiecare popas al drumului, până ce, după un traseu fără limită de timp, gura care mirosea a vin liturgic şi a pâine sfinţită făcu înconjurul complet şi căută conturul ochilor doamnei Clara, obrajii ei şi, în sfârşit, buzele care au întâmpinat ca nişte trandafiri care ies din apă celelalte buze care sorbeau cu delicateţe fiecare dintre picăturile pe care le prinseseră petalele sale. Cu ochii închişi, doamna Clara se bucura mirată de alesele maniere ale părintelui Samuel, care, aflat acum în faţa ei, îi descheia nasturii sidefii de la bluză şi se apleca pentru a absorbi mirosul plăcut adăpostit în adâncitura claviculelor, la încheietura sutienului, pe aluniţa care indica drumul spre pieptul ei. Doamna Clara se lăsa în voia acelor mâini credincioase, care-i scoteau acum furoul şi-i desfăceau sutienul. îşi dădea seama că sfârcurile devin mai rigide când presimte apropierea degetelor lui, care zăboveau pe toboganul sternului ei, ca apoi să se răsucească brusc şi să ia calea spre buric, ocolind hotarul de jos al sânilor care erau ca nişte ochi îndreptaţi spre zenit, iar sfârcurile, ce păreau a fi boabe de struguri reţinute pentru banchetul zeilor, îşi primeau deja sărutul dorit, limba, muşcătura care ţine mereu în viaţă o prizonieră şi-i face tezaurul strălucitor. După ce a fost atinsă de multe mâini mai mult moarte, pielea doamnei Clara începe să renască pe şolduri, în vreme ce părintele Samuel îi dă jos fusta: doamna Clara şi colina. Colina stătea ascunsă,
[44]
respirând. Pânza albă a chiloţilor ei îl încurca, şi tocmai pe acea pânză, ca un aer fierbinte de vară, s-a oprit prima răsuflare a părintelui Samuel, care căuta în frunzişul din pădure, de parcă ar fi fost înzestrat cu ochi ca să descopere păsările pitite, ca şi cum prin acea răsuflare ar fi fost rostite cuvintele magice ale lui Aladin şi, la auzul lor, nepreţuitele picături ale vieţii ar fi ţâşnit dinlăuntrul colinei. Şi astfel, cum se descarcă, în cele din urmă, norii de vară, tot aşa şi buzele lui se odihniră pe pânză, punând-o în gardă. Doamna Clara şi colina, dar încă ascunsă. Auzi atunci cum părintele Samuel ia de jos obiectul pe care îl ascunsese sub banca ei şi după numai o clipă simţi ceva rece pe pânza umezită de răsuflarea părintelui. Şovăi, dar rămase totuşi cu ochii închişi. Ceva metalic îi mângâia pubisuL Ceva metalic pătrundea prin partea de sus a chiloţilor. Ceva metalic, nişte foarfece pe care le şi auzea îi tăiau chiloţii taman cât trebuie ca să simtă din nou căldura buzelor, din nou buze peste buze, buze orizontale şi verticale, o cruce înaripată. Limba dezmiardă fiecare labie şi apoi caută între ele micuţa limbă care se ivise din salivă şi sub mângâieri, ca să întâmpine limba părintelui Samuel, care a dezmierdat-o dulce o dată, de două ori, de trei ori, de o sută de ori dulce, până s-a hotărât să se dezlipească de acolo. Tinându-şi ochii închişi,

doamna Clara mai gâfâia încă în momentul în care popa a luat-o în braţe şi a întins-o pe jos, lângă bibliotecă, pe gresia rece. Sărutând-o pe buze şi pe sâni, şi-a luat stola de la gât şi a pus-o peste ochii ei. De sub sutană, şi-a tras bretelele de la pantaloni şi cu una dintre ele a legat o mână a doamnei Clara de un picior al bibliotecii, iar cu a doua, cealaltă mână, de un alt picior. Ea nu întreba nimic. îşi mişca însă şoldurile. Aşteptând, îşi desfăcu buzele. limba le dădea o sclipire de amurg în apă. Acum în picioare, părintele Samuel se
[45]
dezbrăca şi nu se gândea decât cum să o soarbă mai bine. „Mă condamn pentru totdeauna", îşi spuse eL „Dar nu e poruncă mai puternică decât dorinţa." A îngenuncheat între picioarele desfăcute şi, în vreme ce se sprijinea în coate, de o parte şi de cealaltă a umerilor doamnei cu pielea albă, trupul ei se arcuia. „Eşti a mea", a murmurat popa Samuel, pătrunzând în cel mai tainic loc, unde a fost primit cu muşchii relaxaţi. „Sunt a ta." Copila cea virgină era deja în leagăn. Prinţul ei, care se prinsese de leagăn trăgându-1 spre el, îi dădu apoi drumul, uşurel. Copila îşi întinse picioarele, iar leagănul avansa în aer şi se întoarse în aer până la mâinile lui, care au împins-o din nou, cu putere. Copila izbuti să vadă hotarul orizontului şi, la înapoiere, mâinile prinţului au împins-o din nou, cu şi mai multă putere. De astă dată, orizontul a rămas ceva mai jos, iar la mişcarea ei de revenire, podeaua era ceva mai aproape. Ajutate de inerţie şi de efortul pe care ea îl făcea întinzându-şi picioarele, mâinile lui o purtau tot mai sus: nu mai vedea decât cerul albastru, fără nori, şi pământul ca un carusel: de fiecare dată, tot mai repede: un nor, un căluţ, un vânt care nu mai exista pe nici un alt meleag în afară de acela, iarba, gâfâitul, cărţile care cad din rafturi, bucuria, greaţa şi mâinile care nu mai controlează leagănul ce acum pluteşte liber într-o mişcare de pendule şi planete fără orbită şi de magnete nehotărâte care se rostogolesc spre toţi pereţii şi înnebunesc roza vânturilor, cele trei cruci ale Calvarului se rotesc aidoma paletelor de la morile de vânt, fluxul inundă kilometri de ţărm, luna descreşte şi creşte, leagănul se învârteşte, prinţul şi copila urlă şi, încetul cu încetul, încetinindu-şi ritmul, leagănul se va opri, se opreşte, iar ochii încearcă să se deschidă şi stola coboară pe gâtul care se bucură de moliciunea ţesăturii, se încolăceşte, iar ochii se pot deschide, în sfârşit.
[46]

Rozele călătoare

Şi este atâta beznă.
Juan cel Roşcat a scos buchetul de trandafiri din congelator şi 1-a pus cu grijă într-o geantă de voiaj de culoare neagră. N-a tras fermoarul.
în fine.
Dacă în fond este un romantic... Da. Este un romantic! Dacă ai şti ce ştiu eu! Şi ce ştii?
Fată, tu mereu eşti pe altă lume. Viaţa nu înseamnă doar să suporţi secături şi şmecheri. Cine ţi-a zis? Păi cine! Aceiaşi, ca de obicei. Păi vezi!
A încuiat uşa cu cheia şi, coborând scările în fugă, a ajuns la uşa de la intrarea în bloc. Taximetristul a deschis portbagajul şi a pus înăuntru geanta neagră. Apoi 1-a închis cu o izbitură.
Ce bărbat morocănos! Cu ăştia nu e chip.
[47]
Bine, spune o dată.
Băiatul ăsta a fost văzut ieri în piaţă cumpărând un briceag.
Dar nu pare a mai fi băiat.
Cât îi dai?
Treizeci.
N-ai nimerit-o!
Are 27.
Bun, şi ce dacă!
îl poartă cu el.
Ce?
Briceagul, toanto!
Briceagul şi trandafirii, laolaltă.
Şi pentru aceeaşi persoană.
Pentru cine? Dar povestiţi-mi odată!
Pentru logodnica lui.
Bine, rămâne de văzut. Mie mi-au povestit că a umblat cu el toată noaptea. Pe stradă? Da.
Cu cine? Cu briceagul. Nu mai pricep nimic. Ai răbdare.
Juan cel Roşcat şi-a scos geanta din portbagaj şi a rupt-o la fugă spre ghişeul din gară. A cumpărat un bilet. S-a urcat în tren de la peronul 2, un tren alb cu dungi portocalii. Şi-a pus geanta neagră pe locul gol de lângă el. A căutat înăuntrul ei şi a dat de o carte, ferind cu grijă pachetul cu trandafiri. A început să citească.
Păi nu pare a fi în stare să omoare pe nimeni. Dar nici n-am zis asta.
[48]
Ba aşa ai zis.
Nu. Nu vezi cu ce grijă umblă cu trandafirii?

îi dăruieşte de cinci sau şase ani.
Cui?
Logodnicei lui, cui să-i dăruiască! Sau ex-logodnicei, nu se ştie prea bine.
Şi ea unde este?
înÂvila.
Acum o să-i dăruiască stafide, în loc de trandafiri.
Ce pesimistă eşti!
Dar ce-ţi închipui tu? Că douăsprezece ore într-un congelator nu înseamnă nimic? De la opt seara până la opt dimineaţa. Mai nimic, nu-i aşa?
Trenul s-a pus în mişcare într-o zi la fel de noroasă ca şi ultimele zece. A lăsat repede în urmă orăşelul. Pe cele două laturi ale drumului, câmpul era numai glod, băltoace noroioase şi mirişti inundate.
.. .acum câteva zile 1-a sunat şi i-a zis că, în ce o priveşte, puteau să încerce din nou.
Atunci, pentru ce şi-a luat briceagul?
A fost văzut stând o bună bucată de vreme în faţa vitrinei. A intrat în magazin şi a ieşit cu briceagul în buzunar. Poate că nici el nu ştie de ce 1-a cumpărat. Probabil că vrea să-1 simtă aproape. Să-1 aibă când trece pe străzi periculoase, dacă e atacat
Dar habar n-are să-1 folosească.
Păi tocmai de aceea. Alţii, când se simt ameninţaţi, îl scot imediat la vedere.
Şi adio!
E un mod ca oricare altul de a se sinucide.
Şi de ce ar face-o?
[49]
Dac-am putea, l-am întreba.
Dar faptele sunt fapte, dragă, ceea ce au văzut muştele, vrăbiile, pisicile, câinii, puricii, acarienii, cucuvelele, vindereii, cactuşii, gândacii, lăstunii, rândunelele, ciupercile, paraziţii, roşiile, lăptucile înainte de a fi mâncate, tot felul de bacterii, să mai zic?
Ce pedantă eşti!
Fato, tu habar n-ai de nimic.
E un pic cam aiurită, săraca!
Ce dracu', dar povestiţi-mi odată şi nu vă mai luaţi de mine!
Zice pe dracu'!
Bineînţeles că da, dragă. Ea se numeşte Mariluz şi 1-a cunoscut pe Juan cel Roşcat acum cinci ani.
Merg deja pe şase.
Povesteşti tu sau eu?
Scuze!
Unde s-au cunoscut?
La Salamanca. Se spune că într-un autobuz al Facultăţii. S-au privit, el s-a ridicat de pe locul lui, s-a îndreptat spre ea şi a întrebat-o cum o cheamă.
Dragoste la prima vedere! Ce frumos!
Da, foarte frumos. Fapt este că aici s-a oprit totul, pentru că el n-a ştiut cum să-i ceară o întâlnire. A pierdut ore în şir în staţia de autobuz până ce a prins-o din nou.
Şi nu i-a mai dat drumul.
N-a fost prea uşor. A trebuit să o cucerească, ştii cum e genul ăsta de femei.
Care gen?
Păi e genul de femeie căreia îi place să fie mereu cucerită. N-are importanţă că a zis o dată da. îi place să zică da în fiecare zi. Mă laşi să continuu sau ce?
Daaa!
Atunci i-a cumpărat primul trandafir, un trandafir alb care pe ea a încântat-o, şi de atunci i-a cumpărat câte unul în fiecare săptămână, oriunde ar fi fost.
Şi unde au fost?
La Salamanca, în primul an, cu o pauză de şase luni, timp în care ea a fost în Italia.
Şi acolo îi dăruia trandafiri?
Nu. Juan cel Roşcat s-a dus la ea în vizită, dar n-a stat mai mult de o lună şi s-a întors. Dar în fiecare scrisoare pe care o scria, una pe zi, îţi dai seama, punea o petală albă.
Ce romantic!
Prostioare de-ale tinereţii. Când se stinge flacăra pasiunii, nu mai ştiu să se iubească.
Ce drastică te-ai făcut!
Şi ce s-a mai întâmplat?
Când s-a înapoiat la Salamanca, Mariluz era foarte tristă. Se întâmplase ceva cu ea în Italia. Nu mai tin bine minte. Ceva legat de un fost logodnic.

Ce curvă!
Nu-i aşa!... Eu mi-aduc bine aminte. El trăia în Australia, iar Mariluz a rupt-o cu el ca să fie cu Juan.
Normal, dacă pe celălalt nu-1 putea vedea!
Dar păstraseră o relaţie epistolară. De când s-au cunoscut nu ştiu unde, şi-au scris în fiecare săptămână, timp de un an.
Ce prostie!
Urmau să se căsătorească.
Logodiţi prin corespondenţă! Apoi întâmplă-se orice! De aceea divorţează atâta lume.
Oricum divorţează.
Din câte se vede, treaba s-a terminat cu o tragedie.
Povesteşte, povesteşte!
[50]
[51]
Când ea era în Italia, australianul i-a trimis într-o scrisoare un deget tăiat, o ureche sau cam aşa ceva.
Doamne! Ce cumplit! Şi al cui era degetul?
Al australianului.
Da, acum mi-aduc aminte. Dar mie mi se pare că n-a fost un deget, nici măcar o ureche, ci... membrul viriL
Sfinte Doamne! Ce neruşinare!
Australienii ăştia sunt în stare de orice!
Sigur că l-o fi tăiat de la altcineva.
Sau de la vreun animaL
Mandrilii îl au destul de asemănător.
Dar de unde ştii tu?
Trebuie să ne interesăm, e o istorie veche. Mi s-a povestit şi mie mai de mult.
Dar şi-a tăiat într-adevăr aia... şi pe urmă i-a trimis-o ei?
Ţi-am zis că da.
Las' că aflăm noi, eu cred că asta le cam exagerează.
Tu chiax că eşti o exagerată şi... o... invidioasă.
Invidioasă? Pe ce?
Pe puritatea mea!
Virginica!
O să vezi tu, după două zile nu mai faci nici două parale!
Iar tu, înainte,...
Gata! Linişte!
Pe căile ferate într-o stare proastă, trenul se hurducăia cu circa 50 de kilometri la oră. Juan cel Roşcat se văzu silit să-şi ia privirea de la rândurile care tremurau şi să şi-o îndrepte spre peisajul din jur, pe al cărui fundal purpura unui sat sfida guma de şters ploaia care continua să cadă ceva mai încolo, în vale.
[52]
...sigur că era un pic cam deprimată. Fireşte, după povestea aia. Orice-ar fi, şi eu aş fi fost la fel, dacă aş fi fost în locul ei. Dar i-a trecut, după ce s-a întors la Sala-manca pentru a-şi termina studiile. Juan cel Roşcat i-a găsit un apartament pentru studenţi.
Juan locuia cu ea?
Oficial, el locuia cu părinţii.
înţeleg.
După ce şi-a terminat studiile, Mariluz s-a întors în satul ei, la părinţi. Şi timp de doi ani, cei doi s-au văzut numai la sfârşit de săptămână.
Juan cel Roşcat a rămas la Salamanca?
Da, ca să-şi termine studiile.
Este mai tânăr decât ea?
Cu trei ani.
E mai bine ca bărbatul să fie ceva mai mare decât femeia. Aşa se evită necazurile.
Ce demodată eşti! Vremurile s-au schimbat mult!
Şi... când se vedeau?
La sfârşit de săptămână. De obicei se ducea el la ea.
Ce greu le-o fi fost!
Nu erau prea multe zilele în care nu se vedeau. Doar patru.
Nu mă refer la asta.
Dar la ce, dragă?
Fată, cum erau obişnuiţi să fie împreună... singuri într-o casă...
Ce neruşinată eşti!
Dormeau în acelaşi pat, sub acelaşi acoperiş cu părinţii ei?

Din câte ştiu, nu. Profitau şi ei de plecarea celor din casă, de hanuri, de unghere, ce ştiu eu!
[53]
Guvernul ar trebui să aibă grijă şi să amenajeze locuri pentru sărmanii care n-au o para...
Ce guvern, nici vorbă! Ceea ce trebuie să facă sărmanii este să se căsătorească în faţa Domnului şi gata! Aşa că taci!
Vrăjitoareo!
Ziceau că aşa au dus-o timp de doi ani, până ce Mari-luz a câştigat prin concurs un post de profesoară şi au trimis-o să lucreze la Avila. Atunci el, care tocmai îşi terminase studiile, s-a dus să stea cu ea.
în concubinaj?
Ce mai contează azi o bucată de hârtie!
Iar el cu ce se ocupa?
S-a apucat să-şi caute de lucru, dar fără şansă.
Deci îl ţinea ea!
Aşa este.
Bărbaţii de azi nu mai sunt ca ăia de altădată.
Nu, dar...
Nici un dar. In plus, ăsta cel puţin îi dăruia un trandafir în fiecare săptămână. Asta nu înseamnă a fi ca altădată?
Nu, asta este ceea ce spuneai tu mai adineauri despre femeile cărora le place să fie mereu cucerite.
Bine, dar nu începeţi să vă certaţi iar. Continuă, te rog.
Nu mai ştiu unde-am rămas.
Că-1 ţinea ea.
Aşa-i. într-o casă fenomenală, cu şemineu şi tot ce-ţi poftește inima şi cu o privelişte de vis. Aici şi-au petrecut ultimii doi ani, până în vara asta, când s-au despărţit.
Dar n-au căzut ca şoimii, pricepuţi la picaj. S-a întâmplat ca la pietricelele care se cufundă în apă, potrivit legii propriei lor greutăţi.
Demostene.
[54]
Moralisto! Ce zici? Nimic.
Or fi avut momentele lor bune şi momentele lor proaste.
Ca toată lumea.
Dar e ceva dacă acum or să se împace.
Se poate oare afla de ce s-au despărţit?
Trenul s-a oprit brusc. Era numai apă peste tot, în afară de terasamentul căii ferate, construit pe ridicătura şerpuitoare a terenului. însă urma să traverseze o pajişte. Raţe, bâtlani şi păsări flamingo se uitau la convoi cu o curiozitate ornitologică. Mecanicul şi controlorii au coborât ca să verifice starea căii ferate, mergând în echilibru pe terasament, ca să nu cadă în apă. Juan cel Roşcat a deschis o uşă şi a măsurat întinderea de oţel care îngropase câmpuri semănate cu grâu şi râme. Norii grei, cenuşii şi negri, se dublau în oglinda lichidă. Atrase de hău, au în-ceput să cadă picături de ploaie peste imaginea reflectată, spărgând-o în milioane şi milioane de puncte. Cei care coborâseră din tren se întorceau în compartimente. Juan cel Roşcat şi-a reluat locul. Trenul s-a urnit încetişor, în ritmul tot mai accelerat al ploii. A navigat prin pajişte cu viteza unui vapor tras de câţiva peşti zburători. Picături tot mai mari loveau în ferestrele trenului care accelera, pe măsură ce urca poalele primei coline.
.. .cine poate şti cu exactitate, cine să afle adevărul, cine să ştie unde se ascunde legătura dintre fapte. Au fost văzuţi certându-se de o sută de ori şi tot de o sută de ori îmbră-ţişându-se. Au fost văzuţi unul dormind, iar celălalt cu ochii aţintiţi în tavan sau veghind somnul profund al celuilalt.
[55]
Să începem!
Pst! Taci din gură!
Lumea voia să vadă în ochii lor dragoste, oboseală, renunţare, duioşie, iertare.
Dragostea e ca un trandafir care moare.
Ce prostie!
Asta s-ar putea spune despre aproape orice. Oamenii sunt cei care mor. în ei mor emoţii, gânduri, celule. Tot aşa cum se nasc: atomii se mişcă şi se formează astfel nu ştiu ce mitocondrii, ficaţi; nu ştiu ce vrăji se pun în mişcare şi apare dorinţa.
Şi pasiunea.
Pasiunea e o problemă de butoane. Toţi le avem pe suprafaţa interioară a craniului. Unii declanşează pulsul fiecăruia dintre ele. Teamă, carenţe, visuri, sensibilitate, dirijate spre stimulul care le acţionează.
Pro nobis.
Trandafir celest.
Blasfemii.
Au rupt-o exact la jumătatea acestei veri. Atunci s-a înapoiat el la Salamanca.
Definitiv?

Nu de tot. S-au înţeles să mai discute problema relaţiei lor şi apoi, poate...
Bănuiesc ce s-a întâmplat. Să aştepţi doi ani ca viaţa să ia un rost... Ştiţi, el nu prea câştiga mare lucru.
N-au avut copii?
Nu, deşi Mariluz voia.
Tipul cu care s-a cuplat pe urmă are un post decent.
Da, e profesor la acelaşi liceu ca ea.
Vrei să spui că a avut relaţii premaritale cu un bărbat imediat după ce a rupt-o cu Juan?
Da.
156]

După ce a rămas singură, o fi încercat să pună mâna pe ăsta.
Eşti groaznică când începi să vorbeşti de pe poziţia unui bărbat.
Sclifosito!
Machistal
Eu nu prea cred.
Ce?
Că a vrut să pună mâna pe biata aia de sculă.
Biată? De ce?
Păi, că nu i... se...
Nu i se scoală.
Doamne!
Aşa că n-au fost împreună decât pentru scurt timp.
Doamne! Ce lucruri vă ies pe gură! Şi Juan?
Uite la ea ce curioasă e!
Nu mă refer la ce-a zis despre ăsta; el n-a încercat să se consoleze?
A fost văzut într-o noapte cu o jună într-un bar. A însoţit-o până acasă şi, ei bine, nici nu vă închipuiţi ce-a urmat. N-a mai fost cu nimeni, deşi lui Mariluz i-a zis altceva.
Ca s-o facă geloasă.
Sau ca să facă pe durul.
Ca să-i arate că nu-i duce lipsa.
Dar care dintre cei doi a rupt-o?
Mariluz. I-a zis că nu mai suportă.
Ce?
Discuţiile, tensiunea continuă din casă, nefericirea, eşecul relaţiei lor, faţă de cum şi-o închipuise ea.
Iar el de ce-o fi cumpărat faimosul briceag?
De unde să ştiu eu!
Ce barbarie! Doar nu ca s-o omoare!
[57]
Nici chiar aşa, dragă.
Fiecare le ştie pe ale lui. Poate că e la fel de îndrăgostit de ea ca înainte sau şi-a pierdut minţile.
Ştiţi, toată luna asta nu s-a mai oprit din băut. în fiecare seară se culca beat mort. îşi dădea întâlnire cu prietenii, iar când ăştia se cărau, ca nişte oameni cu bun simţ, el rămânea singur cu sticla.
Tinerii ăştia!
Unde-or să ajungă...
Și cum de s-au împăcat?
Acum? Păi 1-a sunat ea săptămâna trecută şi 1-a rugat. Juan cel Roşcat s-a tot gândit, dar n-a lăsat băutura. Se ducea la ore mai mult adormit.
Ore? Ce ore?
Ah, nu v-am zis! Juan a găsit de lucru în septembrie. Ca profesor, într-o şcoală.
Deci aşa stau lucrurile!
Da, a rupt-o cu ea și...
Așa-i roata norocului.
Căile Domnului sunt de nepătruns.
Dă-i acum cu catehismul!
Păi da, că aşa este!
Ieri, vineri, s-a hotărât să se ducă s-o vadă la sfârşitul ăsta de săptămână. Iar azi-dimineaţă la opt, gata, hai la tren.
Ceea ce nu înţeleg este că..., explicaţiile tale sunt un pic anapoda, nu înţeleg de ce s-au despărţit, doar e vorba de două persoane care se iubesc, nu ştiu, nu mi se pare cine ştie ce..., motivele pe care le invoci...
întreabă pe oricine se desparte. Fiecare are motivele lui, împrejurările lui nefavorabile, visuri împărtășite într-un cuplu și trăite individual sub formă de eşec, concesii care au fost făcute celuilalt, iniţial cu generozitate şi care acum nu se văd răsplătite, aşteptări de la cineva, care nu se văd împlinite, infidelităţi secrete, posibile sau în fapt,

oboseala de a împărţi viaţa, sunt atâtea lucruri!
Iar acum se împacă.
Da, încearcă din nou.
Ce bine-ar fi!
De ce-ar fi bine?
Trenul s-a oprit într-o gară. Un miros de impermeabile ude, de umbrele şiroind, de lână umedă a inundat vagoanele. Doar o clipă. Când trenul şi-a reluat drumul, nimeni nu mai simţea mirosul.
în fine, o poveste ca multe altele. Ce se mai poate adăuga? Să ne închipuim că o noapte se repetă. în doi ani, cât au trăit împreună, sunt, rotunjind, 365 înmulţit cu doi; cinci plus cinci, zece, ţin unu; şase plus şase, doisprezece, plus unu, treisprezece; trei plus trei, şase, plus unu, şapte: 730 de zile, din care scăzând zile de sărbătoare, de aşteptare, de vizită fiecare la familia lui, vizite împreună la familie, dar fără a împărţi aceeaşi cameră, absenţe nejustificate, boli, zile de afecţiune, în care dorm îmbrăţişaţi, zile de epuizare, în care dorm şi gata, zile de râsete, zile de joacă, adică nopţi, ei bine, rămân circa 500 de posibilităţi, în care o situaţie se poate repeta.
Zi mai departe.
Cei doi s-au culcat în acelaşi pat.
El vrea să o facă, iar ea nu.
într-adevăr!
N-avem de unde să ştim.
Bineînţeles. Uite. Se sting luminile. Ea se cuibăreşte la pieptul lui, iar el începe să o mângâie prin locuri, să zicem, mai intime.
[58]
[59]
Continuă.
Iar ea protestează. La început, el nu se lasă, întrucât crede că o va face să se răzgândească cu meşteşugul mâinilor, meşteşug care, să fie clar, se convertise în mişcări rituale ce într-o noapte şi apoi într-alta au atins un loc de care el este convins că o excită mai mult şi care totuşi pe ea, cum să zic, nu o mai convinge epidermic. Atunci ea refuză din nou şi persistă în ideea că nu vrea altceva decât să doarmă în braţele lui şi, mă rog, să-i povestească ceva, pentru a dormi mai bine, pentru că, de exemplu, e nervoasă. Atunci el înghite în sec, se blestemă în tăcere, mai ales că tocmai în acea seară îşi făcuse un rechizitoriu legat de viaţa lui inutilă, de lipsa de contribuţie la viaţa în comun şi, cum să zic, la punga cuplului. Atunci se prea poate ca el, fiind respins, să se simtă de două ori inutil, fiindcă nu-i sunt acceptate nici jocurile de mâini în dragoste, începe atunci să-i povestească, pentru că el o mai iubeşte încă în forul lui interior, o istorie ale cărui formule au fost şi ele repetate de zeci de ori, dar care acum îi iese fadă, fără haz. Atunci, după un moment de tăcere, în care el nu mai este în stare să-şi reia povestea, ea, plictisită de istorisire, îl întreabă de copiii pe care nu-i are. Simţindu-se de trei ori inutil, el îi răspunde că ar fi mai bine să aştepte să găsească şi el un post stabil, ba chiar ar mai putea aştepta şi atunci când s-ar întâmpla asta, nu mult, măcar un an, ca să se bucure de viaţa împreună, să facă o călătorie, să fie fericiţi în condiţii de egalitate şi de independenţă, ca el să-i poată face ei un cadou mare cel puţin cât un rinocer, zice el, încercând să fie nostim şi conştient că nu este şi simţindu-se inutil, pentru a patra oară în acea zi. Dar ea tace şi în cele din urmă spune că de fapt nu contează, că pot avea şi acum copii, simţind în tăcere că trec anii, ea are acum 30, că trece timpul şi că
[60]
nu vrea să fie bătrână când fiul ei împlineşte 18 ani, şi-i zice apoi cu glas tare să nu creadă că nu-1 iubeşte, pe Juan cel Roşcat, că-1 iubeşte aşa cum este şi să nu mai amâne să-şi trăiască viaţa, nici viaţa lui, nici a ei, că sunt deja doi ani de când trăiesc împreună şi să nu-şi mai facă griji din cauza banilor, că banii sunt ai amândurora, să nu mai fie convenţional, dar ea ştie, cu strângere de inimă, că teoria este bună, dar conflictivă în realitate şi-i spune să nu se mai creadă mai rău decât ea pentru că-i şomer, că dacă n-ar încerca, dar ea ştie că el se străduieşte în fiecare zi să găsească de lucru şi că, bine, dacă n-ar respinge toate ofertele, ar putea să se angajeze ca ospătar, dar că ea ar vrea ca el să găsească ceva mai bun, potrivit capacităţii lui, şi că e limpede că el nu e făcut să ducă tava şi să servească, să nu se mai considere mai prejos ca ea din cauza împrejurărilor care, la urma urmei, nu sunt altceva decât o consecinţă a tipului de societate în care trăiesc. Iar el, conştient de eşecurile pe care le-a avut în căutarea unui loc de muncă mai mult sau mai puţin clar, refuză să se simtă inutil şi se încăpăţânează să-i arate cât face o sculă şi de aceea, cum să zic, şi-o scoate din nou din teacă şi caută să meşterească cu ea printre picioarele ei, dar ea, care e cu gândul la lucruri mai importante, îşi iese din sărite şi urlă la el s-o lase o dată în pace. Atunci el nu răspunde şi tot ce mai doreşte este să se facă una cu patul sau să-1 înghită pământul o dată pentru totdeauna şi nu vrea să se mai gândească la ziua de mâine, în vreme ce, după câteva minute de linişte, ca într-un mormânt în care se respiră, ea izbucneşte în plâns, hohotind mai întâi pentru ea, ca apoi să o facă, cu glas tare, alăturându-se corului de nenorociri de pe pământ, topindu-se în ele, ca mercurul în mercur. Iar asta, de 500 de ori!
[61]
închipuie-ţi, dragă! Aşa că e de înţeles că această discuţie o înmulţim cu miile de clipe în care se poate repeta aproape la fel, la ora siestei, în bucătărie, când spală vasele, sau în momentul în care îşi alege o trăsnaie în vreun mare magazin, într-o sâmbătă după-amiaza când sunt la cumpărături, o cutie cu ficat de *bacalao,* să zicem, despre care ea ştie că pe el îl încântă, dar el nu îndrăzneşte să o ia din frigiderul de produse afumate, de pateuri şi

de brânzeturi străine, dar cumpără ea pentru el, iar el insistă că mai bine nu, că nu pofteşte, deşi adevărul e cu totul altul, în fine, în orice dispută idioată, zilnică, mică, este normal ca nedreptatea, cum să zic, coasa ascuţită a iubirii sau mai bine zis coasa ascuţită a iubirii care s-a tocit prin folosire şi nu mai taie cu dragoste nici măcar pâine, îi mistuie pe ei, pe Mari-luz şi pe Juan, şi într-o bună zi, adăugând la astea frustrările trăite, nu în toate, dar în multele încercări de a aranja lucrurile, temerile fiecăruia, diversele tovărăşii, bărbaţi şi femei în care Mariluz şi Juan au văzut timp de o clipă, mai mult sau mai puţin fugară, oglinda imposibilă a ceea ce doreau de la celălalt pentru sine, greşind dacă au crezut că-i vorba de o simplă, să-i spun, dorinţă într-un corp frumos de femeie care nu întreabă de copii, maturitatea unui bărbat cu copii, indiferent dacă are sau nu serviciu şi care nu se plânge atâta, toate astea i-au măcinat, până ce într-o bună zi a sărit în sus, a explodat balonul dragostei sau mai degrabă, şi probabil că aşa a fost, s-a dezumflat încetişor, iar cuvintele de dragoste eternă pe care şi-au promis-o într-o noapte de demult, scrise pe acel balon umflat peste măsură s-au tot mototolit pe suprafaţa aceea de cauciuc moale şi dezumflat, că aşa a ajuns balonul lor.
Uf!
Nu sunt de acord. Din câte înţeleg, ei se mai iubesc încă. Se dezumflă capacitatea de a o arăta, de a trece
[62]
iubirea dintr-o mână într-alta. Ca bancnotele. Uzate, urât mirositoare, dar valoarea lor rămâne aceeaşi.
N-au nici o valoare.
E totuna. Fapt este că se iubesc mult, dar nu se ajută unul pe altul. Uneori se privesc cu ciudă. Poate chiar cu ură, dar încearcă totuşi să şi-o ascundă. Şi încep să se gândească la libertate şi la singurătate cu speranţa de a-şi construi o viaţă diferită pe cont propriu.
Şi atunci se despart.
Aşa este. Se despart şi se bucură câteva zile. Ea încearcă cu un altul, care aie un post sigur, dar, ghinion, este impotent. El încearcă să se lipească de o tinerică sau de alta, din viciu sau ca să uite, dar nu-i iese decât o dată, deşi el face pe grozavul cu Mariluz.
Până ce ea îşi dă seama că e îndrăgostită tot de Juan şi-1 roagă să se întoarcă.
Iar între timp, el a obţinut postul după care tânjea atâta, dar se simte la fel de nefericit şi-şi cumpără un briceag care este o jucărioară ca să se iniţieze în moartea pe care şi-o doreşte sau 1-a luat ca să zgândăre, desfăcând briceagul, încercând calitatea tăişului pe pielea degetelor, ştiindu-se mort, după cinci sau şase ani de iubire.
Deci... ea îl sună şi-i zice... să se întoarcă.
Da, pisăloago!
Iar el îşi ţine briceagul tot în buzunar.
Poate că are nevoie de el.
Nu. Pentru că este obiectul care simbolizează independenţa lui, la urma urmei, singurătatea lui de la un capăt la altul, voinţa lui de a muri sau nu, încercarea de a o face cu Mariluz sau de a muri numai el ori de a ucide o dată pentru totdeauna acea iubire.
Mi-aţi făcut capul baniţă.
[63]
Eu mor de sete.
Ca noi toate, drăguţă.
Vagonul lui a trecut de tăbliţa pe care era scris numele gării şi s-a oprit: Avila. Juan cel Roşcat a luat buchetul de trandafiri din geantă şi, agăţându-şi-o de umăr, grăbit, izbindu-se de ceilalţi călători şi cerând scuze, a coborât din tren. S-a îndreptat spre ieşirea din gară. Mariluz alerga spre el. S-au îmbrăţişat. Din cauza îmbrăţişării puternice, unele petale din buchetul de trandafiri, ofilite de timpul trecut fără apă, s-au desprins şi-au căzut pe jos, pe peronul gării.

Vieţile noastre sunt ca nişte râuri

Cerul devenise greu, pentru că nu mai era cer. Era o pădure răsturnată, din care se vedeau doar coroanele negre, care însă nu tremurau în aer. Nori uriaşi se tot adunau şi, odată ales locul, aşteptau deasupra câte unui oraş închis între mare şi munţi.
Trecuseră douăzeci de ani de când nu mai plouase. Douăzeci de ani nu înseamnă mare lucru, dar fapt este că nu ploua. Atunci, o jumătate de milion de locuitori îşi ridicară privirea, surprinşi de penumbra pe care cerul o ţâra pe străzi, de parcă ar fi fost o lanternă în beznă.
Câini, stăpâni, şobolani şi cerşetori trecuseră prin albia uscată aproape toată viaţa lor, care este lungă sau scurtă, în funcţie de specia din care fac parte. în acea zi, norii, mai ales ei, au grăbit înserarea care îi învăluia pe bărbaţii şi femeile care, în drum spre casă sau spre barurile lor, traversau ultimul pod al râului, râu care fusese cândva altceva decât ceea ce era acum. Câini, stăpâni, şobolani şi cerşetori.
Chiar sub acel pod, doi bărbaţi cu faţa uscăţivă, ale căror haine erau ceva mai vechi pe lume decât ei, stăteau de vorbă cu economie de cuvinte.
— Poţi rămâne aici în noaptea asta, iar mâine mai vedem noi.
Cel care tocmai fusese invitat nu mai văzuse în viaţa lui o asemenea baracă.
[65]

— Sunt camere frigorifice pentru peşte. Le-am cumpărat acum patru ani şi încă mai rezistă. Nu-ţi poţi închipui ce greu mi-a fost să le târăsc din port până aici.
— Dar portul este aproape.
— Dar depinde de ceea ce duci în cârcă.
— Nu par a fi aşa de grele.
Erau două cuburi cenuşii, mari pentru mulţi peşti şi mici pentru un singur om. Unul servea drept dormitor, iar celălalt de magazie pentru cartoane. Gazda din acea seară făcuse loc pentru taifas şi pentru cutiile de vin în primul cub. înăuntru, cei doi bărbaţi au aprins lampa cu butan şi au luat loc. Se cunoscuseră cu două ore mai înainte. Invitatul sosise în oraş chiar în acea zi şi hoinărea pe străzile din centru. Maturana a dat de el, s-a uitat spre cer şi 1-a luat cu sine. După cum era de aşteptat, afară începuse să plouă. în acea noapte avea să repete povestea celor două frigidere. Vinul dezleagă limba pe care o leagă oboseala.
— Eu mă numesc Francisco Maturana şi am 54 de ani. Am sosit în acest oraş acum patru ani la bordul unui vapor comercial. N-o să uit niciodată ziua de 7 noiembrie 1993. Era 8 seara şi urma să ridicăm ancora a doua zi dimineaţa, la 10. Trecuseră două săptămâni de când nu mai puseserăm piciorul pe pământ, îţi dai seama. Baruri şi femei, femei şi baruri, asta aveam în cătare. Nu ştiu dacă se cuvine să-ţi spun, dar, ce dracul, tu ştii ceva mai bun? Ei bine, a doua zi m-am trezit la zece dimineaţa beat turtă, în patul unei curve, fără a mă putea mişca. Nu ştiu ce dracu' mi-or fi dat de băut. Şi deşi am rupt-o la fugă, parşivii plecaseră deja, m-au părăsit ca pe un câine. E un lucru pe care nu-1 poţi crede până ce nu ţi se întâmplă şi de-abia atunci înţelegi că oricine poate fi părăsit ca un câine, dacă nu-i născut sub o stea norocoasă. Când
m-am plâns la Societatea de Navigaţie, mi-au răspuns că singurul lucru pe care îl puteam face este să aştept să revină Meta. Ăsta era numele vaporului. L-am tot aşteptat şi-1 mai aştept încă.
Maturana a tăcut şi a închis ochii ca să tragă o duşcă zdravănă din cutie. Lampa arunca pe chipul lui umbre chinezeşti. Ploaia, care îşi armonizase stilul lent cu vorba lui Maturana, se năpusti asupra pământului ca o lovitură puternică.
— Drace, dar plouă, nu glumă! comentă invitatul, ridicându-şi gulerul de la cămaşa lui cu carouri albastre şi cenuşii.
Nu se auzeau picături, ci un torent vertical de cristaluri ce se loveau de podul de ciment sau, sub pod, de pietre şi de buruienile care creşteau aiurea în jurul cutiilor frigorifice.
— Asta-i viaţa! Nici măcar o picătură timp de douăzeci de ani, iar acum plouă cu găleata. Ia, bea. Nu-i grozav, dar te încălzeşte. Stai să-ţi mai povestesc. Tot mergând în port ca să întreb şi să mă plâng, am reuşit să obtin postul de paznic la cheiul cu vase de sport. Sunt acolo nişte veliere de rămâi trăsnit. Ce bănet au unii! Dormeam chiar acolo, până ce am putut cumpăra camerele astea frigorifice vechi cu cele 30.000 de pesetas, cât aveam. Le-am cumpărat de la un vas de pescuit care era în reparaţii. Canaliile alea m-au pus să plătesc ceva ce oricum urmau să arunce la gunoi.
— Ce rahat! - Musafirul scuipa canaliile, dar şi furtuna care, în acele clipe, despica cerul cu un tunet ce provocă vibraţii în cutiile frigorifice de metal. - Ce rahat!
Maturana a mai deschis o cutie de vin. Pentru a bea se foloseau intervalele de linişte care alternau cu bubuiturile intermitente care cădeau din cer peste oraş. Din două
[66]
[67]
în două minute, un fulger pătrundea prin crăpătura uşii, tăind ca un cuţit partea de întuneric pe care nu o acoperea lumina plăpândă a lămpii cu butan. Atunci, pentru o clipă, ochii beţi ai lui Maturana străluceau. Tot el a îndepărtat şi teama faţă de ploaie, când tunetele au încetat.
— Apoi, ştii, m-au dat afară. M-au acuzat că aş fi furat nişte materiale. Nu ştiu din ce-or fi vrut să trăiesc, zice el, dându-şi capul pe spate şi izbucnind într-un hohot de râs care se izbi de tavan, aflat la numai câţiva centimetri. Musafirul, care începuse să moţăie, tresări. Deschise ochii, încercând să fixeze imaginea ceţoasă a lui Maturana printre vaporii de vin şi zgomotul regulat al ploii. Dar pleoapele lui n-au rezistat şi musafirul adormi de-a binelea. Fără să-i pese prea tare de acest detaliu, Maturana termină de băut vinul şi murmură, ridicând cartonul cu băutură:
— Acum, după cum vezi, trăiesc din orice carton demn de interes, cutii de carton cu vin şi cartoane de ţigări cu haşiş pentru alţii. Ce să-i faci! Mări, porturi şi cartoane. Asta-i totul!
Ploaia încetă spre sfârşitul dimineţii. Maturana adormise de multă vreme. Penumbra ridica siluetele clădirilor spre cerul fără stele, de unde armata de nori dăduse un răgaz oraşului, poate cu intenţia să se audă limpede ceea ce trebuiau să spună despre liniştea care se instalase după ce se oprise ploaia. E cazul să insistăm asupra acestui lucru, asupra uluitoarei linişti care se plimba ca un coşmar pe străzi şi pe albia seacă a râului, asupra uimitoarei linişti care învăluise cutia frigorifică de sub pod, unde dormeau cei doi oameni. Pentru că, pe neaşteptate, toţi cei care erau treji la acea oră au tresărit auzind zgomotul viiturii care a provocat ruperea stăvilarului. Vuietul apei se îndrepta spre mare, albia râului era acum plină, curentul

târând cu sine resturi, şobolani şi câini vagabonzi. Când a ajuns la ultimul pod, şuvoiul a luat pe sus şi cutiile

frigorifice. Tumultul curentului acoperea orice sunet omenesc. Mai întâi, camerele au plutit spre gura de vărsare a râului, cu deschizătura în sus. Apoi, o dată ce şuvoaiele au fost îmblânzite de mare, cuburile s-au scufundat fără împotrivire.
[68]

O poveste obişnuită

Este duminică după-amiază. Bătrânul intră într-o pădure şi dă de un grup de copii care se joacă şi, dincolo de un pâlc de arbori, de un râu. Albia este îngustă, dar curentul rapid, urmând terenul povârnit, izbea apele când de o rocă, când de alta.
Bărbatul se aşază pe malul râului şi urmăreşte formele pe care le ia apa: linii curbe, spirale, bulbuci şi spumă. I se păreau ciudate, iar acum, fără a le pierde din ochi, şi le şi imaginează: sunt o armată de vipere pornite în căutarea vorace a mării; sunt gura turbată a unui câine transparent; sunt dulcea, teribila, clara, puternica, flexibila mişcare a universului, în molecule H2O. Curentul este tumultul curentului, se gândeşte bătrânul, iar eu sunt un om care stă lângă un râu care trece. Atunci renunţă să mai caute metafore în apă şi simte că-1 copleşeşte melancolia. Nu, nu este melancolie, îşi spune el, este râul care curge vuind prin capul meu. Nu, nu e nici un cap, îşi spune, e doar un râu. Eu sunt un râu care stă lângă un om care trece.
Trec o mie de litri pe secundă, iar silueta unui vultur se oglindeşte în apă.
Trec şaizeci de mii de litri pe minut, şi un copil se apropie să bea.
Trec trei sute şaizeci de mii de litri pe oră.
Bărbatul se usucă. Un alt copil se apropie să bea.
[70]

Motivaţiile trădătorului

Sigur că-1 cunosc şi promit să vă povestesc totul, de la început. Că aşa vă place dumneavoastră, nu? Cu amă-nunte. Nu ştiu dacă aţi luat seamă la zorii de pe aici. A fi atent la orice este compatibil şi cu munca dumneavoastră. Este un spectacol care durează mai puţin de jumătate de oră. La revărsatul zorilor l-am văzut eu, de mai multe ori. El se întorcea întotdeauna ultimul, o figură plecată în faţa mării duşmănoase, ca un contrast, mă înţelegeţi? Eu mă întorsesem de mult la mine acasă, o casă construită pentru alţii chiar în faţa plajei şi pe drumul către sat. îmi făceam o cafea, ca s-o beau în cinstea unei victorii sau ca să-mi înec resturile de teamă, şi priveam pe fereastră. Tocmai atunci trecea Saliid Amar. încă de la început mi-a plăcut numele lui, sete şi dragoste jucând şi în capul meu. Iar el mergea încet, cu mâinile în buzunare, fără să se uite nicăieri în afară de paşii săi, poate pentru că presimţea că nu aveau să-1 ducă la nimic bun. Dumneavoastră aveţi o fotografie de-a lui. O fotografie vă ajută la urmărirea unui trup greu de prins. Mă întreb dacă interpretaţi trăsăturile care se văd în ea. Pe mine mă înduioşează, zău, gestul ăla de copil pedepsit la un tânăr înalt şi puternic, cu chip de înger, pe care zilele l-au transformat într-o bestie, Sahid Amar, ultimul. Aşa a sosit, trimis de legătura noastră din Tetuan, un ilegal, după cum ştiţi şi dumneavoastră, care
pi]
apăraţi legile născocite de alţii pentru ei înşişi şi pentru cei ca ei.
Noi suntem altceva. Trăim în bătaia vântului rece de iarnă de pe plaje: mare schimbătoare, hârtii şi sticle, cărora vara le iau locul trupuri aurii care se joacă pentru a se face frumoase sau care pur şi simplu se joacă cu timpul pe care îl irosesc. Şi peste toate aceste obiecte vine marfa. Totul se petrece în văzul vapoarelor din Strâmtoare, vase de pescuit complice şi nave comerciale, care sunt ca nişte tovarăşi de călătorie sau ca nişte colegi de meserie. însă ei merg în libertate, în vreme ce noi rămânem. Suntem câinii care se ascund în noapte, iar ei strălucesc în furtuna din largul mării. Dumneavoastră nu ştiţi, mă scuzaţi, că nu sunteţi de aici. în schimb Sahid ştia.
Cred că toţi l-am dispreţuit preţ de o secundă, când a apărut, şi că majoritatea prelungeşte încă acea secundă. Cel mai mult, Cespedes, cincizeci de ani de ranchiună, înainte de a-1 cunoaşte. Nu pentru că Sahid n-ar fi fost capabil, dimpotrivă. în câteva luni de zile s-a dovedit a fi mai bun decât oricare dintre noi, de aceea îl şi căutaţi dumneavoastră. Era un arăboi de rahat, asta-i, iar Cespedes trebuia să-şi înghită invidia care-1 rodea la vederea lui. Halal! Fiu de căţea, ce mai! Nu-1 lăsa în pace o clipă. Mă bucur că pot să-i repet aici numele, Pepe, Jose Cespedes, un ticălos de meserie, un traficant. Din nefericire, şi el face parte dintre cei care dau ordine, dintre şefi. La început n-au fost decât înjurături şi bătaie de joc. Apoi au venit marile măgării. De exemplu, într-o zi de decembrie, Cespedes i-a dat un număr de telefon mobil ca să pună la punct o debarcare. Trebuia să afle unde şi când. însă totul era o minciună. Cel care a răspuns la celălalt capăt al liniei a fost poliţistul despre care v-am spus că lucrează pentru noi. Sahid nu-1 cunoştea. Sunt
anumite lucruri despre care nu e bine să le vorbeşti tuturor oamenilor noştri, ca să prevenim turnătoriile. Iar poliţistul i-a zis cine e şi că se uită la el chiar în acele clipe. Atunci a închis. Sahid se afla într-o cabină din mijlocul pieţei. Era sâmbătă dimineaţa şi lume peste tot. Vă închipuiţi deruta lui, senzaţia că e prins, că fuge de cineva care nu-1 pierde din ochi Toată ziua a stat ascuns. în acea noapte, când s-a încumetat să ia legătura cu Cespedes ca să-i povestească cele întâmplate, Sahid s-a umplut de ruşine şi de batjocură. De atunci, s-a temut mereu să nu i se dea vreo adresă greşită unde să se ducă să facă o plată, ceva la fel de simplu ca faptul că s-a născut exact de cealaltă parte a Strâmtorii. Dar a venit şi adresa greşită. Nu suntem atenţi, cunoaştem pericolul şi cădem. Temerile noastre se confirmă, pentru că ele ne-au dus la dezastru. Mâine se împlinesc două săptămâni. I-

au pregătit o cursă bine pusă la punct, având în vedere grija noastră constantă faţă de ciripitori. După cum puteţi constata, a meritat. Cespedes s-a ocupat de discreditare şi de stabilirea întâlnirii, iar Sahid a pus trupul şi a adus pe cei şapte bătăuşi. A fost un dezastru. I-au spart faţa, i-au rupt coastele şi i-au luat mica parte de fericire pe care el şi-o rezervase: libertatea, să scape de mizerie şi de lipsuri, după ce ar fi. strâns banii necesari ca să rămână legal în Spania. Nu de mult îmi spusese că voia să-şi facă un magazin cu articole aduse din Maroc: ceainice, papuci, haine de piele şi altele. Cu o asemenea prăvălie putea aspira la o viaţă nouă. Trebuie să treceţi şi asta în raportul dumneavoastră, să nu uitaţi. A doua zi, când am aflat ce s-a întâmplat, l-am luat şi l-am adus la mine acasă. L-am îngrijit până ieri şi i-am dat toată dragostea pe care o pot da, ceea ce nu se poate arăta în ancheta dumneavoastră şi nici, dacă-mi îngăduiţi, faţă de nopţile dumneavoastră de nesomn. în fine, mi-e totuna. Sahid F2]

[73]

Amar nu mi-o va ierta. Bănuiesc că-i tot acolo, pentru că nu se poate mişca. Probabil că aceste cEpe de mărturisiri vă sunt de folos. Aveţi grijă de toate numele alea. Dacă e de ajuns ce v-am zis despre rahatul ăsta, semnez şi gata.

Hazard

Fereastra cea mare s-a spart înăuntrul încăperii, fără a decapita nici unul dintre animalele care erau înăuntru. Un şobolan zăcea cu coada tăiată. Un ciob de geam se înfipsese în pieptul unui câine şi se ridica sau cobora în ritmul respiraţiei lui. Slabă. Se aşternuse o tăcere totală, ca niciodată. Burta mea. O zvâcnire curgătoare. Ochii mei imobili.

Două mere

Trebuie să-1 vedem mergând pe străzile unui vechi cartier din Madrid, trebuie să-1 vedem tânăr şi bronzat, în cămaşă albă şi descheiată, croită după un model simplu şi demodat, în blugi şi cu pasul grăbit, trebuie să-1 vedem ştiind că se numeşte Abdul Azad, care a venit de la Rabat şi al cărui nume bântuie acum prin mintea cuiva care, la două străzi mai departe, i-a pregătit o cursă, în vreme ce Abdul înaintează cu speranţă şi cu teamă printre culorile risipite în jur de maşinile parcate şi de faţadele murdare.

Şi trebuie să mai ştim ceea ce nu vom afla niciodată: ce ranchiună anume se află la originea a tot ceea ce avea să se întâmple astăzi, duminică, peste zece minute, în apartamentul de la etajul trei stânga, de la numărul 11 de pe strada Del Angel, unde Rashid are deja pregătit un pistol pe masă.

Singurele ştiri de care dispunem sunt următoarele: 1. Că Abdul Azad, de 22 de ani, şi Rashid Azad, de 35 de ani, sunt fraţi. 2. Că minutele trec lăsând în urma lor picături de sudoare pe frunţile care s-au încruntat cândva cu ură în bazarul din Rabat. 3. Că Abdul a trecut deja de prima stradă, iar Rashid, tremurând, pune cu grijă încărcătorul la pistol. 4. Că Abdul şi Rashid se gândesc în acelaşi timp la soarta lui Abdul. 5. Că Rashid trage piedica de la pistol, îl pune pe masă, iar Abdul dă colţul
la cea de a doua stradă. 6. Că s-au scurs deja cele zece minute.

înarmaţi cu aceste informaţii, va fi al naibii de simplu să fim martori la următoarele întâmplări. îl vom vedea, în limpezimea azurie a unei zile de duminică din luna aprilie, pe Abdul în faţa unui interfon de la intrarea într-un bloc, închisă cu o uşă de lemn, cu zgârieturi pe suprafaţa lăcuită. Apasă pe butonul metalic care sună la etajul trei, stânga, ceea ce produce un bâzâit, după care urmează o pauză şi apoi se aude un glas.

Rashid îi deschide şi uşa se dă în lături. Trupul lui Abdul percepe umezeala din hol; spiritul lui, penumbra.

Nu se mai aude decât un monolit de linişte, în care încearcă să răsune paşii lui Abdul, care cu pingele de teamă a şi urcat treptele din scândură până la primul etaj, pentru că în clădire nu există lift, dar blocul are în schimb o lumină plăpândă şi gălbuie, dacă apeşi pe vechiul întrerupător de pe paliere. Ceea ce şi face Abdul.

Mai are de urcat două etaje. Ca o muzică de fundal, ajunge până la el un miros inedit de mâncare condimentată cu slănină şi oase râncede. Noi, fireşte, ştim despre ce rasol e vorba. Şi în vreme ce încercăm să vedem de unde vine şi ne facem poftă, Abdul tocmai a sosit în faţa uşii de la etajul trei, stânga.

Atunci se uită la stratul de zugrăveală maro deschis, scorojită, cercetează cu privirea semnul păgân al unui crist din furnir lipit în mijlocul uşii şi peste placa unde sunt scrise numele Don Antonio Jimenez Cuevas şi Dona Antonia de Jimenez, sigur morţi acum.

Dar este îngrijorat să afle mai ales ce se poate întâmpla dincolo de această uşă, în acel spaţiu necunoscut, şi la care, în curând, ochii lui vor adăuga forme şi volume, e frământat gândindu-se că degeaba scrutează, pentru că

[76]

[77]

nu ştie ce soartă se ascunde într-una dintre încăperi, ca apoi să se năpustească asupra lui, îndată ce va lua loc ca să stea de vorbă cu fratele lui.

Aşteaptă câteva secunde, care se condensează în creierul lui, ca după aceea să iasă imediat prin frunte, convertite iarăşi în picături de sudoare. Se hotărăşte şi apasă pe sonerie, care nu sună, pentru că-i defectă. Bate în uşă cu nodurile degetelor, bătucite lovind mutrele altora pe stradă şi pereţii.

De cealaltă parte, Rashid, aşezat pe scaun, înhaţă pistolul. Propriile lui secunde, interminabile, îi îmbibă spatele şi, curgând în jos, picăturile se prind şi de cei doi jucători de hochei imprimaţi pe tricoul lui. A simţit respiraţia fratelui său înainte ca acesta să se hotărască să bată la uşă. A aşteptat semnalul cu răbdare, dar când 1-a auzit, o

ameţeală, care nu se explică niciodată prea bine atunci când ne apucă, i-a cuprins inima. Bate atât de tare, încât Rashid se teme ca nu cumva Abdul să creadă că i se răspunde la lovituri de cealaltă parte a uşii. Şi noi le-am auzit şi ne-a făcut plăcere. Pentru că ne bucurăm fără să vrem de groaza celorlalţi, când o vedem de departe, de la fereastră, la adăpost Inima-i bate atât de tare, încât inima porunceşte, iar Rashid îşi schimbă planurile. Ridică anevoie pungile de grăsime ale trupului său, se clatină o clipă şi deschide un sertar unde sunt două mere crude şi unde-şi ţine pistolul. Atunci mâna lui, care mai înainte umezise mânerul sertarului, acum umezeşte clanţa de la uşă.
Faţă în faţă, cei doi fraţi pun cap la cap imaginea pe care o au în faţă cu cea care este încă vie în amintirile lor. Lui Abdul îi vine tare greu, pentru că Rashid de astăzi este enorm, foarte gras, şi nu prea încape în Rashid de ieri. Şovăie amândoi. Se îmbrăţişează. Dar nici unul dintre ei nu zâmbeşte.
Abdul închide uşa. Rashid se apropie de sertar, îl deschide, iar pistolul îi aruncă o sclipire, fără ca vreo lumină să se fi reflectat pe suprafaţa lui. Abdul a văzut-o, temerile lui se confirmă. Mâinile lui Rashid, care tremură de nehotărâre şi de teamă, se îndreaptă însă spre mere şi-i întinde unul fratelui său. „O fi fost de la ele, cum sunt atât de verzi...", se gândeşte Abdul.
Un minut greu se strecoară pe sub uşa de la intrarea în bloc şi, ca un şarpe, urcă spre etajul trei, intrarea din stânga. Ei muşcă în tăcere, fiecare din mărul lui. Totuşi gura lui Rashid mestecă greu. El ştie că nimeni n-ar putea înghiţi un asemenea fruct. De aceea se întoarce spre sertar, îl deschide, iar Abdul primeşte jumătate din încărcătorul pistolului în burtă. Primul care cade pe jos este mărul.
„Probabil că s-a auzit în tot cartierul", se gândeşte Rashid. Şi aşa şi este. Noi, care nici măcar nu locuim în cartier, am auzit împuşcătura.
Şi acum, ce-o să faci, Rashid? Te vedem băgându-ţi pistolul în gură, în care vedem strălucind zemoasă, pentru o clipă, o bucată de gheaţă. Dar până nu apeşi pe trăgaci, n-o să credem nimic, fiindcă am văzut atâtea filme cu sfârşit surprinzător, încât puţine lucruri ne mai miră. Fireşte, viaţa este cu totul altceva, iar tu tragi fără să mai stai pe gânduri. Şi la tine, tot mărul este cel care ajunge primul pe jos. Noi plecăm. Am văzut destul.
[78]

Râul

Visam o umbră fină, o apă domoală şi o lumină blândă, pe cărarea de nisip de lângă râu, unde se reflectă cristalul de pe altă lume. Era bunica mea, sigur era ea, înceată şi frumoasă, nu ca în tabloul din salonul bunicului, posomorâtă în penumbră. Bunica mea, cea pe care n-am cunoscut-o niciodată, moarta. Cea care a murit înainte de a mă naşte eu, iar acum stau în faţa acestei morţi, cu vată în nări, întunecate hrube ale morţii. In vis, bunica mă ducea de mână de-a lungul râului liniştit, nu mai era timp, dar mi-a zis nu-ţi face griji, vine la mine, şi atunci am înţeles că bunicul avea să moară şi am simţit linişte, nu furie, nu lacrimi, se moare lângă râu, dar această noapte a fost un vis, un vis neaşteptat. Viaţa este un vis care anunţă dimineaţa, dar cât durează visul durează şi viaţa, durată duritate. Tata. Uite-1 că vine. E la pământ, trebuie să-1 consolez pentru doi morţi, mama şi tatăl lui, bunicul meu până ieri după-amiază.
— Manuel, vino cu mine, te rog.
— Cum te mai simţi, tată?
— Au sosit deja.
In sanatoriu nu mai rămăseseră decât câţiva. Cei mai mulţi aşteptau afară sau se duseseră să bea o cafea. Era opt dimineaţa şi în acel spital şi, după o noapte întreagă de priveghi în faţa cadavrului, timpul începea să curgă
[80]
din nou. La nouă, slujba. La zece, înmormântarea. Manuel îşi îmbrăţişa tatăl. Coşciugul nu se uita la ei. Era o prezenţă lângă ei care nu-i privea. O prezenţă care era absenţa devenită trup străin de viaţă şi ciudat în giulgiu: o piele rece care încadrează capul, vlăguită, un chip pe care se ştersese expresia cunoscută. linia gurii nu mai era decât o geometrie proiectată de gene îmbătrânite ce se supuneau ordinelor de a exista, uite-aşa, şi de a nu mai exista, de-aia. Iar prin nări nu mai intră aer, ci nişte scame albe şi vapori de formol, care se duc acolo şi nicăieri. Aşa-i normal, la urma urmei, după o viaţă. Tată şi fiu se îmbrăţişează, dar tatăl tatălui nu mai răspunde la îmbrăţişări. Imaginea celui care a fost urmează a fi îngropată în cursul dimineţii: carton tare, şi plângem amintirea lui, se zice. Că ceea ce face să trăiască un mort este amintirea pe care i-o păstrăm şi că amintirea celorlalţi constituie sufletul celor vii. O să mai mor o dată când nimeni nu se va mai gândi la mine. Tată şi fiu îmbrăţişaţi acum, carne lângă carne şi răsuflarea trupurilor, e clar că o situaţie similară se va repeta peste ani, conjugând verbul eu mor, eu sunt înfăşurat în giulgiu, eu nu sunt trupul meu pe care îl înmormântează, eu nu sunt, tu nu eşti, el nu este.
— Fii tare, tată!
Ce slab se simte cineva când consolează pe unul mai mare, tatăl meu, de două ori mai multă viaţă, iar eu îi zic mima sus, că Dumnezeu e cu tine.
— Vino cu mine, băiete. Vorbeşte tu cu ei, te rog. Cu o expresie de durere, două chipuri asemănătoare, tată şi fiu, părăsesc încăperea. Un pas nesigur, celălalt hotărât, o faţă cu o expresie dură şi serioasă, celălalt mai rotund şi nevinovat, ambele frunţi late, un nas mic, celălalt mare, amândouă gurile mici, ceva mai strânsă cea a
[81]

tatălui, ambele priviri pătrunzătoare şi cenuşii, tată şi fiu se îndreaptă spre bărbaţii îmbrăcaţi în uniforme, salopete bleumarin, totul inclus în preţul firmei de pompe funebre.
— Bună ziua. Cu ce vă pot fi de folos?
— Bună ziua... S-a ivit o problemă, a spus cel mai scund dintre cei doi bărbaţi, cu o oarecare timiditate. Când am parcat, ne-am dat seama că avem pană.
Au trecut câteva secunde până a venit răspunsul, în vreme ce Manuel îşi adapta mintea, rupând firul gândurilor din acea noapte de priveghi, la întâmplarea neaşteptată care ţinea de ordinea absurdă a lucrurilor din viaţa zilnică.
— Vreţi să spuneţi că are pană carul funerar?
— Aşa-i, răspunse cel mai înalt. Dar nu vă faceţi griji Am cerut deja altul. Numai că asta înseamnă că o să întârziem vreo douăzeci de minute.
— Dar de ce nu schimbaţi roata?
— N-avem nici una de rezervă.
— La nouă e slujba.
— Aşa-i, dar avem timp.
— Numai să nu se întâmple iar.
— Ne pare rău, e pentru prima oară când păţim aşa
ceva.
— Bine, bine, atunci aşa rămâne, la nouă, s-a despărţit Manuel, întorcându-le spatele şi sprijinindu-1 pe tată, care continua să fie adâncit în gânduri.
— Uite-o pe mama, du-te cu ea şi bea o cafea. Tatăl 1-a sărutat şi apoi, apropiindu-se de nevastă-sa, a sărutat-o şi pe ea. Manuel i-a urmărit cu privirea până ce au dispărut după colţul coridorului; după aceea s-a îndreptat spre sala mortuară, cufundată în penumbră. în cele din urmă, plecaseră toţi. Aşezat pe două bănci de lemn, coşciugul era mobila principală din încăpere. Se
aşeză pe una dintre bănci, de unde putea să vadă profilul bunicului său. O mască. Nu e ceară, nici cenuşă. Unt întărit. Moartea creează un alt chip, cel pe care îl vedem şi noi.
Manuel se uită la ceas, îşi sprijini coatele pe genunchi, iar fruntea în mâini, cu privirea spre striaţiile din marmura de pe jos.
Iimpezeşte-ţi gândurile. E opt şi zece. Maşina de la pompe funebre soseşte la şi jumătate. Totul e aiurea, femur peste femur cu găuri grămadă în fosele nazale slujba va începe la nouă şi un sfert penumbră. Biserica San Jose. Atunci, dacă plec acum, trec pe acasă. Un duş şi o iau pe Laura de la ea de acasă. O duc la gară. Nu asta nu. N-am când. Laura. Pleacă cum a venit. Trecea pe stradă şi am strigat-o făcându-i semn cu o franzelă şi am strigat-o iar când am văzut-o mergând salut stai o clipă când ne putem vedea şi s-a uitat la mine atentă la ce urmăream şi mi-a zis vino să mă iei de acasă peste o jumătate de oră şi m-am plimbat prin parc fără voie şi am rupt o floare ca să i-o dau când ea a coborât cu o pălărie uşoară de primăvară. Iimpezeşte-ţi gândurile. O pălărie uşoară şi maro purta şi bunicul, iar eu alta, pe care mi-a dăruit-o când îl însoţeam până la el acasă ca să luăm cina de Crăciun împreună bunic şi nepot cu pălăriile lor pe strada friguroasă până la intrarea în blocul unde n-o să mă mai duc noapte bună adio bunicuţule cumplită tare cumplită noaptea asta amândoi din nou faţă în faţă şi fără pălărie cap ţeastă dovleac fă ordine în căpăţână a dracului a dracului de moarte este o poruncă nu pot nu pot fiindcă mai văd încă ultima seară pe care am petrecut-o împreună în sufragerie îmi vorbea bunelul meu nu acum nici să nu-ţi treacă prin minte despre acea carte să plângi peste biblia pe care o scria ca toţi ceilalţi să o înţeleagă cum era ceea
[82]
[83]
ce da era da spune Hristos singurul care a iubit înţelesul cuvintelor care spunea sau cam aşa ceva canalia elohim cheie yawhe ce permiţi blestemăţiile dacă exişti arătân-du-mi mai multe luni de zile acel caiet scris cu cerneală albastră mărunt şi aplecat ca nişte câmpuri cu iarbă albastre sub vântul minţii care gândeşte şi cuvântul lui Dumnezeu blestemăţiile limpezeşte-ţi gândurile nu pot nu plânge acum rabdă un pic încă un pic să nu te vadă tatăl tău că se prăbuşeşte încă un pic dobitocule. Limpezeşte-ţi gândurile. Gândeşte-te la ceea ce o să faci în legătură ca Asta-i. E aproape opt şi un sfert. La nouă şi un sfert la biserică. Am la dispoziţie o oră pentru toate. Să mergem.
Manuel s-a ridicat de pe bancă şi s-a apropiat de cadavrul bunicului. S-a uitat la el şi 1-a sărutat pe obrazul rece, ştiind că de fapt nu mai sărută pe nimeni, nu pe cel pe care îl iubesc şi-1 voi iubi chiar dacă nu mai este faţa ta, dar nici cu asta n-o să te mai văd niciodată adio dormi în pace cum a zis bunica ea e aici să te ducă umbră diafană visând pe râul ei.
Şi părăsi acea încăpere aşa cum se părăseşte lumea.
Când a ieşit în stradă, a dat de fratele lui care sta de vorbă cu angajaţii firmei de pompe funebre. Miguel are 17 ani, cu doi mai puţin decât eL
— E totul în ordine?
— Aşa pare, răspunse Miguel, cu o expresie de oboseală în ochii închişi la culoare, de-abia deschişi de nesomn, şi cu chipul palid; dar a rezistat somnului până în zori.
— Uite, le atrase atenţia unul dintre bărbaţi, tocmai a apărut cealaltă maşină.

Şi ca o ilustrare a acestor cuvinte, un Volvo lung şi negru a umplut golul dintre stâlpii grilajului de la intrarea în spital şi s-a oprit în faţa lor.
[84]
— Ascultă, Miguel, vreau să te rog ceva. Poţi să ai tu grijă de toate? Nu mai rămâne mare lucru de făcut. Doar să-i însoţeşti. Aş vrea să-mi iau rămas-bun de la Laura. Trenul ei pleacă în curând şi nu ştiu când o mai văd. O să vin şi eu imediat la voi. Te superi?
— Stai liniştit, frate! Vii la biserică?
— Bineînţeles!
— Atunci, fugi! îl îndemnă Miguel, îmbrăţişându-1 cu putere.
Şi Manuel îl strânse în braţe, umerii ăştia puternici şi afectuoşi îl pot ocroti şi pe el.
— Ai grijă mai ales de tata, îi zise.
— Bine, hai, du-te!
— La revedere!
Manuel grăbi pasul spre grilaj; ajuns în stradă, opri un taxi.
— Pe strada Murillo.
— Unde doriţi, spuse chipul din profil, cu păr grizonat şi cu ochelari, în oglinda retrovizoare, în timp ce punea în funcţiune aparatul de taxat şi apoi a demarat.
Roşii, se gândi Manuel, roşii sunt cifrele care se scurg prin aparat. Bani şi timp. Pentru ce. Ca să-ţi dea viaţă re-pede şi tot repede s-o iroseşti.
— Vă rog, dacă se poate, mai repede.
S-o iroseşti pe brânci din cauza anilor de calicie timp şi bani.
— Dar e foarte aproape! Şi e cam aglomerat. La ora asta, lumea se duce la lucru.
Pentru moarte.
— Da, bine, oricum, mulţumesc.
Pentru viaţa pe care mi-a luat-o aşa zice un cântec aiurit dar e Laura ieri cu o clipă înainte de a afla că bunicul a. în patul ei desfăcut de mine cu mirosul de
[85]
rouă al trupului ei şi spunând te voi iubi cât voi trăi şi cum mai vine moar tea aşa pe tăcute. Săruturi sărut salivă şi zahăr pe gâtul meu Laura vampir din ceruri şi eu te iubesc în grabă în grabă în piatră funerară cu fisuri pe mormânt. Asta nu. Asta este cumplita arhitectură a nostalgiei eterne... Uită-te totuşi pe trotuar la copila aceea pe care o ţine mama de mână. La şcoală. Unuoriunu unu doioridoi patru tabla verde treioritrei nouă albă creta *white black* negru roşu *red* cifrele din aparat fug fuge timpul fug banii da mi-ajung monedele mai rămâne cam jumătate din drum *in* *tnesgo* rujul vieţii noastre elena ru-binstein lăsând roşul *red-\A* său urme de la buzele Laurei *red-\A* meu în care cad cursa mea pe care o iubesc. La naiba semaforul pe roşu o altă cursă pentru cine aşteaptă. Pe linia de ieşire motoarele maşinilor huruie ca nişte bivoli ce râcâie cu copita ca nişte roţi spadă ca nişte buze. Mâine plec au zis acele buze mă întorc acasă dar te voi aştepta te voi aştepta. Fumând.
Manuel îşi duse mâna la buzunar şi scoase un pachet de ţigări aproape gol. Semaforul arăta iar verde şi taxiul s-a pus din nou în mişcare.
— Vă deranjează dacă fumez.
— Nu, fa ce doreşti
Acum mă tutuieşte, o s-o fac şi eu.
— Vrei una?
— Nu, mulţumesc.
Nu, mulţumesc, nici un mulţumesc, pe unde-o fi bricheta.
Manuel a trebuit să caute prin ambele buzunare ca să-şi găsească bricheta. Şi-a aprins ţigara şi a expirat fumul care a ieşit pe fereastra taxiului şi s-a pierdut în aerul de pe lunga stradă perpendiculară pe strada Marillo.
Aproape gata gatagata iupigata aproape trebuie să zic:
[86]
— Prima la stânga.
Taximetristul n-a răspuns şi a răsucit volanul spre direcţia indicată.
— Aici e bine, a zis Manuel, uitându-se la ceas. Maşina a frânat ■
Opt şi douăzeci şi bine aparatul indică trei sute optzeci şi cinci.
— Cât face?
Dar taximetristul n-a oprit aparatul decât după ce **s-au** mai scurs nişte cifre.
— Patru sute. Ticălosul.
Ţinându-şi ţigara între buze, Manuel a numărat monedele.
— Poftim. La revedere!
Şi a ieşit din taxi trântind portiera.
Cheia se răsuceşte ţigara cade pe jos deschide un pas mare şi treptele de la intrare una două trei liftul sau pe

scări? mai repede mergând bam bam bim bam bam bam bim bam bam bim primul bim bim bim bam bam bim bam bam bam bim bam bam bim al doilea bim bim bim bim.
Ajuns în faţa uşii de la apartamentul trei, Manuel, care mai avea încă în mână inelul cu chei, o alese pe cea mai grea şi o introduse în broască.
O rotaţie două înăuntru bum dar am trântit-o zdravăn un duş? repede în două minute şi te mai destinzi e cazul. în vreme ce se dezbrăca, se îndreptă spre baie şi aprinse lumina albă a neonului din tavan. îşi scoase pantalonii, chiloţii, şosetele.
Miros de cameră mortuară gresie rece desculţ atenţie să nu luneci hai cea caldă acum vine bine bine pe pielea
[87]

cabalină şi pe tot trupul fără spumă pim pam pum cară-te insecticidule muşte în ochi.
închise robinetul şi se şterse cu prosopul care atârna pe un suport la înălţimea capului. Ieşi din baie şi se opri în faţa oglinzii.
Faţă de somnoros. Ochi pentru care vă iubesc. Pieptenele de la stânga la dreapta. Curat pentru a spune adio. Ca să nu se spună acela e nepotul lui care miroase urât la subsuoară cu *Mennen Speed Stick* ca să subţie mirosul *nivea for men* doar pentru bărbaţi adevăraţi *apache* diligenta adio Laura bunicuţule adio.
Se îndreptă în grabă spre camera lui. Deschise dulapul şi alese o haină neagră, pantaloni negri, fără cravată.
îţi vine să te oftici te îmbraci elegant pentru morţi şi pentru Laura care va spune ce drăguţ Manuel fără blugi pari altul zice mama la sfârşit de an la sfârşitul fiecărui an pentru el încă un bu un but un buton alt butoon sus pantalonii iar cureaua? în cuier aici pac poc pac gata acum pantofii sunt curaţi nu le trebuie cremă unu doi gata blegule haina mâneca pe la umăr mâneca şi gata.
O rupse la fugă spre uşă şi o încuie. Coborî pe scări. Ajunse la uşa blocului. După câteva secunde iese în stradă. E trecut de opt şi jumătate. Trenul pleacă la nouă şi jumătate alunecând pe şinele netede coapsele Laurei ard spre muntele lui Venus. Atunci la nouă şi un sfert la Biserica San Jose ce porcărie să-ţi iei rămas-bun la ea acasă sau lângă taxi bani şi timp. Soare fără ochelari la următoarea intersecţie soare la nu. Fără ochelari dar în viaţă dacă asta mai înseamnă ceva lac plasmă spirit alcool formol bunicul încotro. La râu caLauralatren. Vagoanele ne îndepărtează ca şi zilele. Cip cirip cip cirip bunicul încotro. Un vis un tren o teorie. Teorema lui Pitamoartegora, mai bine
[88]
teorema lui Arhimede. Un mort drag mort produce un gol echivalent cu greutatea iubirii dislocate. Gol înseamnă nostalgie. Nostalgie înseamnă Laura va fi şi bunicul un **râu.** O mână cunoscută îl conduce pe Lethe, râul uitării. Să nu-1 uit. Este uşor să nu-1 uit cât timp durează durerea. Apoi memoria te converteşte într-un lucru ciutură de amintiri gunoi iubit. Trecere de pietoni. Niciodată nu opresc maşinile. Una **şişişişi** alta două. Acum.
Va rămâne acest bar când va pleca Laura. Va rămâne acest trotuar pe unde au umblat paşii noştri împreună un drum iar eu voi călca peste umbra noastră doi care nu mai suntem care am trecut pe aici într-un alt timp acel timp fericit şi aici hăul eu lucrurile zilelor şi eu hăul. Unii nu se mai întorc de exemplu el trebuie să fie deja în maşina de la pompe funebre un capac şi altul înaintând spre un mormânt care nu este el aerul rânced de sub betonul armat gropari dar bunica 1-a luat 1-a văzut murind în spital şi i-a zis ascultă trezeşte-te nu auzi râul? dar tu nu vei auzi trenul fiindcă nu e timp biserica dar şi tu îl auzi şi tu roţile mişcându-se la început încet apoi accelerând la revedere Laura la fereastră privind ce peronul cu lume dar nimeni pentru ea iar eu de departe la revedere la revedere la slujbă să vă dea pace care? odihna cerească pleacă din lumea şi din distanţele unde cei care au plecat nu mai pot lăsa urme pacea este compania dorită ce *christus chistus* care nu suflă nici măcar o vorbă ca să spună eu am fost. Tâmpenii fra-îerule tâmpenii memoria fraierului mama mama la mama ᵛa fi alături de tata răbdare putere întotdeauna. După colţ, gata. îmbrăcat cum se cuvine fanfaronadă de înmormântare disimulează nu va fi cazul ea îmi este de ajuns.
Manuel a ajuns pe strada unde locuieşte Laura.
Uite-o pe terasă aşteptându-mă ce drăguţă îmi deschide zâmbetul am uitat sprijinită de balustradă părul
[89]
liber jumătate de chip dulce visând fină umbră şi ce ţine în mână? o ceaşcă cafea cu cafeina pentru tine pentru tine care eşti mort.
— Bună! a strigat Manuel salutând şi cu braţul.
De pe terasa de la etajul şase, Laura răspunse şi ea cu braţul vesel şi, vrând să deschidă imediat celui pe care şi-1 j închipuia pe punctul de a apăsa pe butonul de la inter-fon, se răsuci şi lovi cu antebraţul ceaşca de cafea pe care o lăsase pe balustradă, căzu jos pe terasă şi se sparse. Fără să dea atenţie acelui accident mărunt, dispăru în interiorul apartamentului. însă cafeaua se împrăştie în formă de stea printre cioburile de porţelan. Asta, la început Soarele, care de-abia se ridicase pe cer, nu ajunsese încă în acea zonă de umbră. Lichidul găsi un canal la îmbinarea a două bucăţi de gresie şi alunecă pe acolo, până ce 1-a inundat cu totul. De culoare neagră, se îndreptă spre mijlocul terasei, unde era o gură metalică de scurgere. Golul dinăuntru aştepta însetat, nerăbdător, tăcut Dinăuntru vedea pereţii cilindrici ai ţevii care înaintau treptat spre lumină silueta triunghiulară a grătarului, cerul, ca şi când acesta ar fi fost adevăratul fiind al hăului, sfârşitul celest, prima picătură neagră, a doua mai

îndrăzneaţă şi apoi un întreg râu începu să se cufunde în mine.

Infidelii

Ca şi în alte rânduri, blestemat fie cel de acum, cei doi stăteau din nou în acelaşi salon, pe care este preferabil să nu-1 descriem, pentru că şi el este blestemat. E de ajuns atât. Fiecare stătea în fotoliul său, aparent cufundaţi în lectură, dar privindu-se prin periscop. Flacăra albăstruie a unei după-amieze de primăvară pătrundea prin geamul de la fereastră şi, ocolindu-i parcă anume, se strecura prin crăpătura uşii dinspre stradă. O pâdă densă de ranchiună şi de dispută se instalase în casă de cel puţin un an.

In acea zi, fiindcă se pare că e nevoie şi de astfel de zile, era luni şi amândoi simţeau că se odihniseră destul. Săptămâna trecută luaseră hotărârea ca următorul *week-end* să-1 petreacă separat, pentru că, ziceau ei, trebuiau să se odihnească unul de celălalt. Această odihnă reciprocă nu se întâmpla pentru prima oară. De multă vreme, el avea amantă, iar ea amant. Ea, în oraşul în care trăiesc. El, în oraşul copilăriei lui, al celor mai frumoase amintiri, al prietenilor pe care nu-i mai vedea, deşi aceştia locuiau tot acolo.

în acea zi de luni, stând aşa, faţă în faţă, mai păstrau încă pe buze gustul sărutărilor şi mirosul unor corpuri străine de ale acelora cu care s-au iubit cu o dragoste care s-a topit încetişor, tot aşa cum o baltă limpede devine noroioasă sub soarele de august, la latitudinile toride ale lipsei de afecţiune.

[91]

Adineauri s-au chestionat în legătură cu felul în care fiecare şi-a petrecut sfârşitul de săptămână, înmulţind geometric minciunile şi suspiciunile până ce au hotărât, fără a se fi consultat în prealabil, că e mai bine să nu mai continue, că e mai bine să termine o dată cu toate astea, că trebuie pus capăt, fără a mai sta pe gânduri, laşităţii care-i mai ţinea încă alături.

Am să reamintesc deci detaliile privitoare la focul albastru al după-amiezii şi la lectura pe care cei doi o făceau cu ciudă, stând faţă în faţă, pentru că aşa era. Merită a fi menţionat faptul că astfel au trecut ceasurile, fiindcă pare a fi necesar să treacă, în vreme ce, tainic, un drug invizibil le străpungea inimile. Era seară, ceasul aducerilor aminte.

Chiar atunci au simţit că mai este cineva în încăpere. Şi simţiră o groază trecătoare şi pe urmă o infinită tristeţe când au înţeles că cei care îi însoţeau, de la o distanţă prudentă, nu erau alţii decât ei înşişi, cei care au fost şi s-au iubit, care nemaisuportând nici o clipă contactul cu acele trupuri ce nu mai erau ale lor, au fugit în cele din urmă şi, în sfârşit liberi, se uitau cu tristeţe nemărginită, cu nespusă neputinţă, cu infinită finitudine, spre acei ochi care îi priveau.

Cu mâinile pe şine

Prima oară când Nano a văzut un tren a fost vara. August cu furtuni roşii şi cu un cer care galopa cu striuri albastre. în aceeaşi lună 1-a muşcat câinele electricianului din sat. Se stinsese lumina, şi el s-a dus să mângâie câinele cel mare. Dar acesta era atât de mic, încât, de teamă, 1-a muşcat de piciorul gol care ieşea din pantalonii scurţi, dar atât de uşor, că de-abia i-a lăsat câteva zgârieturi pe piele cu dinţii cu care rodea orice prin casă.

După câteva zile, Nano a ieşit în galeria în care frunzele de viţă de vie se împleteau unele cu altele ca în junglă. A dat de verişoara lui care, ridicându-se pe vârfuri, încerca să ajungă la o floare de iasomie de lângă uşă, iar el a rupt-o pentru ea. A prins-o de mână şi au luat-o apoi spre spatele casei. S-au dus la piscină, pe a cărei suprafaţă, la acea dată, se formase un strat întins de mâzgă. Soarele era în amurg, lăsând în univers şi pe siluetele copacilor un cântec de culori misterioase. Cei doi au apucat-o peste semănături, poticnindu-se în nămolul din brazde şi frângând ultimele tulpini de roşii. Un liliac a zburat razant peste capetele lor, iar ei au rupt-o la fugă spre şirul de plopi care despărţeau grădinile de zarzavat de râpă. Râdeau, iar în ochii lor se reflecta plăcerea de a fi învins teama pentru prima oară. S-au îmbrăţişat, iar după aceea Nano a mângâiat obrazul verişoarei. A mângâia. A

[93]

fi mângâiat. Amândoi au aflat acolo ce înseamnă asta. Cu căldura de care fusese cuprinsă, ea a zâmbit spre răcoarea aerului crepuscular, în vreme ce ochii ei pironeau în ochii lui Nano progresia unei emoţii revelate şi apoi a pomit-o în fugă spre casă. Fără a se urni din loc, el a văzut-o înde-părtându-se prin grădina de zarzavat până ce a dat colţul. Atunci a auzit şuierul şi, aruncându-şi privirea spre celălalt mal al râpei, a văzut trenul care se îndrepta cu o stăruitoare viteză de metal spre o destinaţie necunoscută. Nano a coborât printre copaci şi printre rugi de mure, a traversat pârâul, udându-şi picioarele, a urcat pe cărare murdărin-du-se de noroi pe pantofi şi, de-abia răsuflând, a ajuns la calea ferată. Aplecându-se, le-a atins cu mâinile: şinele încă mai erau calde şi vibrau.

Ultima oară când Nano a văzut un tren a fost vara. Avea treizeci şi cinci de ani, dar toţi continuau să-i zică Nano. Ca şi prietenul său Julio, purta sandale de august spaniol. Avionul s-a oprit la cincizeci de metri de clădirea aeroportului şi au trebuit să treacă cu ele prin băltoacele formate de ploaia suedeză. Bine îmbrăcat, Santiago îi aştepta la ieşire.

îmi erai dator cu vizita asta, îi zise el lui Nano, după aceea.

De când te-ai însurat cu Luisa, se amestecă Julio în discuţie. Ţi-aduci aminte că-ţi cumpăraseşi deja biletul? Dar, pe neaşteptate, te-ai însurat cu ea.

Cum să nu-mi aduc aminte.

La trei zile după aceea, încă se mai gândea la Luisa. Fuseseră invitaţi la o petrecere în apropiere de Goteborg. Santiago şi Julio se dichisiseră după cum se cuvenea, pentru a răspunde aşteptărilor unei suedeze.

Aici, toate sunt drăguţe, îi asigură Santiago.
[94]
Culcat în pat, Nano făcea pe adormitul. Julio îl zgâlţâi.
Hai, individule, că ajungem târziu.
Nano deschise ochii, prefăcându-se că tocmai se
trezise.
Trebuie să fac un duş, zise el, căscând.
Păi nu prea ai când, spuse Santiago, uitându-se la ceas. Mergi aşa.
Da, fireşte, mirosind ca un porc, ca să nu vă fac concurenţă.
Ce contează, dacă oricum n-ai de gând să agăţi, glumi
Julio.
Nu-1 lua în seamă, spuse Santiago, aici un brunet face
furori chiar dacă miroase urât.
Prefer să nu fac nimic şi să nu duhnesc nimănui în nas. Luaţi-o înainte şi pregătiţi-mi terenul. Şi cum o să vii? O să te rătăceşti, zise Santiago.
N-ai zis mai adineauri că-i foarte aproape de staţia de tramvai? Lasă-mi scris numele staţiei şi adresa şi gata. Şi un număr de telefon, pentru orice eventualitate.
Când cei doi prieteni au plecat, Nano s-a trântit din nou în pat şi a închis ochii. Nu-şi putea scoate din minte acea imagine. în curând se împlineau doi ani. Sânge în apă. Firişorul negru de la încheieturile sale. Pleoape strânse, care în cele din urmă s-au deschis. Persiene de nelinişte. Penumbra acelei încăperi de spital. Ochi care l-au recunoscut imediat. Buze uscate care şi-au recăpătat destulă forţă pentru a murmura du-te şi a se desface apoi într-un plâns pe care el nu se mai sătura ascultându-1. Pe unde o fi umblând ea acum, vara asta! Cu cine? Barem de-ar fi fericită. Ceea ce s-ar putea să se întâmple. Ar putea să-i trimită o vedere acasă la părinţi. Mamă-sa ar arunca-o la gunoi. Poate că ea nu i-a dat niciodată scrisorile lui. Tată
[95]

şi mamă. Nu poate veni la telefon, ziceau. E plecată, spuneau. Pe dracul
Nano sări din pat şi se băgă sub duş. Ca să-şi alunge gândurile, a început să cânte. Se îmbrăcă, apoi se duse la bar şi îşi umplu un pahar cu whisky. Sec. Dintr-o înghiţitură. Luă hârtia cu adresa şi ieşi în noapte. înainta printre clădirile locuite aidoma cuiva care merge printre ruine. O maşină îl orbi cu farurile când a traversat strada. Nano închise ochii instinctiv şi la lumina farurilor putu să vadă păienjenişul capilarelor pleoapelor. Prin acel sânge curgea deja whisky. De cealaltă parte a străzii, un tub de neon brăzda singurătatea staţiei de tramvai. Ca un intrus în acea lumină albă, Nano se aşeză pe banca în aşteptarea următoarei garnituri. Se uită spre asfalt, făcându-1 să răsune cu vârful pantofilor care se ridicau câţiva centimetri şi apoi cădeau în ritmul melancoliei şi al aşteptării şi a ceea ce nu mai are leac. Obosit, se sculă în picioare şi se aplecă peste şine. Le atinse. Erau încă reci şi vibrau.

Scurtătura

După-amiaza era întunecoasă. Pe cerul tulbure mai rămâneau petice luminoase, fără nori, dar soarele nu se ivea pe nici unul dintre ele. Se îndreptă spre plajă. Traversă un teren cu iarba udă, unde nişte băieţi jucau rugbi. Se uită la ei până se plictisi. Nu trecu mult timp. Ajunse pe nisipul de pe plajă. Ca de obicei, era invadată de alge. Marea era agitată. O pală de vânt îl luă cu frig. îşi ridică gulerul de la pardesiu şi, cu mâinile în buzunare, s-a plimbat fără să părăsească nisipul până a trecut de limitele oraşului. Ajuns la acel hotar dinspre locurile nepopulate, se simţi mai înfrigurat şi mai melancolic. „Jose, o să-mi pun capăt zilelor." O auzise pe nevastă-sa vorbindu-i aşa de nenumărate ori. „Nu mai pot îndura durerea asta." Din ziua în care a murit singurul copil pe care l-au avut, acum mai bine de treizeci de ani, Anita purta doliu. „Jose, o să-mi pun capăt zilelor." „Anita, eşti liberă să faci ce doreşti", îi răspunsese el în acea după-amiază. Era un răspuns pe care, deşi îl avusese deseori pe vârful limbii, nu 1-a convertit în cuvinte până astăzi. Respecta durerea soţiei şi, în plus, fiind cam superstiţios, întotdeauna s-a temut să nu tulbure odihna micuţului decedat. însă în această zi, durerea cronică a nevesti-sii îi fisurase răbdarea. Jose îi replicase cum nu se cuvine şi a ieşit afară din casă, la aer. Oriunde, aerul avea să fie mai curat decât cel pe care îl respira acasă.
[97]
De câteva clipe mergea cu un puternic sentiment de vinovăţie; se uită la norii care se îngroşau şi hotărî să se întoarcă. După ce apucă să facă doar câţiva paşi, începu să plouă. Erau picături mici şi rare. Calcă peste mai bine de o sută de alge înainte de a traversa din nou terenul cu iarbă, unde se opri şi de astă dată. Şi pe acest loc de joacă erau petice cu noroi, ca mai înainte pe cerul cu nori, zone unde lupta pentru balon fusese mai cruntă. Porţile rămăseseră în picioare. Atâta tot. Nici ţipenie. Aruncă o ultimă privire înspre golf, spre farul insulei şi, ocolind terenul cu iarbă, se îndreptă spre port. Vântul bătea acum cu putere. Nici în port nu era nimeni. Nici măcar lebedele, care căutau zilnic adăpost în apele lui liniştite. Dar în acea după-amiază apele nu erau calme. începuse să se lase seara. Râul care se vărsa lângă port venea cu turbulenţele puternicelor ploi care or fi căzut în munţi. Pe mare, hula devenea tot mai puternică şi pătrundea pe cheiuri prin strâmtoarea din port, situată simetric chiar în faţa gurii de vărsare a râului Apa din port era câmpul de bătaie dintre două forţe contrare. Ca băieţii care

jucau rugbi. O ambar-caţie prost fixată se lovea ritmic de piatra veche a cheului Jose, îmbătrânit de atâtea după-amieze identice, se uita la ea. îşi simţea capul ca şi când ar fi fost în acea barcă. Sau între barcă şi cheu. Şi zgomotul surd pe care îl provocau izbiturile. în acea clipă, ploaia se înteţi de parcă ar veni dintr-un coşmar spre o realitate şi mai chinuitoare. în câteva secunde, o altă mare începu să cadă din cer. Jose se hotărî să se întoarcă pe drumul cel mai scurt, care trecea pe lângă biserică, alături de care era un mic cimitir ca o grădină. Ansamblul era înconjurat de un gard metalic. De cealaltă parte se afla casa lui
Jose o luă într-acolo, în vreme ce noaptea îşi intra în drepturi. împinse poarta de la grilaj, care scârţâi acoperind
[98]
vuietul ploii. De pe zidurile bisericii se risipi o fosforescenţă plăpândă, reflectând un fulger de pe cer. Vârfurile copacilor din cimitir voiau să se lepede de ramurile pe care vântul le obliga să se mişte dureros. îmbibate de apă, cădeau ultimele frunze. Jose se opri năucit. Pătrunzând prin crăpăturile din pietre şi din trunchiurile copacilor sau prin fisurile lespezilor, afundându-se prin puţurile invizibile ale mormintelor, răsucindu-se în jurul oaselor şi al cenuşii, aerul urla ca o armată de naufragiaţi care porniseră de pe lumea cealaltă să cucerească viaţa pământeană. Jose încercă să-i audă. Printre ei era şi fiul său.
Se urni din loc. Apa şiroia din păr pe faţă şi se lipea de reverele pardesiului, îmbibându-1 cu totul. Crescu în intensitate şi vântul şi, orbit de atâta aer, Jose se împiedică de o piatră funerară şi căzu în noroi. Se ridică în picioare. Dădu de cealaltă latură a grilajului şi de poartă, împinse. Nu se deschidea. însă poarta nu avea lacăt, nici zăvor, nici broască. în mintea lui, valurile se izbeau scoţând o spumă sinistră: Jose trăgea de acea poartă înţepenită şi totodată căuta cu privirea ajutor în fereastra de la salonul casei lui, de cealaltă parte a străzii înguste. De obicei, la acea oră, Anita ţinea lumina aprinsă şi totuşi la fereastră nu se zărea decât o penumbră ciudată. Prizonier în cimitir, Jose încerca să scruteze prin dârele de lumină care ajungeau palide din bucătăria iluminată în salon. Izbutea să distingă conturul unui ghiveci cu flori care era pus pe o comodă lângă fereastră şi, ceva mai încolo, spătarul unui scaun care nu era în poziţia cunoscută. Acum era în mijlocul salonului. Pe scaun, se pare, stătea cineva, cineva foarte îngust în umeri, dar nu, nu erau nişte umeri, era cineva care se urcase pe un scaun. „Jose, o să-mi pun capăt zilelor", ascultă din nou şi, devenind conştient că plouă şi că bate vântul, înţelese că încă mai poate să
[99]
ajungă la timp, pentru a o împiedica pe Anita să se spânzure. Când se dădu înapoi şi se împinse în poartă, care a cedat la lovitura puternică, pricepu că fusese blocată de noroi şi astfel, împleticindu-se, ajunse în strada asfaltată. O rupse la fugă spre casă. îşi scoase cheile. Mâinile îi tremurau şi nu reuşea să deschidă uşa. Atunci, auzind zgomotul de la broască, Anita deschise. Ţinea un bec în mână şi se uita, cu ochii ei mereu trişti şi cu gura schimonosită de oboseală, la imaginea oferită de Jose, ud leoarcă: pardesiul era plin de noroi; faţa, descompusă; o mişcare bruscă a braţului lui căuta inima.

Se rugau cu glas tare

A trebuit să se întâmple tocmai în acea zi, în acea du-pă-amiază, în acele cinci minute, pentru că masturbarea nu durează mai mult, când o insolită divinaţie, sentimentul de vinovăţie şi moartea s-au contopit pentru totdeauna în sufletul lui Ignacio.
Se cuvine să precizăm că Ignacio avea pe atunci 12 ani şi că acumulase, dacă trebuie să renunţăm la dimensiunea subiectivă a timpului, o mare teamă în ultimii doi ani: teamă faţă de supraveghetorul şi justiţiarul care, de îndată ce descoperea păcatul comis de oricare dintre noi, punea în mişcare mecanismul prin care păcătosul primea o pedeapsă disproporţionată şi teribilă. Aşa proceda Dumnezeul bunicilor, nepoţi ai altor bunici, care ne trezeau dimineaţa declamând slavă Ţie Maică a Domnului pentru lumina pe care ne-o trimiţi, în vreme ce deschideau larg fereastra.
Orice infidelitate care se înfăţişa privirii acelui Dumnezeu era considerată ca o felaţie făcută diavolului Şi, fără doar şi poate, cea mai cumplită ofensă era delictul de onanism care, potrivit adevăratei învăţături, aducea mari daune inegalabilei purităţi a Fiului şi a Fecioarei Măria, care de asemenea vedeau totuL Este deci de înţeles că, în viaţa eternă, lumea îşi petrece timpul supraveghind faptele celorlalţi şi că, împărţindu-i după comportamentul
[101]
lor, alege pe cine să invite în casa de dincolo. Problema consta în faptul că acea casă este promisiunea cerului, iar singura alternativă care rămâne este temutul infern.
Aceste cuvinte trebuie însă uitate sau mai degrabă trebuie învârtite în jurul cozii ori al mediocrei ironii pe care o cuprind, pentru a înţelege ce tip de beznă dăltuiau coloanele morale ridicate de alţii în sufletul copilului Ignacio, coloane pe care apoi le pot nărui numai ani de stăruinţă, dar niciodată de tot. Povestea trebuie cunoscută.
în acea vară, în vreme ce Ignacio îşi ducea acele coloane spre unul dintre cele mai frumoase sate de pe ţărmul Mediteranei, tatăl lui conducea o maşină nervoasă, mamă-sa făcea pe copilotul şi împărţea sandvişuri, fratele şi sora lui cântau *maitechu mia* şi alte cântece asemănătoare. Era al doilea an consecutiv când închiriau aceeaşi casă, deoarece, pe lângă faptul că preţul era acceptabil, avea etaj şi nişte privelişti de minune.
în orice peisaj marin real, un interes major stârneşte, fără excepţie, marea însăşi, oricât de multe ar fi celelalte elemente care par să aibă o mai mare importanţă prin poziţia lor faţă de ochiul omenesc, tot aşa cum se întâmpla şi cu masturbaţia pentru ochiul divin. în această chestiune, arta a inversat termenii cu eficienţă. într-un tablou cu

un sat de marinari, marea care apare în fundal este întotdeauna o mare de fundal, tot aşa cum DaK a fost în stare să-1 picteze pe marele masturbator cu un dumnezeu în fundal.
Casa lui Ignacio şi a familiei era orientată spre un peisaj care se eşalona descrescător. Prima treaptă revenea acoperişurilor şi străzilor albe din satul de pescari; cea de a doua, zona portului. în sfârşit, ultima era imensa terasă a mării pictată cu un albastru strident, unde soarele se desfăcea în milioane de solzi de argint. Pe acolo despicau apele vapoare spre ţinte necunoscute.
[102]
Deşi Ignacio şi familia lui ar fi putut privi acest peisaj din uşa casei oricând ar fi vrut, rareori o făceau împreună. Era o moleculă familială cu probleme privind relaţiile dintre componenţii ei: pe întuneric, fiecare dintre atomii ei suferea de singurătate. Insă în timpul acelei vacanţe au primit o vizită care avea să schimbe sensul obişnuit al atomilor în acea vară. Felipe, unchiul lui Ignacio dinspre mamă, a petrecut câteva zile cu ei, profitând de o afacere pe care trebuia să o încheie într-o localitate din vecinătate. Avea treizeci de ani. Comis-voiajor de profesie, călătorea cu maşina.
După cum am sugerat, Ignacio nu se înţelegea prea bine cu fraţii săi şi se plimba în fiecare după-amiază pe lângă zidul care delimita zona portului, înspre far. Acesta era locul pe care îl prefera lumea din sat pentru a pescui cu undiţa. Pe Ignacio îl amuza să se uite în găleţile unde pescarii îşi ţin peştii pescuiţi, care, îndată ce ajung acolo, încep să-şi deschidă gura spre moarte. Ce peşte drăguţ! zicea el, cum se numeşte? Este o roşioară, răspundea pescarul. Şi dacă îi mai şi zâmbea, Ignacio rămânea lângă el toată după-amiaza, întrebându-1 care este denumirea fiecărui peşte. într-o zi, un pescar 1-a învăţat să pregătească, ieftin şi practic, o momeală, *masilia,* din făină şi resturi de carne; un altul, meşteşugul de a pune o râmă în cârlig, cea mai bună cursă pentru a ademeni peştii; iar altul, cum să tragă uşor de firul undiţei, după ce a muşcat
peştele.
în acea după-amiază, ştiind că urma să vină Felipe, Ignacio a zăbovit mai puţin la far; era neliniştit şi sărea de pe o piatră pe alta în ritmul valurilor care se spărgeau intermitent la mal. în cele din urmă, a luat-o spre casă. încetul cu încetul, mersul său nervos devenea un fel de cursă fatalistă, fiind tot mai convins că Felipe avea să
[103]
vină mult mai târziu decât i-ar fi plăcut lui. Ca un blestem asupra dorinţelor care nu se împlinesc tocmai atunci când cineva doreşte cu o mai mare ardoare. Ca un blestem asupra unui coşmar care se împlineşte când este mai detestat ca niciodată. Chiar în clipa în care dragostea şi ura sunt atât de puternice, încât explodează.
A traversat străzile gâfâind. A urcat o coastă. Ultima bucată de drum a parcurs-o încet, ca să-şi normalizeze respiraţia. Apoi a rupt-o iar la fugă. înalt, bine îmbrăcat, cu ochi vioi în spatele ochelarilor, cu ochi castanii ca şi părul, Felipe stătea la poartă şi îi zâmbea. S-au îmbrăţişat două persoane diferite. Ignacio era blond, mic şi gras; slipul portocaliu şi tricoul cu dungi bleumarin îl strân- I geau; în privirea lui tristeţe şi timiditate.
Felipe cunoştea acest mic detaliu. El şi Ignacio nu se 1 vedeau prea des, dar afecţiunea pe care o nutrea fiecare \ dintre ei pentru celălalt era suficient de intensă, încât j Felipe să fie preocupat de copil. Propria lui experienţă îl învăţase că melancolia şi teama sunt duşmani puternici în 1 viaţă şi că, pentru a-i combate în copilărie, nu e nimic î mai bun decât să trăieşti o aventură sau, în lipsa ei, un simulacru de aventură. Aşa că a doua zi după sosirea lui în sat, după ce 1-a vizitat având drept ghizi sora şi cumnatul, Felipe i-a propus lui Ignacio să petreacă noaptea împreună, pe plajă.
— Şi fraţii mei?
— Vom merge numai noi doi, în secret.
Şi, în secret, Felipe i-a prevenit pe părinţi şi 1-a dus la o plajă imensă şi semipustie, care exista pe atunci de-a lungul acelui litoral. Acolo, stând pe nisip, lângă mal, i-a vorbit despre aproape tot ceea ce ascund apele negre: curenţi, anemone-de-mare, pietre preţioase, peşti abisali, fiare singuratice. Iar când misterele au început să curgă
[104]
prin venele nepotului său, 1-a încurajat să se scalde. Din trupurile celor doi înotători nocturni se formau bulbuci de culoare purpurie. Printre ele, printre valurile nopţii vii, Felipe şi Ignacio au tot înaintat până ce frigul i-a obligat să se întoarcă. Au aprins un foc de tabără din trestii şi resturi de scânduri, unele aduse la ţărm de apele mării iarna trecută. După ce s-au încălzit, Felipe i-a arătat lui Ignacio constelaţiile şi cum se învârteşte firmamentul. Apoi i-a mărturisit când şi pe cine a sărutat pe buze pentru prima oară. Ignacio asculta şi întreba şi, înainte de a adormi, a văzut o stea căzând dincolo de orizont.
în acea noapte a visat o prietenă de-a surorii lui, cu trei ani mai mare decât el: ea îl săruta pe buze, iar sărutul nu se mai termina. Felipe a visat o şosea care nu avea sfârşit. între timp, focul se stingea încetul cu încetul şi soarele se apropia, chiar dacă nu ar fi fost posibil, ascuns, venind dinspre cealaltă parte a lumii.
Când s-au trezit, au trebuit să se scuture de nisipul din cap şi de pe faţă. Au înotat pe sub apă şi au alergat în zori de zi de-a lungul plajei, ca să se încălzească. Mareea aruncase pe mal meduze enorme. Ignacio atinse una dintre ele cu un băţ. îndată ce începea să apese, băţul se afunda în corpul transparent. Trupurile meduzelor sunt de apă, îi spunea Felipe, zâmbind când vedea chipul uluit şi fericit al copilului. înainte de a se întoarce înfometaţi acasă, Ignacio şi-a luat inima în dinţi şi s-a aruncat în apă de pe stâncile din port, de unde băieţii din sat îşi începeau scăldatul zilnic, ferindu-se să nu cadă în apropiere de aricii-de-mare.

Două zile mai târziu, tot dimineaţa, Felipe s-a dus în satul din apropiere, unde trebuia să rezolve o problemă legată de afacerile lui. Ceva mai târziu, mai exact pe la orele patru ale după-amiezii, Ignacio tocmai se ridicase
[105]

de la masa de prânz. Mâncase carnea albă a două limbi-de-mare, în ale căror mustăţi încă mai străluceau câteva picături de sânge, şi lăsase curată farfuria plină cu cartofi aurii, cartofi prăjiţi. Top se duseseră la culcare, ca să-şi facă siesta, iar în casă, cufundată în linişte, era o căldură plăcută. Ignacio s-a dus în grădină, unde, sub soarele puternic, un şir de furnici ţâra firimiturile de pâine de la prânz. Florile nu se puteau feri din calea viespilor.
S-a uitat spre mare, văzând în apele ei scânteietoare o viitoare uşurare pentru greutatea pe care o simţea în sto-**mac** şi pentru plictiseala care punea stăpânire pe el. îi era dor de Felipe. Dacă n-ar fi trebuit să plece, poate că acum ar fi stat cu el, ar fi jucat cărţi şi ar fi pus la cale o excursie pe undeva. Dar la ora asta ar cam trebui să se întoarcă. Ignacio bântuia prin toate colţurile grădinii, urmărind cu curiozitate viaţa clandestină a insectelor. A întors o buburuză cu picioarele în sus. I^a fascinat dintotdeauna forfota neagră a picioruşelor care se zbăteau să se răsucească, până ce intervenea el însuşi ca să ajute, iar atunci, năsturelul roşu cu picăţele se transforma în aripi cu care îşi lua zboruL
Se întoarse la şirul de furnici, se lăsă pe vine şi nu putu să-şi învingă ispita de a-1 desface cu o lovitură de băţ. Dezorientate şi temătoare, de parcă ar fi ajuns deodată să umble pe catalige neaşteptate, furnicile s-au risipit în mai multe directii, abandonându-şi prada în drum. înainte de a se ridica în picioare, s-a uitat cu dezgust la ■ pulpele lui grăsuţe, care se împingeau în pantalonii scurţi, din material de blugi. Apăsă cu băţul pe coapse, trăgând câteva linii albe care apoi s-au făcut imediat ceva mai roşii decât restul pielii. Bine, o să se ducă şi el la culcare, iar mai târziu, la far.
Pe la patru şi un sfert, după ce a tras persienele de la camera lui, s-a băgat în pat. S-a uitat la tavan, dar iniţial
[106]
n-a văzut nimic. Curând însă a început să o vadă pe prietena surorii sale, prietena din visul pe care îl avusese pe plajă. Cu o seară mai înainte se dusese cu ele la un cinematograf de vară, înconjurat de eucalipţi şi unde, în afară de un film de război în galaxii, se puteau contempla stelele căzătoare de iulie jucând pe cer. El se aşezase între sora lui şi prietena acesteia şi constatase cu satisfacţie că, dintre cele două, prietenei îi crescuseră sânii mai mult de la o vară la alta. Şi că avea nişte ochi de culoarea caramelei Şi un zâmbet care niciodată nu era pentru el.
Repetând un obicei dobândit, Ignacio îşi duse mâna între picioare şi, pe sub pantaloni, pe care nu şi-i scosese înainte de a se băga în pat, începu să se pipăie. Dar începu să şi şovăie. N-o face. Te vede Doamne-Doamne. Ea, sânii ei, buzele. O să te pedepsească Dumnezeu. Ea, în bikini, pe plajă, lângă tine. Opreşte-te. Pe plajă, noaptea, o altă noapte, îşi închipuie el, amândoi, singuri, aşa cum ai fost cu Felipe. Opreşte-te! Dacă nu te opreşti, Felipe o să aibă un accident de maşină. O priveşti şi-ţi dă un sărut şi i-1 dai înapoi pe gât şi-i scoţi partea de sus de la bikini. Dacă continui, Felipe va muri. Sfârcurile ei, curbele. Curba. Doar Dumnezeu n-o să fie chiar atât de răzbunător. Ea îşi bagă mâna în slipul tău şi ţi-1 scoate, apoi îşi trage şi slipul ei. O să moară, pentru că n-ai voinţa de a te opri. Iar ea se întinde pe spate şi tu treci deasupra ei, între picioarele ei. Opreşte-te, Felipe, moartea lui, ochii lui deschişi. Felipe se duce, sânii ei, coapsele ei se mişcă, Felipe, Felipe. O rază de soare intră printr-o crăpătură de la persiană. Era patru şi douăzeci, după-amiază. Ignacio închide ochii şi adoarme cu stomacul greu pe dinăuntru şi umed pe afară.
L-au trezit glasuri alarmate. A simţit în piept durere şi presiunea plânsului S-a sculat neliniştit, nedorind să con-firme ceea ce nu putea să creadă că ştia deja. înainte ca
[107]
părinţii săi sau feţele liniştite şi aspre ale fraţilor să-i spună, i-au zis-o ochii lui umezi. Felipe avusese un accident, un accident foarte grav, iar semenul uscat apăsa pe burta lui Ignacio. Tocmai sunaseră la telefon cei de la poliţie, iar ei, tata şi mama, se duceau exact la locul de pe şosea unde se petrecuse accidentul, şi dacă au noroc, la spital; semenul uscat îl zgâria pe Ignacio pe burtă. Când maşina părinţilor a demarat, a alergat după ea pe drumul de pământ, a fugit până ce maşina a dispărut din raza lui vizuală, accelerând pe şosea, iar semenul uscat a început să-1 muşte de burtă. Şi s-a întors tot în fugă, dar luând-o înspre plajă; nu s-a oprit însă nici acolo, ci s-a aruncat în mare şi s-a apucat să se frece pe locul unde era pata care îl acuza, unde se afla păcatul şi se uitau ochii lui Felipe, iar după aceea a tot înotat cu furie, cu toată disperarea lui, până ce n-a mai putut şi a trebuit să se întoarcă pe mal.
La înapoierea acasă, nu mai vedea drumul, îşi vedea doar vinovăţia. Fraţii i-au deschis uşa cu lacrimi în ochi. Cei trei copii erau singuri în casă. Casa era situată pe o colină golaşă, iar colina într-o lume pustie. S-au închis toţi trei într-o cameră ca să împartă teama pe care o trăiau. Spuneau cu glas tare toate rugăciunile pe care le ştiau, începând cu Tatăl nostru. Dar nu împărtăşeau ceea ce Ignacio ştia, iar ceilalţi nu. Se rugau privindu-se în ochi, des făcând întâmplarea pe toate părţile şi sperând ca Felipe să nu fi murit.

Atunci a sunat soneria de la uşă. Toţi trei s-au dus fuga să deschidă, cu toate că era prea repede încât să se fi întors părinţii lor. Dar la uşă nu era nimeni, nici în grădină, nici pe drum. Au încuiat uşa cu zăvorul şi s-au grăbit să se închidă în cameră. Dar soneria a sunat din nou. Şi iarăşi s-au dus toţi trei şi au tras zăvorul şi un fior le-a pătruns prin vertebre, una după alta, înainte de a
[108]
constata ceea ce presimţiseră. Nici de astă dată nu era nimeni. Au închis trântind uşa, au tras zăvorul, au răsucit cheia în broască şi s-au retras cu teama în suflet; prin crăpătura uşii se strecurau lumina şi duhurile.
O penumbră roşiatică a început să se aştearnă peste mobila din încăpere. Soneria se auzea din nou. O dată, şi încă o dată, şi iar, iar, de cinci ori. Nici unul dintre fraţi nu se putea mişca. Ignacio simţea ochii fratelui şi ai surorii sale căutându-i pe ai lui, şase ochi umeziţi de teamă. Ştia că el trebuie să o facă, să deschidă şi să nu privească. Linişte, apoi soneria se auzea din nou, pentru a şasea, a şaptea, a opta, a noua oară.
A ieşit din încăpere, iar sunetul a încetat, dar nu numai cel de la uşă, ci toate sunetele. Acum culoarul părea foarte lung. L-a străbătut tremurând, cu încetineala cuiva care nu vrea să calce printr-un loc presărat cu cioburi. S-a oprit în faţa uşii, pe sub care se ghicea o umbră. A deschis-o. Nu era nimeni, nici în grădină, nici pe drum. Nici un vapor nu înveselea întunericul mării pe linia orizontului Ignacio a închis uşa, dar nu pentru totdeauna. In acel moment confuz, când toţi nervii trupului său se înlănţuiau cu oroarea împlinită, nu ştia, încă nu avea de unde să ştie că de atunci, oriunde s-ar afla, cineva va suna încontinuu la uşa lui, că cineva va trage perdeaua de la duşul lui şi se va uita la el din fundul culoarului, că cineva i se va aşeza pe piept de fiecare dată când nu va izbuti să se trezească.

Poveste cu fantome

De pe pod, acela care a fost Rembrandt se uită la piatra dura şi k distanţa dură, dar nu înţelege. Chip şi trup îi sunt ochii uluiţi. Nu e trist Dar se îndoieşte. Da sau nu sunt reali munţii, satul, podul. Atunci începe să-i ducă cu pensula pe pânză, încolţit de impresia unei amintiri deja pierdute, ca şl el însuşi, de altfel, în timp.

Paşi ca aceia

Nu era nimic deosebit în acea zi pentru povestea lui Ignacio. Referitor la zilele anterioare, avea tot douăzeci şi ceva de ani şi ducea aceeaşi viaţă nehotărâtă; ca şi **alţii,** avea în privire aceeaşi cicatrice trasată, în acelaşi oraş în care lăsau în urmă străzi, luând-o înaintea maşinilor, a tot mai multor maşini, pe o motocicletă pe care o conducea prietenul său Carlos, de a cărui curea se agăţa cuminte, lăsându-se purtat de inerţia frânelor şi a vitezei. Arbori în primăvară, pieţe şi trotuare ticsite de pietoni, precizia încordată a semafoarelor, cerul strâmt printre clădiri, asfaltul cald. Motocicleta rula fără grabă printr-o intersecţie, când Ignacio a văzut-o venind şi s-a gândit: Aici mă aştepta, aici e moartea mea şi chiar în acea secundă, o maşină a lovit în mare viteză roata din spate a motocicletei.
Conştiinţa lui Ignacio trecu printr-un pasaj fără lumină timp de o miime de secundă, care a durat mii de ore, şi s-a trezit doar după ce s-au scurs acestea, ca să afle că era mai bine să nu deschidă ochii, deoarece îl dureau picioarele atât de tare, încât îi era teamă că n-o să mai reuşească să se ridice vreodată de jos. Silit însă de durere şi de necesitatea vitală de a simţi din nou viaţa, îi deschise şi văzu mai întâi motocicleta distrusă rezemată de bordura trotuarului, iar apoi, după o căutare rapidă, pe Carlos, care
[111]
se ridica în picioare cu o mână la coaste şi cu o expresie de durere pe chip şi se îndrepta spre maşina albă care îi lovise şi se oprise la câţiva metri. Câţiva martori ai accidentului se apropiau de Carlos ca să-1 ajute, strigând în văzduh, ai scăpat ca prin minune, maşina e de vină, în vreme ce Ignacio reuşea să se scoale şi el: deşi şchiopăta, putea merge. însă a trebuit să se aşeze pe treapta de la intrarea cea mai apropiată, deoarece călcâiul drept îl durea prea tare şi mai ales fiindcă îl durea cumplit capul, o durere care devenea tot mai puternică; o stare de greaţă îi inunda mintea ca apa care umple un acvariu. Nu mai îndura greutatea pleoapelor, care cădeau ajutate şi de căldura care venea de la asfalt, din aer şi de la clădiri, când lumina de mai, cea mai albastră, lovea totul la patru şi un sfert după-amiază. Ultimul lucru pe care 1-a văzut a fost chipul lui Carlos, care se apropia cu o repeziciune ameţitoare.
întuneric. A deschis ochii şi s-a pomenit într-o beznă care treptat s-a iluminat până a devenit tavanul unei încăperi. Era dormitorul din casa sa. Sigur că-1 ţinea minte, în schimb nu-şi aducea aminte nimic din ultimele ore, dacă o fi vorba de ore sau de luni de zile. Nu era nimeni lângă el ca să-i spună. S-a dat jos din pat şi, clătinându-se, s-a îndreptat spre baie. Ajuns aici, a deschis robinetul de la chiuvetă ca să se spele pe faţă. Voia să simtă apa rece pe ceafă, pe frunte, pe pleoape. Dar n-avea să o simtă decât pe vârful degetului arătător de la mâna stângă, unde a căzut singura picătură care a ieşit din ţevile cele lungi. Or fi oprit apa. Atunci, cu o mişcare mecanică, îşi privi ochii în oglindă. Erau roşii. Capilarele sparte străbăteau globul ocular spre colţul dinspre nas ca nişte şosele. Accidentul. în acea clipă îşi aduse aminte.
Se poate descrie cum a rupt-o la fugă spre telefon, dar niciodată nu s-ar putea spune felul în care înlăuntrul
[112]
lui alerga spre telefon. Se temea că nu funcţionează. Dar a ridicat receptorul şi i-a venit tonul. A format numărul lui Carlos. Trebuia să ştie cum se simte şi mai ales să afle orice. Unu, doi, trei, patru, cinci semnale de telefon, şase, şapte şi, în fine, se aude glasul lui Carlos.

— Alo?
— Carlos, sunt Ignacio.
— Alo?
— Carlos, Carlos, sunt Ignacio.
— Alo?
— Dar...
Nu i-a mai lăsat răgaz să mai adauge nimic altceva. Carlos închisese. Ignacio a mai făcut acelaşi număr de patru ori, cu acelaşi rezultat. La a cincea încercare, telefonul suna ocupat. Cuprins de panică, a lăsat receptorul jos. A părăsit apartamentul în fugă şi de-abia după ce a ajuns în stradă şi-a dat seama că nu este îmbrăcat cum se cuvine: cămaşa era ruptă la coate, iar pantalonii erau sfâşiaţi de-a lungul piciorului drept. Dar ce mai contează, trebuie să afle, iar pentru asta, trebuie să fugă ca să afle.
S-a oprit gâfâind în faţa intrării de la blocul în care locuia Carlos, la câteva străzi de a lui. Din fericire, uşa era deschisă. Clădirea era veche, fără lift. înainte de a începe să urce scările, Ignacio se odihni un minut în hol, sprijinin-du-se de un perete. Carlos nu avea când să plece de acasă. Sigur e acolo, sus. însufleţit de acest gând, urcă vechile trepte de lemn care, ca de atâtea ori în trecut, scârţâiau sub paşii săi. Când a ajuns la etajul al treilea, a apăsat pe întrerupătorul care era plasat la jumătatea culoarului aflat în penumbră, iar lampa din tavan s-a aprins. Ignacio s-a îndreptat spre uşa din stânga şi a sunat o singură dată. S-au scurs două, patru secunde şi a auzit, plin de speranţă, nişte paşi cunoscuţi apropiindu-se de cealaltă parte a uşii.
[113]
Carlos a deschis uşa şi s-a uitat. Nu era nimeni. Nimeni pe hol, nimeni pe scări. Mirat, s-a întors în apartament şi a închis uşa, aproape fără a avea cine ştie ce timp să înţeleagă de ce simţea un uşor fior pe şira spinării.

Ultima amanetare

Pe 23 iunie 1971, cu o zi înainte de a se descoperi cadavrul lui Râul Gonzâlez Hervâs, cel care a înfiinţat casa de amanet de pe strada Olmos, imediat după război, Asuncion Hernândez Navarro, ucisă cu ani în urmă prin lentă înve-ninare, a vrut să asiste la funeraliile soţului ei. Este oare întâmplător faptul că pe 24 iunie se împlinesc şapte ani de când agonia ei a luat sfârşit? Măria del Carmen Gonzâlez Hernândez, intrând în magazin în dimineaţa zilei de 24, a găsit trupul tatălui ei întins peste tejghea, cu braţele întinse şi rigide şi cu pumnii strânşi. Aşezată pe scaunul rezervat vizitatorilor, îmbrăcată în doliu, Asuncion o privea fără să scoată o vorbă. Măria del Carmen nu a povestit nimănui nimic despre groaza pe care a simţit-o atunci, dacă o fi simţit-o şi dacă nu cumva fusese complice a mamei ei de-a lungul acelor ani, prin rugăciuni şi masa de spiritism. A povestit totuşi că s-a chinuit până a izbutit să desfacă mâinile tatălui într-una dintre ele a găsit banii pe care i-a plătit ziarului pentru ferpar; în cealaltă, ferparul pe care îl scrisese:
RÂUL GONZÂLEZ HERVÂS
(R.I.P.)
Neconsolate, fiica sa Măria del Carmen şi soţia Asuncion
(t) înalţă o rugăciune pentru sufletul lui
[115]

Jurnal postum

Prima zi. Dacă aşa o fi. Dacă aici se poate măsura timpul
Poate că ea m-ar fi salvat. Dar n-am ajuns să o cunosc. La recepţia hotelului i-am lăsat un bilet în care nu spuneam mare lucru: că pentru ochii ei, pentru trupul şi pentru inocenţa de pe chipul său, mi-ar fi plăcut să o iubesc. Alcoolul m-a ajutat să scriu şi tot de la el mi-a venit şi curajul de a-i da instrucţiuni comisionarului. Apoi am luat un taxi care m-a dus la gară. Am urcat în tren la unsprezece fără cinci noaptea. M-am dus la compartimentul meu, individual, cu pat şi chiuvetă. Am vomitat în chiuvetă. Am încercat să dorm. Trenul se pusese deja în mişcare. Am avut coşmaruri. Luminile de la stâlpi treceau aruncând flăcări pe fereastră. Mă luase cu ameţeli şi moţăiam. Trenul aluneca cu zgomot pe liniile vechi, urlând cu neregularitate. Mi-a venit din nou să vomit şi m-am dus la chiuvetă. Când am terminat, mi-am dat seama că nu sunt singur. Pe pat se afla cadavrul tău, rigid şi rece, la fel ca în noaptea în care te-ai sinucis, acum trei ani. Cred că am răcnit şi mi s-a oprit inima.
Mă miră că am murit. Mi se pare ciudat că încă te mai iubesc. Sunt surprins şi mă doare că nu te-am descoperit printre nici una dintre umbre. Această durere şi această absenţă sunt, sigur, infernul, veşnic şi purificat, fără ca viaţa să mă mai distragă.
[116]

Condamnarea

Da, sunt de ceva vreme aici. Nu mai ţin minte data morţii mele. Doar locul şi celelalte. Tu tocmai ai sosit. Mi-e de ajuns să te privesc. Te previn că trebuie să ai răbdare, fiindcă altfel o să fie greu să te obişnuieşti aici într-o singură companie, dar nu ai ce face. O să-ţi zic povestea mea şi pe urmă mi-o spui tu pe a ta, aşa fac toţi pe aici, ca să ne mai amuzăm un pic şi pentru a scăpa de permanenta conversaţie cu una şi aceeaşi persoană.
Avea un nume pe care nu e cazul să-1 amintesc, că dacă o fac, ar deveni real ca un obiect ce poate trece din mintea ta într-a mea, ceea ce ar fi de nesuportat pentru mine. In cine ştie ce zi o să foloseşti numele acesta, care

nu mai trebuie să fie al nimănui, ca să mă întrebi ceva. Asta-i povara mea, numele său este crucea mea. Măcar dacă l-aş uita eu! Insă această succesiune de sunete îmi trezeşte amintiri despre fapte de care nu vreau să-mi mai aduc aminte, că-mi fac rău. Măcar dacă l-aş uita eu!
O masă, un scaun, un pahar şi un bufet cu oglindă. Doar atât mai aveam cu mine în acel apartament, care era o locuinţă. I-am zis că cel mai bine pentru amândoi ar fi ca ea să plece. Şi ea credea acelaşi lucru ca şi mine. Din cauza durerii de a fi împreună, a iubirii pe care o mai respira încă era mai bine să fugă la timp, lăsându-şi inima pe jos, călcată în picioare.
[117]

A doua zi eu nu reuşeam să ies din locuinţă. Persie-nele acopereau fereastra şi sufletul meu. Ce greu mi-era înainte să pronunţ cuvântul acesta, suflet.
Mă plimbam de la un perete la celălalt încercând să analizez la rece faptele, deja consumate, din anii trecuţi. Dar totul era cu sânge şi cu spumă. Mă tot mişcăm prin faţa mesei, a scaunului, a paharului şi a oglinzii. Mai ales prin faţa oglinzii. Dar nu mă încumetam să mă uit în oglindă, ca să nu-1 văd pe cel care ajunsesem să fiu: cu ochii răvăşiţi, cu rictusul eşecului pe buze, eşec vizibil şi pe sprâncene, în gene şi cu vina în măruntaie.
Imaginea pe care mă aşteptam să o văd era cumplită totuşi, când, în cele din urmă, n-am mai putut rezista tensiunii de a nu mă privi, m-am uitat, dar nu mi-am văzut chipuL în locul lui, era chipul ei. Ochii ei mă priveau cu duioşie, iertându-mă astfel pentru durerea pe care i-am pricinuit-o. îţi dai seama că nu meritam iertarea ei, care mi-a făcut mai mult rău decât dacă s-ar fi uitat la mine cu ură. N-am mai putut îndura şi-am închis ochii, iar când i-am deschis din nou, o femeie necunoscută mă privea din aceeaşi oglindă. Pe pielea ei dezvelită licărea o insinuare de cianură. Am urlat atunci din răsputeri: „Cară-te, curvă a iadului!" Iar ea, părăsind oglinda, a trecut pe lângă mine şi mi-a zis: „O să te caut acolo."
— Iar cealaltă? Ce s-a întâmplat cu ea?
— Ne-am schimbat mult amândoi Nu ştiu dacă te mai recunosc.

Raport despre un deşert

Până astăzi n-am ştiut dacă e o vale sau e un podiş şi tot neştiutori suntem, întrucât martorii nu s-au înapoiat încă. Am primit o scrisoare în care cineva descrie locul, dar aceasta s-a rătăcit printre hârtiile de demult de pe masă. Nimeni nu ştie nimic. Cineva care a citit-o crede că în scrisoare se spune că terenul este stâncos şi că se întinde spre toate punctele orizontului. Se mai spune acolo, zice acesta, şovăind, că se pare că nu e cer sau există, dar nu are culoare, ca să nu fie vizibil. In schimb, se percepe clar un nemărginit număr de glasuri murmurate care ar dispărea dacă s-ar găsi cineva care să le bage în seamă.
Asta este ceea ce ştiam până ieri. Astăzi a mai sosit o scrisoare nedatată şi fără expeditor şi cu o caligrafie nesigură, în această scrisoare nu apare decât următorul dialog
scris:
— Adu-ţi aminte că s-a întâmplat la puţin timp după ce ne-am cunoscut. Dansam sub clar de lună, pe o terasă. Şi când te gândeşti că totul era real! îmbrăţişări cu scu^a mujicii. Mai ţii minte ce însemna acea muscal Memorie, doar atât.
— Şi o respiraţie oprită.
Asta-i tot Ţi-am lăsat-o pe masă, în plic, lângă un pahar gol.
[119]

Ciubotele de şapte leghe

Pentru Joaquin
„Aici miroase a copil", se gândi căpcăunul.
„Pune-ţi cizmele de şapte leghe şi ascunde-te sub fusta mea", îi şopti femeia, când îşi auzi bărbatul deschizând uşa. Erau nişte cizme enorme şi uşoare, făcute din penele a o sută de mii de rândunici.
— Femeie, aici miroase a copil, zise căpcăunul. Copilul tremura şi se uita prin ţesătura fustei.
— Ceea ce p se pare că miroase a copil, răspunse femeia, este o tocană de raţă cu portocale, pe care am gătit-o pentru tine.
■— Unde l-ai ascuns? răcni căpcăunul, iar în ochii lui năvăliră furia şi pofta, ca rufele de diferite culori dintr-o maşină de spălat în funcţiune. Uriaşul, cu un pas hotărât şi cu o călcătură uşoară, s-a apropiat de ea.
Atunci, copilul, cuprins de o groază nelipsită de speranţă, ieşi din ascunzătoare cu gândul de a străbate şapte leghe dintr-un pas, însă, pe neaşteptate, cizmele au devenit atât de grele, încât nu le-a mai putut urni din loc.

1

Dacă este să pornim de la un principiu, atunci acesta este, fără îndoială, un principiu fizic, dar şi matematic: o frunză de iarbă întinzându-se spre cerul magnetic şi frunza

[120]
multiplicată de trilioane de electroni de alte frunze. Pajiştea reverbera şi deasupra ei îşi opriseră zborul, aşezându-se cârduri, cârduri, pescăruşi şi corbi După ce s-au amestecat unii cu alţii, şi-au îndreptat pliscul spre marginea pădurii şi au rămas în aşteptare. Uşoare, o sută de siluete umane se afundau printre copaci. Atunci păsările au auzit primele glasuri din acea dimineaţă, care veneau dinspre cealaltă parte a pajiştii, cea cu casa fermei, şi şi-au luat zborul.
Glasurile aparţineau celor trei băieţi care se îndreptau spre pădure. Unul dintre ei, fiul fermierului, călăuzea marşul. Ceilalţi doi erau străini care sosiseră pe acea insulă din Marea Baltică pe la jumătatea lunii septembrie şi dormi-seră peste noapte la fermă. Astăzi, Thomas voia să le arate ceva ce sigur nu văzuseră niciodată în ţara lor. Thomas, histrionicul Thomas. Astfel îl botezaseră cei doi străini, pentru felul în care suedezul fuma haşiş. După miezul nopţii, în timp ce ceilalţi de la fermă dormeau, s-au urcat toţi trei în pod, cu bere şi cu o pipă metalică, pe care Thomas o fabricase dintr-o ţeava. Au fumat o vreme, apropiindu-se pe rând de fereastră, aruncând fumul în aerul nopţii, pentru ca mama lui Thomas să nu poată apoi să prindă mirosul. Iar eL, cu multă prudenţă, după o cercetare conştiincioasă a împrejurimilor, deschidea fereastra şi expulza nori de extaz, încordându-şi muşchii şi tendoanele de la gât, în timp ce cobora pleoapele. După câteva secunde le ridica. Iar ochii de vultur ai lui Thomas rămâneau larg deschişi.
„Acolo este câmpul cu semănături, acela este calul meu, după dealul de acolo este râul." Dar asta fusese azi-dimi-neaţă şi totul avea să rămână în urmă. Iar străinii întrebau: „Şi ce semănaţi? Este un cal de tracţiune? Se poate bea apă din râu?" Corbi şi pescăruşi dădeau din aripi pe deasupra capetelor lor. „Aşª de aproape e marea?"
[121]
— Nu, răspunse Thomas. E la câţiva kilometri. Dar nu uitaţi că Bornholm este o insulă.
Cuvintele se pronunţau pe pajişte, iar aerul le ducea, unul câte unul, spre pădure. liziera despărţea două zone de vegetaţie complet diferite, rânduind de o parte lumina, iar de cealaltă, o penumbră densă, care se zbătea sub frunziş. Ramurile se înghesuiau unele într-altele, ca acoperişul unui coridor peste cărarea îngustă care traversa pădurea.
— Fiţi atenţi la trunchiurile moarte de pe jos. Thomas le arăta ferigile uriaşe, ciupercile comestibile
şi pe cele otrăvitoare, urmele lăsate de mamiferele mici. Cântul unei păsări străpunse văzduhul ca o piatră lansată cu praştia, iar ciocănitorile au încetat să mai lovească în scoarţa copacilor putreziţi. Căutau larve. La apropierea băieţilor, se aşternea liniştea.
— Aici e, le arătă Thomas, aici, în poiană.
De fapt, nu era un luminiş, ci un loc unde copacii erau ceva mai rari, iar lumina se filtra de sus, formând conuri eterice şi mult alungite, care, pe lângă impresia cromatică, lăsau în sufletul celor doi străini o senzaţie de longevitate.
— Acesta este un cimitir viking.
Pupilele străinilor, luni negre, se micşorară. Se stârnise vântul, aplecând frunzele buruienilor care ascundeau şi apoi lăsau la vedere nişte pietre enorme. Cenuşii, erodate, fără suflet
— Aici a avut loc o bătălie. Toţi războinicii au fost îngropaţi în locul unde au căzut
Cei trei mergeau printre morminte, circa o sută de morminte.
— Se spune că sub acea piatră sunt oasele căpeteniei. Vântul se potolise. S-au apropiat. Era un tumul mai mare decât celelalte, sucit spre un copac al cărui trunchi era acoperit de licheni. în schimb, piatra era curată. „De ce?"
[122]
— Nu ştiu, murmură Thomas.
Un zgomot dinspre bălării îi făcu să se întoarcă. Din-tr-un anume loc din pământul pe care îl călcau, o seringă subtilă începu să inoculeze teamă. întrucât se uitau fără să poată identifica agentul acelui zgomot, iar bolboroseala sângelui se accelera, creştea şi teama transmisă de injecţie prin trei ace. însă nu era nimeni printre copaci, nici pe potecă. Doar singurătatea aerului din pădure.
Zgomotul s-a auzit din nou şi s-a apropiat de ei.
— E o pisică! exclamă Thomas şi, după ce făcu un pas mare, se aplecă şi culese de jos un pisoiaş; viaţă fragedă, poate de două luni, asta era ceea ce ţinea în mâini.
Teama tuturor coborî în pământ. „Dar cum o fi ajuns până aici?"
— S-o fi rătăcit, răspunse Thomas, uitându-se la pisoi în vreme ce-1 mângâia, bietul de el!
„Dar casa e foarte departe de aici." Thomas îşi ridică privirea spre copaci.
— Bietul de el, trebuie omorât! „Dar de ce? Du-1 acasă."
— Avem deja prea multe pisici.
„Păi dă-i drumul, mamă-sa o fi pe aproape!"
— Am zis că trebuie omorât! răcni Thomas. Sărăcuţul de el! murmură Thomas în urechea puiului de pisică, care se ghemuia la căldură, în mâinile acelui băiat. Trebuie omorât!
Stând pe loc, înfricoşaţi în faţa gazdei lor, străinii l-au văzut îndepărtându-se printre morminte.
Mai întâi, în liniştea încordată, au auzit pârâitul gâtului rupt. Apoi pisoiul a căzut jos, fără să scoată nici un sunet.

Insă mai respira încă. Thomas şi-a sprijinit piciorul de zona moale sub care erau plămânii animalului. Şi a apăsat cu putere, ţinându-şi capul sus, tendoanele şi muşchii de
[123]
la gât încordaţi, iar ochii lui scrutau în depărtare, spre un loc fără nume, la fel cum făcuse şi peste noapte, când arunca fumul de haşiş.
Când a terminat cu viaţa puiului, s-a răsucit spre ei şi, cu înfăţişarea cuiva care tocmai asistase la o tragedie, s-a îndreptat spre invitaţii săi.
— Ne întoarcem?
— Vodcă, mai aduceţi vodcă!
Se numea Arsenio, un biolog filipinez foarte bine îmbrăcat, de rasă polineziană, care trebuia să coboare la Stockholm. De jumătate de oră îi ziceau Arsenic. Iar el vocifera:
— Vodcă, mai aduceţi votcă. Erau orele două noaptea.
Lorenzo, un băiat durduliu şi dezgheţat, cu un chip frumos, de huhurez, scoase plosca metalică în care îşi golise sticla pentru a-i ascunde conţinutul şi umplu din nou cele trei pahare de plastic. Nu mai erau alte suflete în acel compartiment. Cinci locuri erau neocupate.
— Şi, mai exact, ce-o să faci la Stockholm?
— O să beau votcă, multă votcă, răspunse Arsenio, dându-şi paharul peste cap şi făcând o mişcare necontrolată cu bărbia, consecinţă a unei curbe sau a trenului pe care îl simţea deja în cap. Lorenzo se uită la prietenul său Pedro, iar Pedro îi întoarse privirea cu nişte ochi scânteietori, albaştri, şi zise:
— Dar la Manila ce bei?
— Beau protozoare ciliate din bălţi şi apoi vin în Suedia să le urinez în câte o conferinţă.
[124]
— Nu mai spune! exclamă Pedro, luând o expresie de jucător care tocmai primise cinci cărţi fără valoare.
— Spun că cel mai important lucru pentru unii este o vopsire prin impregnare cu protozoare ciliate, ca la depa-razitare.
— Păi noi suntem de la deparazitare, protestă Lorenzo.
— De sex feminin, completă Pedro. Şi amândoi izbucniră în râs.
— Voi sunteţi tineri şi nu ştiţi nimic.
Cei doi aşteptară ca Arsenio să-şi termine obiecţiile, dar acesta nu mai zise nimic.
— Arsenic, eşti un venin filipinez. Hai să-ţi mai dăm o doză de antidot.
Lorenzo îşi goli paharul, iar Pedro, văzându-1 că avea să-1 umple iar, şi-1 bău şi el pe al lui. Atunci trenul începu să frâneze. Dincolo de fereastră, în penumbra becurilor trecătoare, case cu acoperişuri în două ape fugeau tot mai încet spre pământul care rămânea în urmă. în schimb ferestrele îi protejau pe călători de privirile îndreptate spre trenul care înainta tot mai încet, până ce a rămas nemişcat în staţie.
S-a terminat cu petrecerea, se gândi Loren2o. Şi, într-adevăr, un minut mai târziu, trei suedezi get-beget, doi bărbaţi şi o femeie, schiţară un salut şi luară loc în compartiment. Trenul se puse din nou în mişcare. Veni şi controlorul, adulmecând cu reproş emanaţiile alcoolice care pluteau pe deasupra capetelor. Arsenio, Lorenzo şi Pedro vorbeau între ei în şoaptă. Ştiau ce urmează. Cel putin erau destul de beţi încât să adoarmă imediat Femeia, care se aşezase lângă Pedro, se ridică şi stinse lumina. Afară, înconjurat de departe de tren, oraşul fremăta pe bulevardele sale trasate de liniile incandescente ale luminilor ce iluminau dorinţe neîmplinite.
[125]
Toropit de somn, de aerul din compartiment, unde se respira cu greu, în vreme ce bufniţe din Nord vedeau furia iluminată de un şarpe de fier, Lorenzo s-a trezit de câteva ori.
Prima oară a fost cu un kilometru înainte ca trenul să ajungă în gara din Stockholm. Arsenio, care se îmbrăcase deja cu paltonul, 1-a scuturat uşor de braţ şi i-a lăsat în mână o carte de vizită în chip de rămas-bun. Pe una dintre feţe scrisese, cu litere mici şi rotunde: „Mulţumesc pentru votcă. O să-mi aduc aminte de voi în primul bar din Stockholm. Scrieţi-mi, Arsenio." Pe cealaltă faţă era imprimat „Arsenio Alagre, profesor universitar de protozoo-logie" şi o adresă spre care nici Lorenzo, nici Pedro nu aveau să se îndrepte niciodată. Pe jumătate adormit, Lorenzo îi zâmbi şi-i zise un la revedere fără cuvinte, din respect pentru cei care dormeau, şi-1 văzu, scund, din spate şi cu pălărie, ieşind pe culoar.
A doua oară a fost cu puţin înainte de revărsatul zorilor. Atunci Lorenzo îşi puse bine ochelarii Pedro înconjurase cu braţul stâng gâtul femeii, stătea sprijinit de umărul ei drept şi sforăia uşor. Avea gura întredeschisă; sprâncene stufoase, cu o uşoară expresie de uluială; prin nasul lui mare şi drept ieşea zgomotul. Femeia avea în jur de cincizeci de ani, era blondă, cu părul strâns, cam plinuţă, îmbrăcată sobra Era trează, dar nu părea deranjată de greutatea capului brunet al lui Pedro, nici de căldura braţului său. Privea pe fereastră cu o expresie de tristeţe pe buze şi pe sprâncene. Dincolo de dealuri, o lumină argintie se împingea spre înălţimi
A treia şi ultima oară când s-a deşteptat, dimineaţa îşi luase deja în primire universul, fluture radios pentru prima oară în viaţă şi care nu va mai reveni în această lume. Şi nici bufniţe nu vor mai fi. Sturzii-cântăreţi de la marginea
[126]
pădurii ascultau pe rând cum se apropie huruitul trenului şi succesiv îşi luau zborul. Lorenzo deschise ochii verzi şi se uită la cerul cenuşiu printre ramurile brazilor, fără a lua seama la vreo pasăre. Apoi îşi plimbă privirea prin compartiment. Fără ca el să-şi dea seama, ceilalţi călători dispăruseră între noapte şi dimineaţă, ca nişte picături

pe peroanele gărilor, mici şi zilnice, unde se oprise trenul. Pedro continua să doarmă, întins acum pe toată bancheta, evaporând resturile de vodcă.
întotdeauna călătoreau cu trenul la clasa a doua. Acolo mâncau pâine şi conserve ieftine. Acolo şi dormeau. îşi făceau toaleta în gările cenuşii, mari, pline de oameni care se privesc cu neîncredere pe măsură ce trece timpul, iar somnul îi biruie, cu bagajul alături în toaletele cu lumini ca de spital, unde se încrucişau cu vreun vagabond beat, cu un băgător de seamă sau cu vreun comerciant rătăcit, purtând o haină bleumarin şi o periuţă de dinţi albă.
Călătoreau pentru că fugeau de lume, lăsând în urmă kilometri în succesive secvenţe de trecut; se înţelege că timpul şi spaţiul nu se deosebesc mai mult decât radarul unui liliac şi noaptea care îi retează aripile.
Ca nişte lilieci străbăteau pădurile nordului în căutarea marilor insecte ale vieţii: insecte cu aripi fosforescente, clipe cu aripi de cristal care se sparg îndată ce dai de ele şi rămân ca nişte cioburi în memorie. Dar, ca nişte răzvrătiţi împotriva acestei morţi, trăgeau de frânghia care îi ducea aproape de următorul oraş. La celălalt capăt îi aşteptau fericirea, noi cunoştinţe, dezamăgiri: simetrii umane în peisaje noi.
Pe lângă rucsacurile grele, duceau cu ei o imensă acumulare de oboseală, pe care o adunaseră pe peroanele
[127]
unde se încrucişau drumurile. Deseori, pentru a ajunge la locul ales, trebuiau să se transbordeze, proces care dura enorm. De aceea şi mai ales din cauza ultimei nopţi petrecute în gara pe care urmau să o părăsească în zori, dormeau de obicei pe traseu. Se pot da asigurări că percepeau locuri, poduri şi sate mai ales prin fanta dintre două clipe de somn. Pe zăpada galbenă din visurile lor, toate imaginile lăsau o dâră de himeră, imagini monstruoase, aşa cum le găseau pe munţi aventurierii de demult. Apoi le ştergea controlorul, când le cerea biletele, sau vreun călător căruia îi blocau trecerea ori, în sfârşit, o gară unde trebuiau să coboare înainte ca trenul să se pună în mişcare spre următoarea destinaţie.
De data aceasta au ajuns la Uppsala, un oraş roşiatic şi rece, cu case mici şi cu parcuri. îşi lăsaseră rucsacurile la biroul de bagaje din gară. Erau orele unsprezece dimineaţa şi cum trebuiau să aştepte până la prânz, s-au aşezat pe o bancă de lângă catedrală, şi ea mică şi, de asemenea, construită din cărămizi roşii şi reci. .
— Sigur ştie că venim?
— I-am trimis o scrisoare ca să o anunţ, ţi-am mai zis.
— Atunci, ce-i cu tine?
— Nimic, nimic, răspunse Lorenzo. îşi mişca automat un picior, iar în colţul ochilor îi apăruse o picătură de lumină, nehotărâtă. Era destul de frig. Aşa că Pedro insistă:
— Şi de ce nu-i dai un telefon?
— Pentru că vreau să-i fac o surpriză. Peste o oră iese de la Facultate.
— Dar nu ziceai că ai anunţat-o?
— Ba da, dar în scrisoare nu i-am precizat ziua în care sosim.
Acum Pedro părea a fi cel mai nervos dintre cei doi. Poate fiindcă îşi simţea picioarele îngheţate.
[128]
— Haide, mănâncă banana care a mai rămas şi lasă-mă în pace, zise Lorenzo.
Pedro îi aruncă cu privirea un pic de furie albastră şi-i
spuse:
— Mai bine o lăsăm pentru mai târziu, iar acum ar trebui să cumpărăm ceva de mâncare, că nu mai avem nimic.
— O să tot mănânci la bătrâneţe, acum taci!
Pedro începu să se caute prin buzunare, dar termină repede:
— Tu câte coroane mai ai?
— Nu-ţi face griji, cu ceea ce ai acum, la Praga o să fii
bogat.
— Da, dar aici nu ne ajunge nici pentru pâine. Ai
dracului!
Pedro scoase o ţigară şi o aprinse.
— Lorenzo, vrei şi tu una?
— Bine, mulţumesc.
în timp ce fumau, priveau în jur, tăcuti. Nori borţoşi în calea vântului, turla catedralei şi trecători liniştiţi prin parc.
— Cum ai cunoscut-o? -Biblic.
Pedro izbucni în râs.
— Haide, povesteşte-mi
Lorenzo nu era dispus să povestească nimic referitor la aventurile sale amoroase. Nu dădea nici un secret în vileag, mai ales când secretul era legat de o femeie.
— Am cunoscut-o vara trecută, în Olanda.
— în acea tabără de muncă?
— Da, făcând reparaţii într-o fermă tipic olandeză.

— Iar ea este o suedeză tipică?
— Mă rog, este destul de blondă.
Se linişti şi Lorenzo. Se întinse pe jumătatea lui de bancă şi se uită la cerul care făcea o serioasă propunere de
[129]
ploaie. Dar el nu mai vedea decât amintiri. Pe Ingrid în strălucirea unui foc de tabără, stând alături de ceilalţi din tabără, în vreme ce careva dintre ei, un rus, un italian, povestea întâmplări nostime, lucruri triste, iar ea alterna râsul cu seriozitatea, fără să-i răspundă la priviri. Până când el s-a ridicat în picioare, a ocolit cercul din jurul focului şi, călcând peste umbrele celor din grup, umbre care se legănau o dată cu flăcările, s-a aşezat lângă ea. Multe stele sus, dar singura care îl interesa era lângă el. Ea se răsuci spre el răspunzând nu, nu mă deranjează că stai aici. La lumina rugului, a scânteiat de trei ori: două licăriri emailate în ochi şi una aurie în păr.
— Era frumoasă, zise Lorenzo.
Aşezat lângă el şi ţinându-se de ceafa cu mâinile încrucişate, Pedro îl privea de sus, încercând să-i citească gândurile pe chip.
— Era frumoasă. Şi foarte timidă. Aşa că a trebuit să-i fac curte o săptămână.
— Cât a durat tabăra?
— Două, numai două. Dar la începutul celei de a doua, am reuşit.
— Te-ai culcat cu ea?
— Gata, mereu aceeaşi întrebare.
— Te-ai culcat sau nu?
— Probabil, zise Lorenzo, ridicându-se.
— Atunci, da!
— Ce mai contează!
Dar conta. Briza mişca ramurile copacului de lângă cortul de campanie, noaptea liniştită şi penumbra caldă, plină de mângâieri şi de parfum, iar ea se juca de-a v-aţi ascunselea cu trupul său, în timp ce el descoperea un nou loc pe pielea care se înfiora la cea mai mică muşcătură, la cea mai uşoară atingere cu limba, înţepătura moale a unui
[130]
sentiment care se năştea înlăuntrul lui, dragoste care nu era la fel cu celelalte, care avea formă de izvor deschis pe neaşteptate, de rană care se goleşte.
— Păi trebuie că-ţi place mult de ea, dacă am venit până aici, în cel mai nordic punct de pe pământ unde am ajuns vreodată. Bănuiesc că v-aţi scris de-a lungul acestui
an, nu?
— Bineînţeles. Şi am vorbit la telefon. La început, săptămânal; apoi, o dată pe lună. Este ciudat însă că de când am plecat din Spania, n-am mai reuşit să vorbesc cu ea.
Pedro tresări.
— Nu mi-ai zis că n-o mai suni, ca să-i faci o surpriză?
— Ba da, aşa am zis.
Lorenzo îşi încruntă sprâncenele, ca o bufniţă îngrijorată: una rămânea mai sus decât cealaltă.
— Nu ştiu ce se întâmplă. I-am telefonat acum câteva zile, dar nu răspunde nimeni.
— Hai, lasă, nu-ţi fă probleme. O fi fost plecată. Vrei să o sunăm acum?
— Nu. Peste puţin iese de la ore.
Lorenzo făcu o pauză. Pauza începu să devină tensionată şi, înainte de a exploda, Pedro se ridică.
— Vino, haide să facem o plimbare.
Lăsând în urmă parcul bisericii, se îndepărtară pe stradă în jos, cu mâinile în buzunarele paltoanelor. Pedro purta un palton gros, de culoare închisă, cu două numere mai mare decât talia lui, astfel că umerii lui păreau a fi mult mai largi. Lorenzo purta o canadiană impermeabilă, de culoare albastră cu dungi roşii, strânsă pe corp.
— O să vezi că totul o să iasă bine, Lorenzo. Străzile înguste se lungeau sub picioarele lor. Pe pavaj,
paşi uşori. Privirea îndreptată spre ferestrele cu ramă din lemn şi cu perdeluţe albe. Cu gulerele de la palton şi de la
[131]
canadiană ridicate, cu nasul şi cu urechile reci, bruneţi şi în fiecare zi tot mai slabi. Se încrucişau cu blonzii din Nord: bărbaţi înalţi, femei care îşi puseseră în ochi aceeaşi apă, bătrâni albi care au fost blonzi. Lorenzo scoase harta şi se opriră amândoi. Pedro se uită şi el pe planul oraşului şi spuse:
— Uite, acum trebuie să trecem pe lângă cimitir.
După cinci minute, străbăteau drumul de-a lungul cimitirului, înconjurat de un gard de înălţime medie, pe deasupra căruia se puteau vedea mormintele, clar separate între ele, pe sub copaci enormi şi numeroşi, care acum îşi scuturau frunzele galbene şi roşii peste locul sfânt. Cădeau atât de încet, de parcă tristeţea ar fi un copac şi ar acoperi cu degetele sale bătrâne şi inutile pietrele funerare şi cărările. Pentru a le uni sub aceeaşi mantie de toamnă şi de rămas-bun şi a arăta că, în realitate, drumurile şi golul nu sunt separate, ci împărtăşesc aceeaşi melancolie ciudată, care este esenţa vieţii. Ceasul îşi lăsa numărătoarea în urmă, Lorenzo şi Pedro se lăsau pe coastă în jos, cimitirul rămânând undeva în spatele lor.

— A sosit momentul, zise Lorenzo. Trebuie să sosească acasă, dacă nu cumva o fi şi sosit
— Suntem aproape?
— Da.
Lorenzo conducea. Au dat colţul, luând-o la dreapta, apoi a doua la stânga, din nou prima la dreapta şi s-au oprit la numărul opt: o clădire albă, cu două etaje, cu o scară fără balustrade, ce începea din stradă până în holul blocului, o scară care nu arăta nici un semn prevestitor, nici o formă de viitor, deşi viitorul venea încontinuu.
— Hai! îl încuraja Pedro.
Au urcat pe scări, au împins uşa de la intrare, care era deschisă, şi apoi au luat-o în sus, până la etajul al doilea.
[132]
Se aflau acum în faţa uşii din stânga, vopsită în maro, cu un vizor în mijlocul căruia se vedea un punct de lumină dinăuntru. Lorenzo apăsă pe butonul soneriei, care scoase două note de clopoţel, una ascuţită, cealaltă gravă. După câteva clipe, punctul luminos dispăru, apoi reveni, însă uşa rămânea tot închisă. înăuntrul lui Lorenzo, un gol fără nume se contractă ca o diafragmă şi apoi se întinse.
— Sigur este aici? îl întrebă Pedro.
— Sigur.
— Atunci mai sună o dată. Poate că era îmbrăcată cu ceva care nu-i plăcea şi, văzând că eşti tu, s-a dus să se schimbe. Sau era dezbrăcată. Sună.
Ca pisica din *Alice în Ţara Minunihr,* clopoţelul s-a răsucit iar în aer. Nu dispăruse încă de tot, când uşa s-a deschis şi s-a ivit o fată foarte frumoasă, cu părul blond, căzându-i pe umeri. Pedro simţi mai întâi uşurare, iar apoi invidie. Până ce Lorenzo a început să vorbească în engleză.
— Bună, Ingrid e acasă?
— Nu, Ingrid s-a mutat.
Glasul ei era plăcut şi sec. Nu zâmbea.
— Cum adică s-a mutat? Chipul lui Lorenzo era ca de ceară.
— Da, s-a mutat. S-a întors în Nord, în oraşul unde locuiesc părinţii ei.
— Dar a lăsat un număr de telefon, o adresă, ceva? Era o rugăminte.
— Nu.
— Tu eşti colega ei de apartament, nu-i aşa?
— Da.
— Şi tu nu ştii?
— Nu.
[133]
între cei doi interlocutori se aşternu tăcerea, ceea ce-i făcu să privească în jos. Pedro se uita la ei şi încerca să perceapă vreun zgomot venind din casă. Dar nu izbuti.
Lorenzo începu să vorbească din nou. Cu un glas disperat, care cerea explicaţii şi refuza să creadă.
— După cum v-am zis, a plecat şi nu se mai întoarce. Şi a închis uşa. Lorenzo şi Pedro au coborât scările, au ieşit în stradă, respirând, respirând, soarele a găsit întotdeauna un culoar printre nori. Dar ei nu şi-au dat seama de nimic, iar culoarul s-a închis.
— Nu se poate, repeta Lorenzo.
Preţ de câteva minute, au rămas pe trotuar, nemişcaţi
— Probabil că s-a întâmplat ceva acasă şi a trebuit să plece urgent, zise în cele din urmă Pedro.
— Vorbeşti prostii! Aia minte, sigur minţea.
In mintea lui, Ingrid se îndepărta în fugă, cu un bagaj în care ducea vara din Olanda, şi călcând pe un drum cu scrisori şi plicuri. De ce? De ce oare? Poate că din laşitate. Probabil că se speriase de o vizită care punea în evidenţă o dragoste la care ea nu era în stare să răspundă. Poate că ea nu simţise nimic. Dar atunci de ce nu i-a zis nimic timp de un an, în scrisori sau la telefon? Poate că e adevărat. Plecase. O fi murit mamă-sa. Sau o agresa cineva pe străzile din Uppsala. Fugise, asta-i, o fi avut vreun motiv să fugă, vreun motiv care nu era el.
— Lorenzo, ce vrei să facem acum?
— Nu ştiu.
— Ştii ce face Ingrid după-amiaza? înainte de a răspunde, se gândi puţin.
— Ingrid cânta într-un cor. Dar nu ştiu când se ţin repetiţiile.
— Putem face două lucruri, continuă Pedro. Să plecăm roşi de îndoială, sau măcar să încercăm ceva. Dacă
[134]
este adevărat că a plecat, n-o să afli niciodată decât dacă ea o să te sune într-o bună zi şi o să-ţi spună. Dacă nu este adevărat, nu-i poţi da telefon, fiindcă mai mult ca sigur 1-a schimbat. De aceea n-a mai răspuns zilele astea. Dar nici nu putem urca din nou. în caz că este aici, o să se ascundă iar de îndată ce o să ne vadă prin vizor. Prietena ei o să-şi ţină minciuna sau, pur şi simplu, nici măcar n-o să mai deschidă uşa, ceea ce înseamnă că nu putem intra cu forţa. în plus, nu cred că-ţi surâde ideea asta. Nu avem bani pentru cazare şi cel mai bine este să ne întoarcem cu trenul de noapte. Sau, dacă vrei, revenim mâine, pentru mine nu contează să dormim în gară, în parc sau chiar în cimitir, oriunde vrei tu. însă înainte de a ne gândi la posibilitatea asta, prefer să încercăm ceva

acum, să ne ascundem şi să stăm o vreme în aşteptare.
— N-are rost, protestă Lorenzo. în caz că este sus, astăzi n-o să mai iasă din casă. îi va fi teamă să nu ne întâlnim din întâmplare.
— Bine, dar avem o soluţie.
— Care?
— Scrie-i un bilet, spunându-i că ştii că e acasă, că e o scroafă, că n-o să mai audă de tine niciodată şi că chiar acum te cari din Uppsala.
— Dar dacă este realmente plecată? Dacă într-o bună zi se întoarce sau dă un telefon, prietena ei o să-i spună despre bilet.
— Dacă a plecat într-adevăr şi, deşi ştia că vii din Spania să o vezi, s-a cărat fără să lase nici o adresă, nici telefon, tot scroafă este. Scrie biletul şi aşteptăm. O să se liniştească şi o să iasă din casă, dacă trebuie să o facă. în caz contrar, ne gândim la altceva. Sau ne cărăm şi gata.
Lorenzo nu zise nimic. îşi scoase carneţelul din buzunar şi scrise câteva fraze pe o foaie, apoi o smulse, o
[135]
împături şi, revenind la etajul al doilea, o strecură pe sub uşă, sună la sonerie şi se îndepărtă de acolo în grabă. Când a ieşit din clădire, a luat-o cu Pedro pe stradă în sus, întorcând capul şi închipuindu-şi că ea citeşte bileţelul, după care, roasă de remuşcări, o porneşte în fugă după el. Cum nu ştiau dacă vreuna dintre ferestrele dinspre stradă aparţine apartamentului în care locuieşte sau locuia Ingrid, au urcat o bucată de drum pe trotuarul aflat la vedere, ca să-i ofere astfel posibilitatea ca ea să-i urmărească din casă, iar apoi, traversând strada, s-au înapoiat pe celălalt trotuar, până la intrarea în clădirea aflată lângă cea de la numărul opt. De aici, puteau vedea pe oricine ar fi ieşit pe uşa blocului lui Ingrid.
După o jumătate de oră, Pedro adormise. După o altă jumătate de oră, Lorenzo s-a ridicat, strângându-şi pumnii. In sfârşit, începuse să plouă. Pe trotuar, flori negre şi măşti negre, rând pe rând, treceau deschizându-şi umbrelele.
Un tren care se apropie de oraşul cu vitralii înalte. O tânără care plânge pe locul din faţă, pentru că a mai zis o dată adio. Se vede clar puful blond de pe ceafa ei, pe sub părul strâns. Se vede dâra de melc a unei lacrimi pe obrazul stâng. Câteva zile după aceea, se văd vechile clădiri reflectate în fluviul cel mare, iar pe pod, aceeaşi fată, care acum lasă să cadă în apă, unul câte unul, trandafiri roşii, trandafiri albi, pe care curentul îi duce spre lebede. Alte lebede pe mal, prizoniere printre muri.
Şi aceste amintiri ar fi putut să scape de curent, să rămână prinse în păienjenişul pe care îl ţes conştiinţa şi visurile. Ar fi putut să ţâşnească peste zece ani, liniştite şi melancolice, încălzite de soarele unei dimineţi de duminică,
[136]
într-un alt oraş şi într-o altă viaţă a aceluiaşi ins, pentru a fi deplasate, imediat şi poate pentru totdeauna, de orice stimul care să restituie ochiului principala sa menire, aceea de a privi în exterior, şi nu înspre trecut: un semafor pe roşu, care interzice trecerea, un ţigan care cântă la trompetă în jurul unui foc negru, o capră care se caţără pe scări în sus, sub o grindină de parale.
Sau chiar ar fi putut să fie amintirile predilecte ale oraşului Praga, care nu făcuse încă cunoştinţă cu hoardele de turişti. Nici catedralele, nici străzile medievale, nici cimitirul evreiesc, nici magazinele de pălării, unde doamne absolut încântătoare aleg, de fiecare dată într-o altă limbă, pălăria potrivită pentru stilul şi talia clientului străin. Nici zâmbetul Monikăi, în stare să ilumineze întregul pod Karol în zori.
Fiindcă alta este amintirea care îşi ridică acum capul pe deasupra mulţimii, arătând-1 cu degetul şi strigând: acela, acela este Pedro, cuvintele baghetă care dau semnalul pentru începutul unui concert, ceva cam haotic, de flaşnetă şi jucării limba-soacrei în trei mişcări.
Prima mişcare. Trebuie să-i vedeţi pe Lorenzo şi pe Pedro în gara din Praga; priviţi-i începând de la picioare în sus: ghetele cu tălpile dezlipite, îmbrăcămintea destul de murdară, iar ochii urmărind atent orice fată care se apropie.
Nu trecuseră încă nici măcar cinci minute de când fuseseră amendaţi la metrou, deoarece călătoriseră fără bilet. Chiar la ieşirea din metrou, un controlor le-a cerut tichetul de călătorie. Cum ei nu aveau nimic bun de arătat, Pedro i-a făcut semn spre talpa desfăcută de la una dintre ghete, în chip de scuză: cine nu are bani pentru a-şi cumpăra pantofi noi nu poate să-şi plătească biletul de
[137]
metrou. în loc de răspuns, controlorul îi puse în faţă o amendă de o sută de coroane ceheşti, exact cât costa pe atunci la Praga un prânz decent pentru două persoane. E prea mult, zise Pedro în engleză, ambasada, vreau să vorbesc cu ambasada spaniolă. Controlorul, care nu înţelese decât ultimele două cuvinte, răspunse: Ambasadă! Ambasadă! Şi îl împinse pe Pedro spre cabina construită din geamuri, ca să caute numărul de telefon. înainte de a izbuti să-1 formeze, Lorenzo scoase un bilet de o sută de coroane şi achită amenda.
în timp ce supărarea li se mai prelungea cu câteva minute, ghetele fără tălpi călcau pe gresia din gară. Se duseseră să aştepte pe cineva cu care Pedro, cu mai bine de o săptămână în urmă, îşi dăduse întâlnire într-un mod mai puţin obişnuit. într-o dimineaţă, când încă se mai aflau pe insula Bomholm din Marea Baltică, Pedro, sătul de

histrionicul Thomas şi de ferma lui, a pornit într-o lungă plimbare, la capătul căreia a dat de un sat şi de un port foarte vechi, construit din piatră. S-a îndreptat spre dig şi s-a aşezat acolo, uitându-se la bărcile de pescuit care se întorceau la mal; şi-a adus aminte atunci de o fată pe care o cunoscuse în Spania şi cu care avusese câteva aventuri amoroase, după care ea se înapoiase la Londra, unde locuia, dar nu înainte de a-1 pune în gardă pe Pedro că ea este vrăjitoare, una dintre puţinele vrăjitoare autentice. înarmat cu această informaţie, cu ajutorul minţii înfierbântate şi al unor importante doze de whisky, Pedro i-a scris după aceea poezii şi scrisori, cu intenţia iniţială de a nu i le trimite. Ea trebuia să le citească în globul ei de cristal Să citească, de exemplu:

Când orologiul va bate orele douăsprezece, vino să mă veÂ prin sunetul lui, deşi nu ştiu dacă asta este ceva la îndemâna

[138]

vrăjitoarelor. In orice ca% cred că în bătăile lui voi auzi doisprezece dintre paşii tăi invizibili, din din don.
Din don, din don, din don Acum trece prin noapte A mea Maruja Umon.
Cu acul tău împunge în globul aurorei şi vom rămâne trei: noaptea, tu şi eu, a mea Maruja Umon.
Pe mătură, trupul tău. In odaia mea, spaimele mele. Timpanele de gheaţă încep să mă subţie!
Din don, din don, din don, străbate iar o noapte a mea Maruja Umon.

Fireşte, a doua zi dimineaţa, cu mintea pe care o permite mahmureala, Pedro punea foaia într-un plic şi cobora în stradă ca să-1 ducă la poştă. Ea răspundea la scrisorile lui, adăugând în fiecare plic o petală de trandafir. După cum mărturisea, le fura din parcurile londoneze şi, înainte de a i le trimite lui, le înmuia în apele Tamisei, ca să se îmbibe de energia milenară a fluviului. Prin urmare, nu era de mirare că acele scrisori miroseau uneori a trandafiri, alteori a benzină. Pedro desfăcea fiecare dintre acele plicuri cu o iluzie care s-a tot diminuat îndată ce a început

[139]

să se plictisească de povestea cu vrăjitoarea. Iar frecvenţa acelor scrisori, care voiau să fie magice, s-a tot rărit, până a dispărut cu totul. Porumbei voiajori care au devenit fum. Legea este a magiei.

Atunci, după câteva luni, când bărcile intrau printr-o strâmtoare în portul din Bornholm, iar lui Pedro îi era dor de o femeie, orice femeie, îşi aduse aminte de Maruja Iimon. Acest nume, pe care ea şi—1 alesese ca să fie considerată vrăjitoare, i se potrivea de minune, precum coada la pisică. Maruja avea un ochi de sticlă care schiţa alături de celălalt, de carne, simetria oblică a două migdale, de o culoare undeva între ciocolată şi galben, ca la lămâile trecute. Astfel şi-o amintea Pedro, în vreme ce stătea pe digul portului: părul foarte negru, strâns în coadă de cal, buzele foarte roşii, de la care el a furat un singur sărut, un tricou negru, ajustat pe bustul ei generos, braţele goale, o fustă grena şi largă, care-i acoperea picioarele nedepikte.

Bărcile acostau la docuri când Pedro s-a hotărât să-i scrie şi să-i trimită o scrisoare. Se săturase de singurătate, de peşte scânteind în năvoade şi de călătorii fără companie feminină. Aşa că încercă, pentru că nu avea nimic de pierdut. îşi scoase carneţelul pe care îl purta mereu la el şi-i scrise o scrisoare deosebită. în versuri, numai în versuri, o invita pe Maruja Iimon să se întâlnească cu el peste zece zile în gara din Praga, la o anumită oră: opt seara. Dacă nu poate veni la timp, Pedro urma să se întoarcă a doua zi, la aceeaşi oră.

Vino la dulcea tortură Ce-ţi propun, mică vrăjitoare.

După ce o semnă, smulse foaia, o împături şi se îndreptă spre o prăvălie din sat, recent deschisă, de unde

[140]

cumpără un plic şi timbre şi încredinţa rezultatul demersurilor lui unei cutii poştale. Oare va primi vreo vrajă această scrisoare? Ii va dărui vreun zeu viking aripi? Va găsi vreo fantă în ceaţa de deasupra Londrei? O va vedea Maruja Iimon, în globul ei de cristal? Pedro părăsi satul şi, apucând-o pe drumul spre ferma lui Thomas, dispăru după prima cotitură.

Ferme, bărci, cimitire, oraşe şi trenuri. A doua mişcare. Gara din Praga. era ca o oală rectangulară de ciment, unde aerul fierbea sub presiunea glasurilor, a paşilor şi a bagajelor. Printre atâtea ingrediente, Pedro urmărea cu atenţie totul, iar Lorenzo era pradă disperării Avea motivele lui. Era opt şi jumătate seara, o seară pe care o pierdeau inutil în Praga, pentru o întâlnire imposibilă, plăsmuită de o simplă toană şi fără a consulta nici un tip de orar al transporturilor dintre Londra şi Praga; şi, culmea, mai fusese scrisă şi în versuri. Un alt motiv: Lorenzo avea propria lui întâlnire, la căminul studenţesc unde dormeau, cu o cehoaică foarte frumoasă care se numea Monika; era deja târziu şi nu mai avea când să se dichisească.

— Haide! N-o să vină. E o nebunie!

Pedro era conştient de acest lucru. în plus, o duceau aşa de bine în ultimele trei zile de când se aflau la Praga, încât mai că nu prea mai avea chef ca minunea să se petreacă. însă în acest caz, având în vedere că se angajase în acea scrisoare, pe care o trimisese ca un iresponsabil, aidoma cuiva care aruncă bila fără a se uita la popice, va trebui să se întoarcă a doua zi, ceea ce îl deranja. Acest posibil inconvenient şi gândul de a trăi o idilă în acel oraş frumos şi decadent îl reţineau acolo încă cinci minute, după care îşi mai acorda un termen de alte cinci minute.

[141]

Cum se exprimă socoteala timpului trecut? De exemplu, astfel: 20:32 h, 20:33, 20:34,20:35. Maruja vine ducându-şi bagajul, Maruja înaintează împingând nemţi şi cehi, Maruja îl recunoaşte în sala de aşteptare pe Pedro, care se uită la ceas şi îşi aprinde o ţigară, iar după ce aruncă fumul prima oară, privirile li se încrucişează: un ochi cu doi ochi

Cum se descrie o astfel de întâlnire? Lorenzo, cu gura căscată; valiza Marujăi, pe jos; o scrimă de îmbrăţişări; şi

irealitatea posibilului în realitatea imposibilului. Nu era tocmai îmbrăţişarea dintre doi amanţi. Părea mai degrabă a fi o îmbrăţişare dintre doi căţărători care au reuşit, fiecare pe alt perete, să ajungă pe o culme dificilă.
Cu buzele date cu ruj, îmbrăcată într-un pardesiu de lână neagră ca o oaie stilizată şi stând în picioare, Maruja povestea partea ei de escaladare:
— Am primit scrisoarea ta de-abia acum două zile.
De la Londra, în avion, a aterizat la Frankfurt, apoi în tren până la Praga; Pedro o asculta bucurându-se de isprava sa şi îşi savura plăcerea gândindu-se la puterea lui de a chema.
Ca o iadă, se gândea Lorenzo, în timp ce lăsa două săruturi pe chipul Marujăi. Ca o iadă, dar cu pielea foarte fină. Pielea avea 19 ani şi învăluia un organism care se alimenta cu puţin, dar care în schimb dezvolta o energie considerabilă în gesturi şi cuvinte. Maruja avea un glas cristalin, dulci cristaluri care cuprind concepte evanescente şi amuzante ce urcau prin aer pentru a se împrăştia fără a lăsa urme.
După ce s-a făcut schimbul de saluturi, bine ai venit, bine v-am găsit, s-au îndreptat spre barul din gară, zgomotos şi anapoda, unde, în faţa unei cafele fade şi fără lapte - produs greu de obţinut în Praga -, au hotărât că prioritatea este să asigure cazarea Marujăi pentru acea
[142]
noapte. A doua zi aveau să aranjeze să stea toţi împreună, dacă se poate, la căminul studenţesc unde dormeau cei doi prieteni.
— Sigur că se poate, afirma Pedro.
Gara era avangarda pieţei negre, unde călătorul putea să găsească un schimb valutar mai bun şi apoi o ofertă ieftină de locuri de dormit.
— Nu-ţi face griji, Maruja, că rămân şi eu cu tine în noaptea asta.
Şi, într-adevăr, nu terminaseră încă de băut acel lichid de culoarea cafelei, când s-a apropiat de ei un individ ca să le ofere o cameră. Avea vreo patruzeci de ani, o constituţie atletică şi o mustaţă stufoasă, care îi traversa faţa.
— Casa mea, mare, zise el, într-o engleză care semăna cu un desen infantil. Foarte aproape pentru voi, pat mare.
— Cât? întrebă Pedro.
Cum chiria pentru o noapte părea acceptabilă, au încheiat târgul cu un O.K. şi cu o strângere de mână.
O dată ajunşi afară, Lorenzo şi-a luat rămas-bun de la ei.
— Bănuiesc că astăzi aveţi multe de povestit, spuse el, zâmbind. Veniţi mâine să mă luaţi.
— Ai grijă să nu te ia Monika pe sus, îi răspunse Pedro.
— Foarte nostim! La revedere, Maruja, mi-a făcut plăcere să te cunosc.
Se răsuci şi o porni la drum, cu imaginea Monikăi în minte, zâmbitoare şi deschizându-i uşa de la camera ei din căminul studenţesc.
Aflaţi deja într-un alt spaţiu şi un alt timp (variabile care se schimbă radical după numai câţiva paşi sau doar după un minut, întrucât nu e nici o deosebire între ele,
[143]
între spaţiu şi timp: esenţa amândurora constă în două extreme: distanţă şi dragoste împărtăşită), aflaţi deci într-un alt spaţiu şi într-un alt timp, în a treia mişcare, Maruja şi Pedro sau Pedro şi Maruja, după cum mergeau călcând umbra acelui cehoslovac, după cum anticipau cu un crâmpei de idee ceea ce urma să se întâmple peste o jumătate de oră, lăsau în urmă străzile largi, ca apoi să se poticnească, picioare şi bagaj, pe trotuarele înguste ale cartierului (cu o istorie nesemnificativă) în care pătrunseseră.
In cele din urmă, au ajuns în faţa unei intrări cu înfăţişare nouă. Cehoslovacul a scos o cheie care s-a răsucit uşor în încuietoare şi a fost pusă la loc în buzunar când păşeau pe mozaicul - o imitaţie de marmură - verde din hol.
De-a lungul drumului, cea mai mare parte a fost parcursă în tăcere, mai ales fiindcă nu dominau nici o limbă în comun cu suficientă dezinvoltură pentru a întreţine cum se cuvine o conversaţie circumstanţială. însă când au intrat în lift, în loc ca ei să se uite în jos, Maruja sta pe jumătate întoarsă spre Pedro, iar Pedro se uita la expresia în aşteptare a bărbatului, care îşi tot apropia cele două degete arătătoare, apoi le freca şi pe urmă le depărta, întrebând:
— Sunteţi împreună căsătoriţi?
Pedro era pe punctul de a răspunde ceva, dar Maruja i-a luat-o înainte:
— Da. Suntem în călătorie de nuntă.
— Ah, ah, ah! înţeleg. Cameră perfectă, cameră drăguţă.
Iar mustaţa i se desfăşura ca aripile unui fluture, deasupra gurii lui rotunde, în vreme ce sprâncenele se ridicau peste măsură.
Atunci a deschis uşa de la lift, care tocmai se oprise, şi apoi, imediat, cu o răsucire rapidă a încheieturii, a deschis
[144]
şi uşa de la casa lui, spre un vestibul de vreo patru metri, la capătul căruia, pe stânga, se simţea, în spatele unei uşi întredeschise, căldura plăcută pe care este în stare să o asigure doar o mamă şi numai în casa în care locuieşte. în faţă, dar la un metru mai în spate, o altă uşă.
Bărbatul le-o arătă cu mâna stângă, iar cu palma desfăcută de la dreapta îi invita să meargă înainte. Pedro lăsă să cadă în mâna dreaptă un bilet, iar palma se strânse imediat, în vreme ce stânga reacţiona apăsând pe clanţă, pe

întrerupător şi verificând dacă zăvorul funcţionează, pentru ca oaspeţii să se simtă în siguranţă. Ei au intrat, iar bărbatul cu mâinile gesticulând a închis uşa pe afară.
Lumina inunda camera dintr-un colţ întunecos, lăsând la vedere un pat matrimonial în mijloc, un dulap pe stânga, o fereastră pe dreapta, iar la picioarele patului, un obiect decorativ neaşteptat: un acvariu rectangular, aproape la fel de mare ca lăţimea saltelei, plin cu apă până sus, fără nici un peşte, iar prin apă se strecura o fină fosforescenţă.
Bun, asta-i tot, se gândi Pedro: Maruja Iimon, această încăpere cam neobişnuită şi destul timp în faţă.
Bun, în sfârşit am ajuns: sunt obosită, sunt la Praga, iar *poetul meu* este lângă mine. O să mă dezbrac, mă bag în pat şi ne punem pe povestit., se gândi Maruja. Şi zise:
— O să mă dezbrac, mă bag în pat şi ne punem pe povestit
El se apropie, o luă în braţe şi avu impresia că minte când i-a zis:
— Mi-era atât de dor să te văd!
— Şi mie!
Atunci Pedro încercă să-i dea primul sărut, însă ea îşi feri gura şi îi întinse obrazul.
Această guriţă roşie şi aspră se ţinea bine ascunsă. Dar nu şi ochiul care se uita în jur, în vreme ce mâinile cu
[145]
aceeaşi genă ca şi ochiul îndepărtau ţesăturile negre care acopereau albul, dulcele trup depilat numai de aceeaşi genă cu cea a ochiului.
Sutienul a căzut pe jos, iar Maruja s-a băgat în pat, îmbrăcată cu chiloţi negri şi un tricou alb, cu gulerul rotund, care înconjura jumătate din sânii ei; cele două sfârcuri de-abia se vedeau la marginea pânzei, ca doi peştişori rozalii care împing cu boticul lor suprafaţa apei.
Pedro stinse lumina şi se dezbrăcă stând cu spatele: blugii jos, cămaşa încolo, tot cu spatele, ca ea să nu observe, la lumina din acvariu, prora din chiloţii lui trans-formându-se în galion. Şi cu un oarecare tremur nervos, îmbrăcat de asemenea cu un tricou, se înveli cu cearşafurile de pe pat.
— Bun, Maruja Iimon, n-aş fi crezut vreodată ca o să vii, îi zise el, privind-o stând întins pe o parte şi sprijinindu-se în cotul drept.
— Mi-era tare dor să te văd, *poetul meu,* repetă ea, întinsă tot pe o parte şi de asemenea privindu-1 cu un zâmbet jucăuş.
Penumbra verde care pornea din acvariu ilumina slab încăperea, o lumină frumoasă care începu să suporte umbra unei conversaţii stupide, traversând penumbra ca un zepelin în cădere. în timp ce Maruja vorbea despre viaţa ei la Londra, el întinse mâna pentru a-i mângâia părul şi ceafa, mână pe care ea n-o respinse. Dimpotrivă. Reacţiona cuibărindu-se la pieptul lui, cu capul pe saltea, astfel încât faţa lui venea deasupra chipului ei.
Lui Pedro nu-i mai rămânea decât să-şi îndrepte buzele doar câţiva centimetri mai jos, pentru a încerca să deschidă în jungla de cuvinte ale Marujăi lunga cărare a unui sărut.
— Nu te amăgi, poetule. Nu simt decât prietenie faţă de tine. Doar atât, prietenie, spuse ea, întorcându-se cu spatele.
[146]
— Dar...
— O să mă culc, dacă nu te superi. Sunt foarte obosită de drum. Mă înţelegi, nu-i aşa?
— Ba da, dar...
— Noapte bună. Mai vorbim, pe mâine!
Pedro nu răspunse. Văzu că acel spate îl cufundă în tăcere, că tăcerea îi întoarce spatele şi că, după câteva minute, tăcerea începe să respire anevoie, aşa cum respiră tăcerea când doarme.
Dacă am scurta distanţa dintre o noapte adâncă şi ochiul iluminat de un semafor pe verde şi am rămâne doar cu metrul de aer care înconjoară acest proiector, fosforescenţă de smarald, am vedea cu precizie lumina care împungea muchiile din acea încăpere.
Pedro era treaz. Se sculase în picioare şi, sprijinindu-se cu spatele de perete, îşi aprinse o tigară. Fumul urca şi se lovea de tavan. Uimit, aluneca apoi spre un ungher, unde dispărea. Pedro se uita la acvariu, la perfecţiunea rectangulară a apei dinlăuntrul lui, de unde emana o răsuflare de neînţeles. El trebuia să respire acolo până a doua zi dimineaţă sau să plece fugind din acea cameră, fără femeia care a venit să-1 vadă tocmai de la Londra.
Pedro aruncă chiştocul, care, descriind o parabolă aproape perfectă prin lumina verde, zbură pe deasupra patului şi se opri în acvariu. Jarul se stinse cu un şuier ca de reptilă. Chiştocul pluti o vreme, apoi hârtia de la filtru se dezlipi şi rămase plutind deasupra apei; filtrul se scufundă brusc. Restul de ţigară, partea care mai avea încă tutun, nu s-a mişcat din locul în care căzuse. Până în zori, s-a format o dâră veninoasă de catran.
[147]
Acestei poveşti îi place să rătăcească, să treacă de la un condei la altul, să intre în apă şi să se bălăcească. Ne-a lăsat să o spusem la tejghele de bar şi în paturi desfăcute. Să culegem scoici pe plajă. A suportat diferite glasuri. în schimb, de fiecare dată când cineva a încercat să o scrie, îndată ce izbutea, povestea dispărea: sau lua foc casa în care se afla, sau cădea din buzunar. Iar povestea asta nu-i de pe altă lume, ci dimpotrivă. Are însă această toană. Este inconsistentă.

Cum era şi Maruja Limon. Cine ştie la ce se gândea ea în acea noapte. Avusese neaşteptatul chef de a rămâne la căminul studenţesc, lăsându-i pe Pedro şi pe Lorenzo să se despartă în voie de străduţele din Praga, numai ei doi, singuri, în sfârşit singuri, chiar dacă adevăratul motiv era o tristeţe: Lorenzo trebuia să se întoarcă a doua zi dimineaţa în Spania, scuzându-se cu un necaz acasă, tot inconsistent, însă, de fapt, el nu mai putea răbda. Nu era nevoie să o spună: Maruja era ca un abţibild caraghios lipit de frunte, iar dacă Pedro nu putea să devină un ticălos, părăsind-o pe fata care se aventurase să vină după el de la Londra, Lorenzo nu mai avea de ce să irosească timpul cu acelaşi nenoroc, luând în consideraţie mai ales faptul că supravie-ţuise cu abţibildul o săptămână întreagă. Zi şi noapte. Maruja şi Pedro au stat în dormitorul cehului doar o noapte. Pe urmă, Lorenzo şi Pedro au izbutit să o strecoare şi pe ea în căminul studenţesc. Cei trei au împărţit aceeaşi cameră timp de şase nopţi, fără ca vreunul de la recepţie să spună ceva despre faptul că acolo este găzduit un al treilea şi că ar trebui să plătească. Numai să nu ceară încă un pat. Şi, fireşte, mai era un motiv de ranchiună: trebuia să respecte somnul acelei domnişoare care nu şi-a
[148]
apărat niciodată privilegiul feminin, ci a ocupat singură unul dintre cele două paturi printr-un procedeu de drept natural, când în aceeaşi încăpere sunt şi bărbaţi. Prin urmare, trei prieteni. Da, trei prieteni care, de ce să ne ascundem după degete, erau doar doi şi abţibildul. Şi, culmea, Monika, cu al cărei chip Lorenzo voia să-1 dea uitării pe cel al lui Ingrid din Uppsala, nu era încântată că Lorenzo doarme şi respiră în fiecare noapte acelaşi aer cu o altă femeie. Pe ea trebuia să o curteze, până ce ea accepta să-i deschidă penumbra din camera ei de cămin, decorată eu afişe cu Beatles şi cu chipul lui Lenin. Aşa că Lorenzo, constrâns de circumstanţe diferite, dar legate de femei, n-a mai avut răbdare, s-a săturat. Şi a înţeles că Pedro va mai rămâne. Maruja avea două minute încântătoare în fiecare zi, iar şase ore nu era exasperantă. Putea fi uneori chiar şi amuzantă, prin felul ei extravagant de a nu se gândi deloc la ceea ce spune. însă rupsese vraja acelei călătorii. Ghetele cu talpa dezlipită ale celor doi prieteni încercaseră să se împărtăşească cu ale ei, care nu erau anafura, iar digestia se transformase într-o pietricică în pantofi.
Aceasta era ultima lor noapte. La lumina becurilor de pe stradă, umbrele se lungeau pe pavaj. Traversaseră podul Karol, iar acum descriau lungi serpentine în pasajul Ipa-nastuk, dovedind astfel că învăţaseră bine caligrafia pe care o predă berea în cârciumile din Praga. Lorenzo Lorenzo îmbrăţişat cu Pedro Pedro, ţinându-se pe după umeri, la două noaptea. Le-a ieşit în cale o pisică, au dat peste pubele de gunoi şi au trecut pe lângă poarta cimiti-rului evreiesc, în spatele căreia mormintele se înălţau spre cer, legând astfel reflexele stelelor lui David de pe pietrele funerare cu cele ale stelelor de pe boltă. în jur, nicăieri, nici un suflet viu. Paşii lor produceau ecouri de o clipă, care imediat deveneau ale trecutului. Ce spuneau sau ce
[149]
cântau? Lucruri ca adio, dragă Praga, n-o să te mai văd. Lucruri precum te cari, tâmpitule, adio, caraghiosule, tovarăşi de viaţă. Şi, deodată, insolită, o voce tulbură liniştea în vechea vatră a oraşului Praga. Pentru o clipă, pisicile încetară să mai scurme prin pubelele pline cu gunoi, iar câteva ferestre dinspre faţadă s-au luminat. Lorenzo şi Pedro s-au oprit în loc.
— Acesta nu-i...
Cântecul se auzea din apropiere. Cei doi prieteni au grăbit pasul, iar glasul se auzea tot mai clar.
— Acesta nu-i...
Iar când au ajuns în piaţă, s-au pomenit cu el în faţa lor: pe o scenă neluminată, era un bărbat cu un microfon într-o mână şi cu o sticlă de whisky în cealaltă. S-au apropiat de scenă şi, plini de entuziasm, au început să-1 strige pe nume.
Fără să se uite la ei, Joe Cocker şi-a continuat cântecul; încetul cu încetul, s-au strâns în piaţă vagabonzi, insomniaci şi turişti obosiţi.
Când a atacat al cincilea refren, trei poliţişti au închis amplificatorul. El a protestat ridicând sticla, susţinut de glasurile unui public care îi înjura în diverse limbi pe sechestratorii acelui moment ce adunase mulţi noctambuli lângă unul dintre cei mai faimoşi cântăreţi din lume, care trebuie să fi avut vreun motiv încât să cânte înainte de zorii zilei în care avea contractat un concert şi să spargă cu glasul lui cerul urban. Un secret pe care, fără să fi fost explicat, toţi cei prezenţi îl înţelegeau la perfecţie şi pentru care Joe Cocker nu avea să încaseze bani.
Au reuşit să-1 ducă târâş până la maşina poliţiei, atâta tot, iar piaţa s-a golit. Trenul lui Lorenzo pleca peste patru ore şi nu mai era nimic de făcut.
[150]
Ce anume determină aceste cuvinte să vadă exact acolo unde se petrece totul? Sensul lucrurilor vechi pe care 1-a vrut cineva. Aburul unui peron. Zorii care deveneau o nouă zi. Maruja şi Pedro cu bagajele în mâini şi urcând în tren definitiv. Adio, Praga! Adio, curcubeu de pe vitraliile catedralei. Adio, chipuri aspre, cu miile în metrou. Adio, chipuri tinere, care astăzi veţi fi având un grad de macerare similar, dar diferit, ca fiecare tip de alcool în sticlă. Grade de fericire şi de eşec.
Trenul a hârşâit cu roţile şinele şi s-a pus în mişcare, alunecând anevoie, îndepărtându-se de oraşul de pe râul Vltava cu o zgomotoasă tristeţe şi alergând spre pădurile germane şi spre Gara de Nord din Paris. în interiorul lui, Maruja şi Pedro se şi aşezaseră în compartimentul lor, cufundaţi într-o veselie fără temei, care îi făcea să

spună tot felul de prostii. De exemplu, Maruja trecea în revistă istoria Londrei, imitându-i pe Asterix şi pe Obelix, în vreme ce Pedro, năucit, se prăpădea de râs. Fluxul de înţelegere care le-a legat privirile pe neaşteptate contrazicea relaţia convulsivă pe care o avuseseră în zilele anterioare. Probabil că era vorba de o contaminare, fiindcă pe bancheta din faţă stătea un cuplu de maturi care manifestau o vie satisfacţie pentru călătoria pe care o întreprin-deau. EL, înalt şi vânjos, cu ochi luminoşi şi barbă deasă, glumea pe marginea ştirilor sportive din ziarul pe care îl citea. Ea, blondă şi durdulie, zâmbind dulce, făcea inventarul tartinelor pe care le ţinea într-o poşetă, promiţându-i soţului un prânz suculent şi inedit pentru cine este obişnuit să călătorească la clasa a doua a unui tren expres. Ansamblul pe care îl formau cele două perechi te făceau să te gândeşti mai curând la o bucolică excursie la ţară decât la o călătorie spre cealaltă parte a Europei. Iar după câteva clipe, cei patru pasageri făceau schimb de priviri şi de
[151]
gesturi de complicitate, fără să încrucişeze însă vreun cuvânt
Pedro se bucura de neaşteptata drăgălăşenie a Marujăi Ce se întâmplă? El o întreba din ochi. Iar atunci ea îi ex-plica imediat cum va coborî în gara din Frankfurt, ca apoi să zboare spre Londra într-un enorm câmat Deoarece vrăjitoarele moderne, zicea ea, ştiu cum să se hrănească pe drum. Vrăjitoarele de azi suntem perverse şi pervertite.
Ce anume te schimbă? se gândi Pedro. Te bucură despărţirea. Eşti volubilă, imposibil fluture care te trezeşti din neghiobie la viaţa radioasă, pe care de-abia acum o degajezi, sau treci de la indiferenţă la dragoste. Şi, simţind pentru prima oară tandreţe pentru ea, se apropie şi o sărută pe obraz, un sărut care nu voia să fie altceva decât aripă şi căldură, la care ea îi răspunse cu o privire susţinută şi, schimbându-şi comportamentul din prima noapte când a dormit la Praga, îi înconjură gâtul cu braţele şi îl sărută pe buze. Din nou stupefacţia, la fel ca în acea noapte, 1-a luat pe Pedro pe nepregătite şi neştiind ce să spună. Dar un lucru era sigur: îi plăcuse sărutul. Şi, sub privirea încurajatoare a cuplului ceh, Maruja îl mai sărută o dată şi luân-du-1 de mână, îl duse afară din compartiment, pe culoar.
Trenul se balansa după cum şchiopătau roţile pe şine, iar cei doi tineri se îndreptau spre ultimul vagon. însă cu ce dorinţe! Nori care traversează cerul, făcându-se fărâme sub soarele tot mai puternic şi solitar, imperturbabil puţ misterios şi singuratic al înlăuntrului cuiva care este mereu dispus să iubească, din atracţie şi necesitate, peste care norii îndrăgostiţilor trec şi se oglindesc în acelaşi înăuntru, însă ce dorinţe! Tinerii îşi continuau drumul spre ultimul vagon. Ultimul vagon al trenului care trece.
Iar Pedro se ţinea după acel căpşor brunet, care se tot întorcea spre el ca să-i adreseze o privire caldă şi veselă.
[152]
în urma lor rămâneau călători ocupaţi cu cititul, cu privitul peisajului, cu o chitară, cu o discuţie sau cu un vis, iar ei se îndreptau spre ultimul culoar, în spatele căruia era un geam cu vedere spre kilometri şi kilometri care rămâneau în urmă. Praga dispăruse de mult, trecuseră şi de Cehoslovacia. Ceea ce se vedea era un teren cu copaci care putea să fie orice colţ din lume. Deoarece nu reprezenta altceva decât o scenă a distanţei care se tot mărea, ca trandafirii albi şi roşii pe care îi arunca o fată în apele Vltavei şi care acum erau ale tuturor fluviilor Pedro şi Maruja au ajuns la sfârşitul vagoanelor, iluminate de o dimineaţă la apogeu. Prin geamul de la ultima uşă s-au uitat la şinele lungi care se întindeau spre trecut, un drum de fier care părea că se desprinde chiar din tren, în vreme ce avansa, ca bulboanele de apă generate de eKcele unui vapor. Şi drumul de fier îşi genera propriile lui curbe: sinuozităţi, ovale, obrazul rotund pe care Pedro îl umplea cu săruturi, roşie parabolă a buzei, drumuri interminabile şi puternice, ca gâtul lui Pedro, pe care acum îl muşca Maruja.
Se întâmpla ceea ce cu câteva ceasuri în urmă era imposibil. Ce-i cu tine, Maruja? Nimic, numai că m-am îndrăgostit de tine, răspunse ea. Şi, în vreme ce-şi strecura mâinile pe sub jerseul ei, ca să-i îmbrăţişeze spatele cald şi neted, el se gândea: Acum, tocmai acum, când totul este pe punctul de a se termina, când o să cobori la câteva gări de aici, când eşti proastă şi capricioasă. însă era pradă unei pasiuni care, fiind poate ardoarea pură a unei dorinţe, se deschidea înlăuntrul lui ca nişte foaie care îi răscoleau sângele, tulburându-i mişcarea mâinilor pe ceafa Marujăi, căutând acum pe sub bluza ei relieful roz şi fierbinte, relieful moale şi înmiresmat, curbele pline şi tari ale sânilor, curbe care se iveau cu furie de sub tren, ca să se
[153]
transforme apoi în linii ce dispar culcate pe drumul de fier. Maruja se căţărase pe talia lui Pedro, iar el, sprijinind-o de geam, o prinsese de fese pe sub fusta ridicată; şoldurile ei se legănau într-un ritm propriu la început, un ritm care după aceea era acelaşi cu cel al roţilor de tren, cu fuga copacilor înşiraţi de-a lungul drumului, cu cel al caselor izolate, cu cel al pietrelor, dar nu şi cu cel al norilor, mult mai lenţi, plini de ploaie şi de vigilenţă. Ploa-ie, ploa-ie, ploa-ie, ploa-ie.
Poate că explicaţia se află numai în faptele comise, nu contează mobilul, nu are importanţă dacă crima este co-misă din dragoste sau din slăbiciunea presantă a dorinţei. Ei se întorceau acum pe acelaşi culoar, iar ceea ce rămânea în spate era ultimul vagon. Acolo ar trebui mirosit golul pentru a afla adevărul, fiindcă adevărul adevărat este cel al golului. Iar Pedro şi Maruja erau totuşi încă departe de el, intrau pe uşa compartimentului lor răspunzând cu un zâmbet şi cu un susur de neînţeles la salutul perechii cehoslovace. în Cehoslovacia era ora prânzului. Tartinele erau întinse la vedere. Aşa că Maruja şi Pedro au acceptat oferta şi au mâncat. Se hrăneau

trupurile care apoi aveau să se despartă, pentru a crea un imens câmp de dor, cadavru al celor cinci simţuri care nu au acceptat execuţia fără un leac de rămas-bun.
Numele tovarăşilor lor de compartiment erau Milka şi Josef. Asta au înţeles-o bine. în rest, întrebări de genul: De unde sunteţi? încotro mergeţi? Cu ce vă ocupaţi? Adică tot ceea ce i-a preocupat dintotdeauna pe filozofi a fost întrebat şi a primit răspuns graţie unei cărţi în franceză intitulată *Franceza este uşoară, franceza este accesibilă,* pe care Josef o tot răsfoia ca să nu se bâlbâie când cere o
[154]
cafea cu lapte, laptele atât de greu de găsit în Slovacia. Fiindcă ei, şi o spuneau cu mândrie, erau slovaci şi locuiau la Bratislava, folosind cuvinte izolate, ajutate de gesturi, şi mai ales graţie acelei cărţi cu pagini tematice în care interlocutorul, când îi venea rândul, arăta cu degetul un cuvânt sau o ilustraţie, facilitând astfel prietenia solidară a călătorului care, complăcându-se într-o voluntară dezrădăcinare, adună apoi o mică societate a cărei unică lege este politeţea. Josef şi Milka se duceau la Paris ca să asiste la un meci de fotbal pentru calificarea la cupa mondială: Franţa — Cehoslovacia, nu Franţa — Slovacia. Pentru că la tragerea la sorţi, Slovacia încă nu exista ca ţară independentă. Se remarca o simpatică contradicţie la acel cuplu care rostea cu emfază, prin glasul lui Josef, purtător de cuvânt care sublinia fiecare silabă, când Slo-va-ci-a, când Ce-ho-slo-va-ci-a. Cu toate acestea, Pedro, şi mai derutat de momentul despărţirii care se apropia, străin de conversaţie, s-a ridicat în picioare şi după ce a scotocit câteva clipe prin rucsacul lui, a scos un carneţel, şi-a cerut scuze şi a ieşit pe culoar.
Maruja Limon, o fată absurdă, ciripitiflautică şi espiali-dosă, cu buze calidofrigide la Praga şi frigidocalde în tren, de o inteligenţă neanderthaliană, dar şi rocambolescă, cu un suflet de pastă de dinţi, care astăzi i s-a părut angelic, Maruja Limon se căra azi, trăgând o brazdă de durere gravă şi, în acelaşi timp, superficială. Nu pentru că el ar iubi-o. De fapt, capul lui era ocupat de un ecou de incredulitate. Vedea acvariul din acea primă noapte sobră şi fosforescentă din oraş, iar în cealaltă emisferă a acestei imagini fereastra frenetică de la ultimul vagon. Nu avea nimic care să-1 facă să o iubească sincer. Totuşi ea pleca, iar lui îi părea rău, dar îi era neclar de ce.
Sprijinindu-se cu spatele de peretele de pe culoar, scrise în carneţelul lui:
[155]
Orizonturi diferite duc cu ele, ca nişte glasuri de lumini albastre, aura a două inimi, străine ca un vis de alt vis.
Şi începu să facă puncte cu pixul pe marginea foii. Chiar atunci ieşi şi Maruja din compartiment. Mângâindu-1 pe păr, îl sărută ş îl întrebă:
— Ce faci?
— Nimic.
— Pot să văd?
Pedro se uită la ea cu tandreţe, în vreme ce ea citea. Sunt sigur că-i place acuarela caraghioasă de cuvinte, se gândi el. Şi, într-adevăr, ea exclamă:
— Ce drăguţ! Dă-mi pixul.
Mai întâi pixul a desenat în jurul cuvintelor şi deasupra marginii punctate de Pedro, şapte stele cu cinci colţuri, o cometă, un zmeu-jucărie, o fioarea-soarelui, o vrăjitoare îmbrăcată în mireasă lângă o masă pe care era un tort de nuntă. După aceea, pixul a scris:
Îmi voi aşterne sufletul pe o mare ro^şi albastră, portocalie şi albă. Pe ţărmul acestei mări, pe nisipul alb al plajei, acolo te voi aştepta.
Pedro primi carneţelul pe care i-1 întindea Maruja, citi şi se uită la ea şi-1 apucă tristeţea că nu descoperise mai înainte cât de sensibilă este. Şi totuşi aşa era. Sau da, descoperise mai de mult, într-o după-amiază când se plimbau prin cartierul Carmen de los Martînez din Granada, când ea îi semnala statuile mitologice din grădini şi îşi lipea urechea de bustul lor, spunând că le simte inima bătând sub piatră. Din nou Maruja era complet diferită de enervanta şi capricioasa Maruja de la Praga. Şi luând din nou pixul, martor al unei triste iubiri în creştere, Pedro îi răspunse:
Dacă nu te voi găsi când voi veni pe valuri, voi scrie numele tău, noaptea întreagă, pe nisipul alb.
[156]
Adia un vânt de seară. Trenul oprise în gară, dar din el nu cobora nici un pasager. Pe peron, Maruja şi Pedro stăteau îmbrăţişaţi şi neclintiţi. în acel amurg din Germania, Maruja urma să se întoarcă cu avionul la Londra, unde străzile se vor întinde, ca să strige lucrurile care s-au întâmplat
Pedro o săruta pe Maruja, care-şi ştergea lacrimile pe umărul lui. Refiectându-se în ochiul de sticlă, trenul se puse în mişcare. Pleacă, a plecat, dar mai am răgaz pentru un ultim sărut. Iar tristeţea spunea: rămâi pe peron.
— Hai, du-te! zise ea.
— Ai grijă de tine, drum bun, să-mi scrii! răspunse el, în vreme ce alerga câţiva metri pentru a se urca în vagon. Adio, Maruja!
Stând tăcută lângă bagajul ei, i s-au estompat trăsăturile, greutatea şi conturul şi a dispărut cu totul la prima curbă pe care a luat-o trenul.
Pedro închise uşa de la vagon şi simţi nefericirea care venea din pământ, făcând să vibreze şinele şi structura metalică a convoiului; urcând ca un gheizer lent prin picioarele lui, avea să iasă prin ochi. Dar de ce? E oare posibil să o iubească? Această dragoste se zămislise de-a lungul unui drum de câteva ore? Era o dragoste de azi pe mâine sau, mai exact, de dimineaţă până seara. Sau era rodul dorinţei de a o iubi, acumulate din ziua în care a

cunoscut-o în acea casă din Albaydn. Eu, jos, în curte. Ea, sprijinită de balustrada de la etajul al doilea, cântând în chiloţi, fără să ştie că e privită.
Deşi ştii că niciodată nu ţi-a plăcut cu adevărat. Cine — spune, spune! — ţi-a făcut cunoştinţă cu ea? N-a fost oare Pilar? Pe ea chiar că o iubeai, iar ea — care nu-ţi răspundea şi încerca să-ţi orienteze dragostea spre altcineva — ţi-a zis, rânindu-te: Am cunoscut o fată perfectă pentru tine, o să te îndrăgosteşti de ea îndată ce o vei vedea.
[157]
Aşa a fost şi nu ai nevoie de alte explicaţii. Atunci, ce-i cu tristeţea asta? Nu provine din neîmplinirea dragostei acumulate — dragoste faţă de Pilar care este Maruja — şi care şi-a dat drumul tocmai acum, când Maruja Pilar a vrut să mi-o ofere pe a ei.
Nu, nu despre aste este vorba. O ştii prea bine. Nu ştiu. Dar nu este asta cauza, ci faptul că Maruja a plecat tot aşa cum s-a dus şi Pilar. Este din pricină că a plecat aia, una, care te săruta, care a vrut să facă dragoste cu tine în tren, care, după o săptămână, a răspuns dorinţelor tale, stârnite sau nu de cealaltă. Pentru că te-ai simţit iubit. Atâta tot. Iar peste un minut n-o să te mai iubească nimeni. Or să te iubească de departe, dacă ai noroc. Fiindcă din nou o să rămâi singur, singur ca ieri, singur ca anii şi ca pomul plăpând sub stelele copilăriei tale.
Dar şi durerea asta e falsă. Cu atât plângi mai tare, cu cât devii tot mai conştient de faptul că ţi-e milă de tine însuţi
Pedro intră la closet. îşi spălă faţa la chiuvetă şi ochii în oglindă:
— Oglindă, oglinjoară fermecată, e cineva pe lume mai singur decât mine?
— Bineînţeles, imbecilule!
Şi apoi se şterse cu două şerveţele de hârtie.

Cuprins

Prefaţă
Ars Morandi 23
Sebastian 25
Cinci 27
Tandreţe echivocă 31
Carne 39
Cealaltă poruncă 43
Rozele călătoare 47
Vieţile noastre sunt ca nişte râuri 65
O poveste obişnuită 70
Motivaţiile trădătorului 71
Hazard 75
Două mere 76
Râul 80
Infidelii 91
Cu mâinile pe şine 93
Scurtătura 97
Se rugau cu glas tare 101
Poveste cu fantome 110
Paşi ca aceia 111
Ultima amanetare 115
Jurnal postum 116
Condamnarea 117
Raport despre un deşert 119
Ciubotele de şapte leghe 120
în colecţia „Ficţiune **fără frontiere" au apărut:**
Victor Erofeev, *Enciclopedia sufletului rus*
Paul Auster, *Mr. Vertigo*
Charles Dickens, *Poveste despre două oraşe*
William S. Burroughs, *Oraşele nopţii purpurii*
William S. Burroughs, *Primul dezgolit*
Arkadi Strugaţki, Boris Strugaţki, *Oraşul damnat*
Jaroslav Hasek, *Efectul muzicii asupra animalelor*
Bohumil Hrabal, *L-am servit pe regele Angliei*
Georges Perec, *Un om care doarme*
Raymond Queneau, *Exerciţii de stil*
Victor Erofeev, *Cinci fluvii ale vieţii*
Arkadi Strugaţki, Boris Strugaţki,

Picnic la marginea drumului
Bohumil Hrabal,
Minunea noastră cea de toate zilele Emmanuel Adely, *Mad about the Boy*
în curs de apariţie:
Thomas Bernhard, *Da*
Roman Raz, *Vânzătorul de umor*
Ştefan Chwin, *Doctor Hanemann*
Raymond Queneau, *Zazie în metrou*
Arkadi Strugaţki, Boris Strugaţki,
Lunea începe sâmbăta
Vladimir Sorokin, *Dimineaţa lunetistului*
Victor Erofeev, *Stalin cel bun*

Contravaloarea timbruhi literar se depune în contul Uniunii Scriitorilor din România, nr. 2511.1-171.1/ROL, deschis la BCR, Filiala Sector 1, Bucureşti.
Editura Paralela 45
Piteşti, jud. Argeş, cod 110174, str. Fraţii Goleşti 128-130; tel./fax: (0248)63.14.39; (0248)63.14.92; (0248)21.45.33; e-mail: redactie@edituraparalela45.ro
Bucureşti, cod 71341, Sector 1, Piaţa Presei Libere nr. 1,
Casa Presei Libere, corp C2, mezanin 6-7-8;
tel./fax: (021)224.39.00; e-mail: bucuresti@edituraparalela45.ro

COMENZI - CARTEA PRIN POŞTĂ
EDITURA PARALELA 45
Piteşti, jud. Argeş, cod 110174, str. Fraţii Goleşti 128-130
Tel./Fax: 0248 214 533;
0248 631 439;
0248 631 492.
E-mail: **comenzi@edituraparalela45.ro**
sau accesaţi **www.edituraparalela45.ro** Condiţii:
• rabat între 5% şi 25%;
• taxele poştale sunt suportate de editură;
• plata se face ramburs, la primirea coletului.

Tiparul executat la tipografia Editurii Paralela 45

Ernesto Perez Zuhiga s-a născut la Madrid în 1971. A copilărit în Granada, unde i-au şi apărut câteva -cărţi de .poeme şi povestiri: *Los cuartos menguantes* (Încăperile ce *ie* micşorează"),. 1997; *Cuentos del haren* (Povestiri din harem), 1998, în colaborare cu-^lfonso Salazar, şi *Ella cena de dia* (Ea cinează devreme), 2000. Stabilit ulterior la Madrid, Zuhiga este în prezent editor. Dintre colecţiile pe care le-a creat la editura CELESTE, cea intitulată *Scrieri minuitule* a ajuns la 25 de titluri.
în povestirile care alcătuiesc volumul *Ciubotele de şapte leghe şi alte moduri de a muri* ne întâlnim cu persoane în carne şi oase, cu tristeţile lor, cu mizeriile lor, cu pornirile lor de generozitate, toate acestea prezentate teribil de realist şi uimitor de fantastic. Găsim aici tristeţea insondabilă a unei iubiri sfârşite pentru că s-a tocit, duritatea şi singurătatea vieţii vagabonzilor şi a imigranţilor, tandreţea şi camaraderia unor tovarăşi de aventuri dintre cele care marchează pentru totdeauna un adolescent. Se adaugă umor, poezie şi erotism. Treptat, devenim părtaşi la necazuri iscate din cauze uneori externe, dar întotdeauna interioare...

ISBN 973-697-209-7
EDITURA
9948362 014776 >